

ex eo quod quicumque in praemissis, seu eorum aliquo, interesse habentes, seu habere quomodolibet praetendentes, eis nullatenus consenserint, nec ad ea vocati et auditi, minusque causae, propter quas eadem praesentes emanarunt, adductae, verificatae, seu alias sufficienter, aut etiam nullatenus iustificatae fuerint, nullo unquam tempore de subreptionis, obreptionis, nullitatis, aut invaliditatis vitio, seu intentionis nostrae, aut alio quovis defectu, etiam quantumvis magno, inexcogitato et substantiali, sive etiam ex eo quod in praemissis, seu eorum aliquo, solemnitates et quaevis alia servanda et adimplenda servata et adimpleta non fuerint, aut ex quovis alio capite, a iure vel facto, aut statuto, vel consuetudine aliqua resultante, aut quocumque alio colore, etiam in corpore iuris clauso, seu occasione vel causa, etiam quantumvis iusta, rationabili et privilegiata, etiam tali quae ad effectum validitatis praemissorum necessario exprimenda foret, aut quod de voluntate nostra huiusmodi et aliis superius expressis seu relatis nihil ullibi apparet seu aliter probari posset, notari, impugnari, invalidari, retractari, seu etiam suspendi, restringi, limitari, in ius vel controversiam revocari, aut ad terminos iuris reduci, vel adversus illas restitutionis in integrum, aperiitionis oris, reductionis ad viam et terminos iuris, aut aliud quodcumque iuris, facti, gratiae vel iustitiae remedium impetrari, seu etiam motu simili, ac etiam consistorialiter et alias quomodolibet concedi, aut sic impetrato vel concessio quempiam uti seu se iuvare in iudicio vel extra posse, neque ipsas praesentes sub quibusvis similibus vel dissimilibus gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, pro tempore, etiam per nos et successores nostros Ro-

manos Pontifices, Sedemque praedictam, etiam motu pari, ac etiam consistorialiter, et alias quomodolibet faciendis, comprehendendi vel comprehensas censi, sed semper ab illis exceptas esse et fore, et quoties illae emanabunt, toties in pristinum et validissimum statum restitutas, repositas et plenarie reintegratas, ac de novo etiam sub posteriori data per dictum Nicolaum principem, eiusque descendentes, ac haeredes et successores, necnon rectorem, alumnos, oeconomos, aliosque ministros dicti collegii pro tempore existentes quodcumque eligenda concessas, perpetuoque validas, firmas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac per omnes et singulos, ad quos spectat et quomodolibet spectabit in futurum, inviolabiliter observari,

§ 7. Sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et nuncios, et alios quavis auctoritate et potestate fungentes, nunc et pro tempore existentes, in quavis causa et instantia, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 8. Non obstantibus, quatenus in aliquo adversetur, praedicti Ludovici cardinalis etiam ultima voluntate, ac quibusvis apostolicis, et in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, et, quatenus opus sit, nostra et cancellariae apostolicae regula de non tollendo iure quaesito, necnon felicitis recordationis Pii Papae IV praedecessoris nostri de gratiis interesse ca-

Sic iudicatur.

Contraria tollit.

LXXXIV.

Breve pro religione sancti Basilii magni super convocatione vocalium ad capitulum generale et electione assistentium.

Innocentius Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Cum, sicut pro parte dilectorum filiorum monachorum Ordinis sancti Basilii nobis nuper expositum fuit, in congregatione nonnullorum Romanae curiae praetorum, alias per nos pro reformatione constitutionum eiusdem Ordinis deputata, inter alia capitula stabilitum fuerit decretum tenoris sequentis, videlicet,

§ 1. « De cetero ius non habeant accedendi ad capitulum generale Ordinis sancti Basilii, aut in eo suffragium ferendi, superiores prioratum, nec magistri, nec illi quos appellant monasteriorum vocales, seu conventuales, sed personaliter accedere possint et debeant ac in electione abbatis generalis ceterisque actibus capitularibus vocem activam habere infrascripti dumtaxat, videlicet, abbas generalis, visitator provincialis et definitor unus pro qualibet provincia, procurator Ordinis, abbates seu priores cuiusque monasterii actu administrationem habentes, consultor, ac secretarius abbatis generalis; pro Terdonensi vero provincia tres definitores laici, praeter visitatorem provincialem et abbates; in capitulis vero generalibus, deinceps celebrandis post primum proxime futurum, habebunt etiam similem vocem duo assistentes abbatis generalis in quolibet generali capitulo eligendi, unus scilicet ex provinciis Italiae, alter ex provinciis Hispaniarum, qui in negotiis religionis votum consultivum habebunt, eisque a suis provinciis sumptus necessarii suppeditari debebunt; quod si aliquis ex abbatibus legitimo detineatur impedimento, quominus ad capitulum per

Supplicatio.

Decretum capituli generalis.

merae apostolicae concernentibus in eadem camera praesentandis et registrandis, necnon Urbis praedictae, et quibusvis aliis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia rohoratis, statutis et consuetudinibus, etiam immemorabilibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis eidem Urbi illiusque studio, necnon vicario, gubernatori, senatori, conservatoribus, reformatibus, rectori, Ordinariis, ac iudicibus praedictis, et quibusvis aliis, etiam speciali expressione dignis, etiam eiusdem S. R. E. cardinalibus, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, in genere vel in specie, etiam motu, scientia, deliberatione et potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialiter, et alias quomodolibet in contrarium praemissorum concessis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur, praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxii maii MDCXLVII, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 22 maii 1647, pontif. anno III.

se ipsum accedere valeat, loco sui mittatur discretus a conventu eligendus, qui secum deferat litteras testimoniales suae electionis; loco vero visitoris provincialis, aut definatoris itidem legitime impediti, mittatur alius eligendus a visitatore provinciali simul cum duobus definatoribus eiusdem provinciae, qui litteras similiter secum deferat, ut supra »;

Confirmat
praedictum de-
cretum.

§ 2. Decretum vero huiusmodi eidem Ordini maxime profuturum esse speretur, proindeque illud iidem praelati, auctoritate nostra apostolica confirmari posse statuerint: idcirco nos, qui felicem religiosorum Ordinum quorumlibet directionem sinceris desideramus affectibus, eosdem exponentes specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus illorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praeinsertum, apostolicam auctoritate, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus, ac omnes et singulos tam iuris quam facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

Decretum ir-
rilatum.

§ 3. Decernentes praesentes litteras validas, firmas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab omnibus et singulis, ad quos spectat et pro tempore spectabit in futurum, inviolabiliter et inconcusse observari, sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et

inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quoad ea quae ipsis decreto et praesentibus adversantur, dicti Ordinis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, constitutionibusque praedictis, privilegiis quoque apostolicis eidem Ordini illiusque superioribus, monachis et personis quibuscumque, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, irritantibus et aliis decretis, in genere vel in specie, in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Contraria re-
movet.

§ 5. Volumus autem, quod praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Transumptis
credi mandat.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxv iunii MDCXLVII, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 25 iunii 1647, pontif. anno III.

LXXXV.

Prorogatio concessionis partis fructuum bonorum ecclesiasticorum et monasteriorum in Palatinatu superiori, de-

functo imperatori factae, pro duce Bavariae ad quindecim annos¹.

Venerabili fratri archiepiscopo Capuano, moderno et pro tempore existenti apud carissimum in Christo filium nostrum Ferdinandum Romanorum regem illustrem in imperatorem electum nostro et Sedis Apostolicae nuncio,

Innocentius Papa X.

Venerabilis frater,
salutem et apostolicam benedictionem.

Exordium.

Apostolatus officium nobis meritis licet imparibus ex alto commissum postulat, ut, peculiarem omnium ecclesiarum et monasteriorum locorumque piorum curam gerentes, illorum restorationi, ac felici eorumdem fructuum administrationi, quantum cum Domino possumus, opportune provideamus.

Causae huius
Constitutionis.

§ 1. Alias siquidem felicis recordationis Urbanus Papa VIII praedecessor noster, de venerabilium fratrum nostrorum, tunc suorum, S. R. E. cardinalium negotiis Palatinatus praepositorum consilio, per suas in simili forma Brevis die xiii aprilis MDCXXVIII expeditas litteras, tunc existenti suo et Sedis Apostolicae apud clarae memoriae Ferdinandum Romanorum regem in imperatorem electum nuncio commisit et mandavit, ut ad decennium tunc proximum, per se ipsum, vel alias personas ecclesiasticas, sive seculares sive regulares sibi benevisas, fructus et redditus universos bonorum ecclesiasticorum antea occupatorum in Palatinatu superiori et inferiori, sine tamen praepiudicio aliarum concessionum a praedicta Sede factarum quamdiu duraverint, exigeret, ac dimidiam illorum partem eidem Ferdinando regi in imperatorem electo vel alteri personae ab ipso nominandae assignaret; aliam vero partem in ecclesiarum restorationem, divinique cultus augmentum, animarum curam, religionis catho-

licae conservationem ac propagationem et alias in illis partibus distribuendam, prout ipse Urbanus praedecessor, personarum, rerum ac temporum qualitate pensata, salubriter in Domino expedire arbitratus fuisset, servaret; ceterum bona, a locorum Ordinariis aliisque ecclesiis et personis ecclesiasticis recuperata, atque tunc eorum mensis seu ecclesiis et beneficiis incorporata, sub praedicta commissione et mandato minime intelligerentur comprehensa, sed eisdem Ordinariis, ecclesiis, seu beneficiis salva et illibata permanerent²: Et subinde idem Urbanus praedecessor per alias suas in eadem forma Brevis expeditas litteras sub datum die xxiv iulii MDCXXVIII eidem nuncio de eorumdem cardinalium consilio commisit et mandavit³, ut, praedictis decem necnon duobus aliis immediate sequentibus annis durantibus, ex fructibus universis monasteriorum Palatinatus superioris dumtaxat, duas tertias partes eidem Ferdinando regi in imperatorem electo assignaret, reliquam vero tertiam partem in ecclesiarum restorationem, divinique cultus augmentum, curam, religionis catholicae conservationem et propagationem, ac alias in dictis partibus distribuendam, prout ipse Urbanus praedecessor, personarum, rerum et temporum qualitate pensata, salubriter in Domino expedire arbitratus fuisset, servaret; bona vero a locorum Ordinariis aliisque ecclesiis et personis ecclesiasticis recuperata, et tunc temporis eorum mensis seu ecclesiis et beneficiis incorporata, sub posterioribus commissione et mandato huiusmodi nunime intelligantur comprehensa, sed eisdem Ordinariis, ecclesiis et beneficiis salva et illibata, necnon

¹ Precedens Breve legitur in tom. XIV, pagina 234 (R. T.).

² Sequentem expositionem habes etiam in tom. XIV, pag. 202 (R. T.).

³ Deest vox animarum (R. T.).

¹ Ex Regest. in Secret. Brevium.

primodictae litterae in omnibus et per omnia firmæ et in suo robore respective permanerent, ita ut prædictis duodecim annis (prioribus decem in eis litteris² computatis elapsis) omnes fructus liberi omnino remanerent: Ac postmodum idem Urbanus prædecessor de eorundem cardinalium consilio per alias suas in simili formâ Brevis die IX augusti MDCXXXI expeditas litteras tunc esistenti suo et dictae Sedis apud eundem Ferdinandum regem in imperatorem electum nuncio commisit et mandavit, ut assignationem dimidiae partis fructuum ac reddituum universorum honorum ecclesiasticorum antea occupatorum in Palatinatu superiori et inferiori, necnon assignationem duarum tertiarum partium fructuum huiusmodi universorum monasteriorum Palatinatus superioris dumtaxat, eidem Ferdinando regi in imperatorem electo, ut præfertur, factas, et desuper confectas litteras prædictas, ad alios tres annos a fine temporis in eisdem litteris præfixi computandos, et servatâ in omnibus et per omnia earundem litterarum formâ, extenderet¹, et aliâs prout in singulis litteris prædictis, quarum tenores præsentibus pro expressis haberi volumus, uberius continetur.

§ 2. Cum autem, sicut carissimus in Christo filius noster Ferdinandus Romanorum rex illustris in imperatorem electus, ac dilectus filius nobilis vir Maximilianus Bavariae dux, sacri Romani imperii princeps elector, nobis nuper exponi fecerunt, prædictae eiusdem Urbani prædecessoris litterae per dictum nuncium, servatâ illarum formâ, debitae executioni demandatae fuerint, et prædictus clarae memoriae Ferdinandus Romanorum rex in imperatorem electus omne ius et commodum sibi ex litteris huiusmodi et contentis in

¹ Ex loco parallelo tom. XIV, pag. 202 b legorem tamen pro litteris (R. T.).

² Male edit. Main. legit *extenderit* (R. T.).

illis quoquomodo competens et proveniens quoad Palatinatum superiorem dumtaxat Maximiliano duci electori prædicto pro sublevandis aliquâ ex parte gravissimis belli pro religione catholica propugnandâ propagandâque susceptis³ sumptibus cessavit; quindecim vero anni, ad quos assignationes in dictis litteris contentae duraverunt, iam expiraverint; et quia bella contra haereticos in Germania, pro quibus sustinendis eundem Maximilianum ducem electorem quoties³ sumptus sufferrè oportet, etiam nunc vigent; utque etiam bonorum ecclesiasticorum et monasteriorum prædictorum conservationi opportune consulatur, Ferdinandus rex in imperatorem electus ac Maximilianus dux elector prædicti assignationem huiusmodi ad aliud nobis benevisum tempus extendi et prorogari summopere desiderent: nos, Ferdinandi regis in imperatorem electi ac Maximiliani ducis electoris votis in præmissis, quantum cum Domino possumus, benigne annuere, illosque specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, eorum hac in parte supplicationibus inclinati, de nonnullorum venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium ac dilectorum filiorum Romanae curiae praelatorum per nos super huius negotii discussione deputatorum consilio, tibi per praesentes committimus et mandamus, ut assignationem partis fructuum ac reddituum honorum ecclesiasticorum et monasteriorum antea occupatorum, in Palatinatu superiori existentium, eidem clarae memoriae Ferdinando Romanorum regi in imperatorem electo factam et prorogatam, et per eum dicto Maximiliano duci electori cessam, ut præfertur, eidem Maximiliano duci ad quindecim annos dumtaxat a kalendis mensis ianuarii proxime praeteriti computandos, et servatâ in om-

¹ Videretur legendum *suscepti* (R. T.).

² Nescio quid legam pro *quoties* (R. T.).

nibus et per omnia prædictarum litterarum dicti Urbani prædecessoris formâ et dispositione, auctoritate nostrâ apostolicâ extendas et proroges, seu de novo concedas: aliam vero partem fructuum, atque reddituum prædictorum beneficiorum ecclesiasticorum et monasteriorum Palatinatus superioris huiusmodi in ecclesiarum restaurationem, divinique cultus augmentum, animarum curam, religionis catholicae conservationem et propagationem, ac aliâs in dictis partibus distribuendam, prout nos, personarum, rerum et temporum qualitate pensatâ, salubriter in Domino¹, serves; eeterum bona a locorum Ordinariis, aliisque ecclesiis et personis ecclesiasticis recuperata, atque ad praesens eorum mensis seu ecclesiis et beneficiis incorporata sub praesenti commissione et mandato minime intelligantur comprehensa, sed iisdem Ordinariis salva et illibata permaneant, ita ut, elapsis posterioribus quindecim annis huiusmodi, omnes fructus liberi omnino remaneant.

Contrariis derogat.

§ 3. Non obstantibus omnibus illis, quae idem Urbanus prædecessor in dictis litteris voluit non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die v iulii MDCXLVII, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 5 iulii 1647, pontif. anno III.

LXXXVI.

Subiectio castri Montisveteris Forosempronensis dioecesis legationi Urbinate et gubernio civitatis Forosempronensis².

¹ Haec desunt verba *expedire iudicabimus* aut similia (R. T.).

² Ex Regest. in Secret. Brev.

Innocentius Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

§ 1. Cum castrum Montisveteris, Forosempronensis dioecesis, finitâ non ita pridem generatione ad quam ab hac sanctâ Sede olim in feudum vel emphyteusim concessum fuerat, ad nos et eandem Sedem Romanamque Ecclesiam et cameram apostolicam legitime devolutum sit: hinc est quod nos, pro paternâ quam de nostris et Sedis prædictae subditis gerimus curâ, castri prædicti dilectorumque filiorum universitatis hominum illius prospero regimini et statui quantum cum Domino possumus consulere volentes, supplicationibus tam universitatis et hominum prædictorum quam dilectorum etiam filiorum civitatis et hominum civitatis nostrae Forosempronensis nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, castrum praescriptum, cuius territorium territorio prædictae civitatis conterminum, ut accepimus, existit, legationi Urbinate ac dilecto filio nostro nunc et pro tempore esistenti in Statu nostro Urbinate de latere legato, necnon civitatis prædictae Forosempronensis gubernio, et dilecto filio eius nunc et pro tempore gubernatori seu praetori, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, supponimus, subiicimus et subordinamus; his tamen legibus, videlicet: Quod in primis instantiis causarum civilium universitatis et hominum castri prædicti illiusque territorii procedat vicarius a dicto legato pro tempore existente in eodem castro deputandus, et appellationes in causis huiusmodi devolvantur ad gubernatorem seu praetorem dictae civitatis, remanente tamen appellantis liberâ facultate recurrendi ad prædictum legatum, vel ad nos et Apostolicam Sedem, omisso medio: Praeterea in gravibus causis criminalibus, in quibus irroganda erit poena corporis afflictiva,

procedat gubernator seu praetor praedictus et in primâ instantiâ, praedictus vero vicarius non procedat nisi in causis damnorum datorum, et aliis similibus levioribus, in quibus non venit irroganda poena corporis afflictiva:

§ 2. Demum ut territoria tam civitatis quam castrî huiusmodi remaneant in perpetuum, prout hactenus fuerunt, separata et distincta, tam quoad onera et comoda, quam quoad cetera quaecumque, praeterquam subiectiones et subordinatiorem praedictam.

§ 3. Decernentes praesentes litteras validas, firmas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac inviolabiliter observari, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices, ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales de latere legatos, sublatâ eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et defini debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac civitatis et castrî praedictorum, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliâ in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem,

sub annulo Piscatoris, die xv iulii MDCXLVII, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 15 iulii 1647, pontif. anno III.

LXXXVII.

Dissolutio unionis Congregationis Doctrinae Christianae in Francia e Congregatione Somaschae¹.

Innocentius Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Commissi nobis a Domino pastoralis officii ratio postulat, ut in his apostolicae nostrae sollicitudinis partes propensis studiis interponamus, per quae christifidelium quorumlibet, praesertim christianae pietatis et charitatis operibus ad procurandam suam et proximi salutem iugiter vacantium, felici statui opportune consuli censemus.

§ 1. Cum itaque, sicut accepimus, aliâs, tempore pontificatus felicis recordationis Clementis Papae VIII praedecessoris nostri, in civitate nostrâ, tunc suâ, Avenionensi, una pia diversarum personarum tam laicarum quam ecclesiasticarum regularium congregatio sub invocatione seu denominatione Doctrinae Christianae, gubernioque et directione nonnullâ² locorum presbyterorum secularium proborum et idoneorum, auctoritate ordinariâ, instituta, Congregationisque huiusmodi sic institutae peculiare institutum catechismum praecipue plebem et rudes personas docendi, continenterque vivendi, ipsaque Congregatio a Sede Apostolicâ approbata et confirmata, variisque indulgentiarum aliarumque gratiarum specialium muneribus decorata respective fuerit, famâque pii instituti huiusmodi per regnum Franciae divulgatâ, nedum institutum praedictum in Provinciae nuncupatâ³, sed etiam

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

² Forsan legendum *nonnullorum* (R. T.).

³ Male edit. Main. legit *nuncupatur* (R. T.).

Exordium.

Causae huius
dissolutionis.

in alias eiusdem regni provincias (personis dictum institutum amplexis catechismum, sive doctrinam christianam parvam, mediocrem et magnam docentibus, confessiones sacramentales audientibus, infirmos, hospitalia, carceresque et carceri mancipatos visitantibus, pagosque perlustrantibus, et catecheses¹ habentibus, tam in ecclesiis, privatisque magnorum aedibus; in quibus copiosus est famulorum numerus, quatuor cum peregre ibant, lateque benedicente Domino) sese diffuderit²; et exinde, cum Congregatio huiusmodi formam regularis potius quam secularis instituti accepisse videretur, recolendae memoriae Paulus Papa V etiam praedecessor noster Congregationem Doctrinae Christianae praedictam Congregationi clericorum regularium Somaschae alias sancti Maioli³ de Papia nuncupatae, per quasdam suas in simili formâ brevis litteras de anno MDCXVI emanatas, debitaque executioni demandatas⁴, quarum tenorem praesentibus haberi volumus pro expresso, apostolicâ auctoritate univerit, annexerit et incorporaverit; ipsaque Congregatio Doctrinae Christianae sic eidem secundodictae Congregationi unita et incorporata multos religionis zelo ductos ad illius habitum regularem et professionem⁵ eiusdem admiserit, ac complures domos, collegia, aliaque loca regularia acquisiverit; ab aliquot vero annis nonnulli ex dictae Doctrinae Christianae clerici unionem praedictam, tamquam invalide subreptitiae factam, variis ex causis, et praesertim occasione praemissae nullitatis mandati seu mandatorum procuratoriorum, cuius seu quorum vigore seu praetextu unio praedicta sic facta fuit, necnon ratione exe-

cutionis litterarum apostolicarum super unionem huiusmodi expeditarum, professionisque per quemdam Antonium Vigierum et nonnullos alios in eadem Congregatione Doctrinae Christianae emissae, ac electionum illius superiorum, super quibus certa decreta emanarunt, impugnaverint; eaque de causâ pro dubiorum huiusmodi resolutione dictaeque unionis dissolutione dilecti filii Antonius Rosseau et Iacobus Bauciais, presbyteri primodictae Congregationis huiusmodi expresse professi, illius nomine ad almam Urbem nostram accesserint:

§ 2. Idcirco nos, ad uberes fructus, quos iidem clerici Congregationis Doctrinae Christianae huiusmodi in vineâ Domini in dies afferre noscuntur, paternae dirigentes considerationis intuitum, ipsorumque commodis et quieti quantum cum Domino possumus prospectum esse cupientes, ex venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis regularium praepositorum, quibus hoc negotium discutiendum examinandumque commisimus, sententiâ per eos nobis in consistorio nostro secreto relatâ, motu proprio, et ex certâ scientiâ merâque deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, omnes et singulas controversias et lites super primodictae Congregationis Doctrinae Christianae unionem et incorporationem aliâs eidem secundodictae Congregationi ut praefertur factâ, coram hisdem cardinalibus et quibusvis aliis tribunaliibus quomodolibet motas, et adhuc indecisas pendentes, ab eisdem cardinalibus et aliis tribunalibus praedictis, in statu et terminis in quibus illae reperiuntur, ad nos harum serie avocamus, illasque penitus et omnino supprimimus et extinguimus, ac abolemus, necnon utrique parti desuper perpetuum silentium imponimus; proque totius negotii huiusmodi compositione, tenore praesentium, unionem pra-

Facit dissolutionem Congregationis.

¹ Male edit. Main. legit *catechesimi* (R. T.).

² Male etiam legit *diffuderint* (R. T.).

³ Male etiam habet *Najoli* (R. T.).

⁴ Eas vide in tom XII, pag. 354 (R. T.).

⁵ Male edit. Main. legit *professionis* (R. T.).

dictam legitime factam, ipsosque clericos primodictae Congregationis Doctrinae Christianae esse veros regulares et professores declaramus; ipsam tamen unionem, ex causis animi nostrum moventibus, dissolvimus, dictosque clericos primodictae Congregationis Doctrinae Christianae iurisdictioni Ordinariorum locorum (qui in omnibus iis quae dicta exercitia spiritualia concernunt in instruendis populis, concionibus habendis, et in exercitio et administratione sacramentorum immediate procedere possint) supponimus et subiicimus; Quod autem ad bonorum temporalium eiusdem primodictae Congregationis administrationem, domorum gubernium, superiorum electiones, novitiorum receptiones, transgressiones, inobedientias, et alios domesticos excessus puniendos attinet, praemissa ad superiores locales, provinciales et generales gradatim spectare debere, Ordinariosque locorum sese in iis ingerere, aut executiones decretorum et sententiarum dictorum superiorum, nisi in casibus a iure permissis, suspendere nullatenus posse, nec bona eiusdem primodictae Congregationis praesentes dissolutae, cum sic, ut praefertur, unita esset, legata, vel hactenus quomodolibet acquisita, et ubivis locorum, etiam in Statu Ecclesiastico dicti regni consistentia, eidem primodictae Congregationi sic dissolutae relinqui debere (non obstantibus quibuscumque, ac praecipue quod ipsi clerici regulares secundodictae Congregationis dictorum regularium Somaschae ad id vocati et auditi non fuerint); ipsamque primodictam Congregationem nomen Doctrinae Christianae, et institutum primaevum docendi parvam, mediocrem et magnam doctrinam iuxta catechismum romanum, ac pueros docendi, retinere debere volumus et manda-

mus; eandemque primodictam Congregationem in suum pristinum, et eum, in quo ante unionem praedictam, iuxta laudabile eius institutum ab eodem Clemente praedecessore approbatum, quomodolibet erat, statum reponimus et restituimus, et plenarie reintegramus; institutumque huiusmodi de novo, quatenus opus sit, perpetuo approbamus, eique omnes indulgentias et gratias a dicto Clemente praedecessore concessas relinquimus, clericosque regulares in eadem primodicta Congregatione sic dissoluta hactenus professo, quamdiu vixerint, ab eadem Congregatione discedere, dimittique nullatenus posse, sed in ea votis suis regularibus adstrictos permanere, ac sub obedientia Ordinariorum locorum, in quibus pro tempore degent, ut praefertur, esse debere; necnon superiorem generalem ipsius Congregationis sic dissolutae pro tempore existentem de consensu capituli generalis constitutiones pro bono et felici regimine ipsius primodictae Congregationis illiusque personarum et rerum tam spiritualium quam temporalium condere, ac conditas pro rerum et temporum qualitate variare, aut interpretari, ac alias de novo edere posse, dummodo tamen sacris canonibus et sacri Concilii Tridentini decretis necnon constitutionibus et ordinationibus apostolicis contrariae¹, seu difformes non sint; ac postremo capitulum generale primodictae Congregationis huiusmodi sic dissolutae, pro forma et regimine illius, ac superiorum tam generalis quam particularium electione, modo et forma quibus ante dissolutionem huiusmodi procedi consueverat, in civitate Parisiensi mense novembris proxime venturo celebrandum, ac interim ipsam primodictam Congregationem a provinciali et aliis superioribus praesentibus regendam esse, earum-

¹ Perperam ed. Main. legit *ipsam quod* (R. T.).

¹ Male ed. Main. legit *contraire* (R. T.).

Decretum irritans.

dem tenore praesentium itidem volumus, concedimusque et indulgemus.

§ 3. Decernentes easdem praesentes et in eis contenta quaecumque, etiam ex eo quod praedicti clerici regulares dictae Congregationis Somaschae et alii quicumque in praemissis interesse habentes, vel habere quomodolibet praetendentes, ad eadem praemissa vocati et auditi non fuerint, minusque illis consenserint, nec causae, propter quas illae emanarunt, adductae, verificateae et iustificatae fuerint, aut ex alia quacumque causa quantumvis legitima, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostrae, vel alia quocumque defectu notari, impugnari, invalidari, infringi, in ius vel controversiam revocari, aut ad terminos iuris reduci posse; sed illa semper et perpetuo valida, firma et efficacia existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab omnibus et singulis, ad quos spectat et pro tempore spectabit, inviolabiliter et inconcusse observari, sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, dictaeque Sedis Apostolicae nuncios, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Exequutorum deputatio.

§ 4. Quocirca venerabilibus fratribus archiepiscopis Parisiensi et Narbonensi, ac episcopo Electensi, seu dilectis filiis officialibus, etc., per praesentes committimus et mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel per alium, seu alios, praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, ubi et quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorundem clericorum sic dissolutae primodictae Con-

gregationes huiusmodi fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in praemissis efficaciae defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra praemissa omnia et singula debitae executioni demandari, eosdemque clericos primodictae Congregationis huiusmodi illorum commodo et effectu pacifice frui et gaudere, non permittentes illos desuper a quoquam, quavis auctoritate, indebite molestari, contradictores quoslibet et rebelles, praemissisque non parentes, per sententias, censuras et poenas, aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postposita, comescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, censuras et poenas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§ 5. Non obstantibus piae memoriae Bonifacii Papae VIII pariter praedecessoris nostri de una, et concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium¹ non trahatur, ac quibusvis aliis constitutionibus et ordinationibus apostolicis, etiam in conciliis universalibus editis, ac dictarum Congregationum, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, illis eorumque superioribus et personis, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis et decretis, in genere vel in specie, aut alias in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro sufficienti illorum derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clau-

Derogatio contrariorum.

¹ Supple verba *ad iudicium* (R. T.).

sulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque; aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Transumptis
credi mandat.

§ 6. Volumus autem, quod praesentium transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu, alicuius notarii publici subscriptis, sigilloque personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique locorum, tam in iudicio quam extra illud, habeatur, quae ipsis praesentibus haberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxx iulii MDCXLVII, pontificatus nostri anno III.

Dat. die .0 iulii 1647, pontif. anno III.

LXXXVIII.

Declaratio Sanctissimi circa praeservationem iurium Sedis Apostolicae quoad liberam dispositionem ecclesiarum, etiam cathedralium, monasteriorum et beneficiorum ecclesiasticorum civitatum et dioecesium Metensis, Tullensis et Viridunensis.

Innocentius Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium.

§ 1. Quamvis ecclesiae, etiam cathedrales, ac monasteria, prioratus et alia be-

1 Verba non possint nos addimus (R. T.).

2 Ex Regest. in Secret. Brev.

neficia ecclesiastica, ac loca pia quaecumque quomodolibet nuncupata et qualificata civitatum et dioecesium Metensis, Tullensis et Viridunensis in Lotharingia ad liberam huius sanctae Sedis Apostolicae dispositionem semper spectaverint et pertinuerint, spectentque et pertineant; attamen, quia, ut nobis nuper innotuit, inter carissimos in Christo filios nostros Ferdinandum Romanorum regem in imperatorem electum et Ludovicum Francorum regem christianissimum, aliosque forsitan principes, de paciscendo, transigendo et concordando circa civitates et dioeceses praedictas fortasse cum aliquo iurium Sedi praedictae in praemissis competentium praeiudicio tractatur, seu tractari intenditur:

§ 2. Hinc est quod nos, qui ex debito pastoralis officii, nobis divinitus commissi, iura dictae Sedis tueri et illibata praeservare et conservare tenemur, eiusdem Sedis indemnitati hac in re, quantum cum Domino possumus, consulere volentes, motu proprio, et ex certa scientia et matura deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, per quemcumque actum, pactum, contractum, transactionem, concordiam et conventionem, etiam occasione armestitii, treguae, indultiarum, vel pacis² etiam universalis, inter praedictos et quoscumque alios, cuiusvis status, gradus, conditionis, qualitatis, dignitatis, potentiae et praeminentiae existentes, ac respublicas et nationes quascumque, etiam quomodolibet nuncupatas et qualificatas, hactenus forsitan circa civitates et dioeceses praedictas inita et facta, ac imposterum quaecumque ubicumque et quaecumque ineunda et facienda³ nullum omnino etiam quantumvis minimum praeiudicium quibuslibet eiusdem

1 Legerem quaecumque (R. T.).

2 Edit. Main. legit *paces* (R. T.).

3 Male edit. Main. legit *cienda* (R. T.).

Summus Pontifex eximit iura Sanctae Sedis.

Sedis iuribus illi undecumque et quomodocumque praemissorum ratione competentibus, vel ab ea praetensis, praeiudicium illatum esse, seu fuisse, aut in futurum ullo unquam tempore illatum dici, intelligi, seu censi posse; sed iura huiusmodi semper et perpetuo integra, illaesa, intacta, illibata, inviolata, ac in nihilo diminuta, vel laefactata, tam in possessorio quam in petitorio, et aliis quomodolibet remanere in omnibus et per omnia perinde ac si actus, pacta, contractus, transactiones, concordiae et conventiones huiusmodi nunquam emanassent, vel emanarent, ita ut per quemcumque temporis quantumlibet longissimi cursum quodcumque dictae Sedis Apostolicae praeiudicium nunquam censeatur approbatum, decernimus et declaramus.

Decretum irritans.

§ 3. Decernentes quoque praesentes litteras, etiam ex eo quod praedicti et quicumque alii in praemissis interesse habentes, vel habere quomodolibet praetendentes, illis non consenserint, neque vocati et auditi fuerint, vel ex alia quacumque causa, praetextu, colore, ingenio et capite, etiam in corpore iuris clauso, de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae, vel alio quopiam quantumvis substantiali defectu notari, redargui, vel impugnari, aut in ius vel controversiam revocari, seu ad terminos iuris reduci nunquam posse, sed easdem praesentes semper validas, firmas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac sanctae Romanae Ecclesiae cardinales, etiam de latere legatos et quoslibet alios quacumque auctoritate et potestate fungentes nunc et pro tempore existentes, sublata eis et eorum cuiuslibet quavis aliter iudicandi et interpre-

tandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Non obstantibus quibusvis apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon, quatenus opus sit, nostra cancellariae regula de non tollendo iure quaesito, ac civitatum et dioecesium praedictarum, et quibusvis aliis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, in genere vel in specie, etiam motu simili, ac etiam consistorialiter, et aliis quomodolibet in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro sufficienti illorum derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur et exprimerentur, praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Derogatio contrariorum.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem,

1 Vocem *aliis* nos addimus (R. T.).

rem, sub annulo Piscatoris, die XXIV augusti MDCXLVII, pontificatus nostri anno III.
Dat. die 24 augusti 1647, pontif. anno III.

LXXXIX.

Pro congregatione Lateranensi confirmatio decreti definitorii circa solutionem quindenniorum.

Innocentius Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Supplicatio.

Exponi nobis nuper fecit dilectus filius modernus abbas monasterii B. Mariae de Pace de Urbe, et procurator generalis Canonorum Regularium congregationis Lateranensis Ordinis S. Augustini, quod in secundâ parte constitutionum eiusdem congregationis, apostolicâ auctoritate confirmatarum, cap. xxiv, inter alia statuitur et cavetur, ut omnes et singuli praelati dictae congregationis, quorum monasteria camerae nostrae apostolicae quindennia solvunt, sub suspensionis ab eorum praelaturis ad annum poenâ, quotannis in publicâ capsâ sui monasterii eam pecuniarum probatarum ratam et portionem, quam in fine cuiuslibet quindennii eidem camerae solvere tenentur, deponere debeant.

Decretum definitorii.

§ 1. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, ob praesentes calamitates in Italia vigentes nonnulli eiusdem congregationis superiores reperti fuerint, qui, ex eorum negligentia et incuria, tempore¹, quo quindennia huiusmodi solvi debebant, ratae et portiones praedictas pecuniarum se tangentes minime deposuerant, ut praefertur, nedum cum eorum particularium, sed etiam totius ipsius congregationis huiusmodi monasteriorum damno et detrimento; proptereaque dilecti filii moderni abbas generalis, necnon visitatores et alii

definitores eiusdem congregationis, habitis desuper variis tractatibus, maturaque consideratione adhibita, tandem unanimiter in proximâ praeteritâ eiusdem congregationis dietâ de mense maii praesentis anni celebratâ, pro bono publico eiusdem congregationis ediderint decretum infra-scriptum, tenoris sequentis, videlicet

§ 2. In dietâ Arimini celebratâ die xxv maii MDCXLVII, sess. ultimâ, uti infra: « tandem reassumpto tractatu de provisione pro certâ solutione quindenniorum, conclusum fuit a reverendissimo definitorio, nemine discrepante, debere omnes praelatos, quorum monasteria habent onus quindenniorum, hinc ad festum Paschatis Resurrectionis Domini Nostri Iesu Christi proxime futuri anni MDCXLVIII mittere, per litteras cambii, vel alio quovis modo certo et sine periculo, Romam in manibus reverendissimi patris procuratoris generalis totam illam quantitatem pecuniae, quae usque adhuc deposita fuit annis iam elapsis, et de cetero quolibet anno ante sabbatum sanctum similiter eidem patri procuratori generali pro tempore existenti mittent summam, quae depositari tenebitur ad ratam totius quindennii ad hoc ut serventur¹, solvendam suis loco et tempore, et contrafacientes declarantur privati ipso facto voce activâ et passivâ, et inhabiles ad omnes gradus, officia et dignitates, quemadmodum etiam declaratur idem pater procurator generalis pro tempore existens, sicut et illi, privatus voce activâ et passivâ ipso facto, et inhabilis ad omnes gradus, officia et dignitates, si partem aliquam, quantumvis minimam, praedictorum quindenniorum ausus fuerit in alium usum implicare, et nisi in fine suae administrationis et gubernii totam summam omnium quindenniorum receptorum consignaverit successori in bonâ

Absolvit oratores a consuetudinibus.

1 Edit. Main. legit *temporum* (R. T.).1 Potius lege *servetur* (R. T.).

pecuniâ numeratâ eiusdem stampae cum confessione receptionis authenticâ; et ut magis negotium tam arduum convalidetur, decrevit per patrem procuratorem generalem praesentem impetrandum esse hinc ad supradictum tempus Paschae Resurrectionis a Sanctitate Domini Nostri Breve convalidationis ».

D. THEODORUS FANTONUS,
abbas, visitator et scriba.

Confirmatio decreti.

§ 3. Nobis propterea idem abbas et procurator generalis huiusmodi supplicari humiliter fecit, ut decretum praeinsertum, quo firmiter subsistat et exactius observetur, apostolicae confirmationis nostrae patrocinio communire de benignitate apostolicâ dignemur. Nos igitur, eundem abbatem et procuratorem generalem huiusmodi specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, decretum praeinsertum cum omnibus et singulis in eo contentis, licitis tamen et honestis, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illicque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adicimus, ac omnes et singulos tam iuris quam facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplementum.

Decretum irritans.

§ 4. Decernentes illud ac praesentes litteras valida, firma et efficacia existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, et ab omnibus et singulis, ad quos spectat et pro tempore quomodolibet spectabit in futurum, sub poenis praedictis inviolabiliter observari,

sicque per quoscumque iudices et commissarios quavis auctoritate fungentes iudicari et definiri, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac dictae congregationis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel aliâ quavis firmitate roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis eidem congregationi, illiusque superioribus, et quibusvis personis, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, in genere vel in specie, in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum omnium tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Contrariis derogat.

§ 6. Volumus autem, quod eadem praesentes nostrae litterae in omnibus et singulis eiusdem congregationis capitulis generalibus et dietis, quae de cetero celebrari et haberi contigerint, legantur et legi debeant; quodque illarum transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae munitis, eadem prorsus adhibeatur fides, quae adhiberetur ipsis praesentibus, si forent exhibitae vel ostensae.

Transumptis credi mandat.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die VII septembris MDCXLVII, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 7 septembris 1647, pontif. an. III.

XC.

*Breve exemptionis quorundam suorum familiarium a spolio¹.*Innocentius Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Exordium.

Romanus Pontifex gratiarum dispensator pro circumspcctâ suâ providentiâ suos et Apostolicæ Sedis devotos et fideles, præsertim illos, qui ei et Sedi prædictæ grata familiaritatis obsequia iugiter impendunt, specialis benevolentiae favoribus complecti solet, prout, personarum quantitatibus debite pensatis, censet rationi et æquitati esse consentaneum.

Summus Pontifex eximit quosdam suos familiares a spolio, quorum familiarium nomina recensentur infra § 6.

§ 1. Hinc est quod nos, quorundam familiarium nostrorum, quorum nomina infra sunt expressa, indemnitati quantum cum Domino possumus consulere, illosque specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine; quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolutas fore censentes, motu proprio, et ex certâ scientiâ ac maturâ deliberatione nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine (etiam præter et ultra quascumque alias, similes vel dissimiles, generales vel speciales, gratias, facultates, exemptiones, indulta et privilegia eisdem familiaribus infra nominatis hactenus a nobis vel Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris concessas et concessa, et in posterum etiam a nobis et successoribus nostris Romanis pariter Pontificibus concedendas et concedenda, quas omnes et singulas, ac omnia et singula, perinde ac si illarum et illorum omnium tenores præsentibus expressi ac de verbo ad verbum inserti forent, in suo robore

et firmitate remanere et esse, nec per illas aut illa eisdem præsentibus vel per præsentibus illis in aliquo præiudicari, vel eas seu ea invicem confundi, seu impediri, sed etiam, cumulative procedendo, unam seu unum per aliam seu aliud coadiuvari et suppleri posse et debere decernimus) eisdem familiaribus nostris infra nominatis et eorum cuilibet, quod eorum et cuiuslibet eorum hæredes, donatarii, legatarii et successores, tam ex testamento, seu aliâ dispositione, quam ab intestato ratione sanguinis, eis et cuilibet eorum succedentes, sive alii ab eis et eorum quolibet, eorumque et cuiuslibet eorum hæredibus, donatariis, legatariis et successoribus huiusmodi causam quomodolibet habentes quicumque, per camerarium nostrum pro tempore existentem, thesaurarium generalem, aut commissarium, vel spoliolum¹ iuriumque camerae apostolicæ debitorum² collectores et subcollectores, sive alios quoscumque officiales et ministros ipsius camerae, seu quoscumque alios, tam ratione quoruncumque beneficiorum ecclesiasticorum quomodolibet nuncupatorum et qualitercumque qualificatorum, etiam personalem residentiam requirentium, per eos hactenus obtentorum et in posterum obtinendorum, cuiuscumque valoris et annui redditus etiam maximi, excessivi et inexcogitabilis existant, quam etiam ratione quarumcumque pensionum annuarum super quibusvis fructibus, redditibus et proventibus ecclesiasticis apostolicâ auctoritate eis hactenus reservatarum, seu in eos simili auctoritate translatarum, ac de cetero eadem auctoritate eis reservandarum, aut in eos transferendarum, ad quancumque summam etiam maximam et inexcogitabilem ascendant, nullo unquam tempore super rebus et bonis per eos et

¹ Praeposit. a interiectam delemus (R. T.).

² Male edit. Main. legit debitorem (R. T.).

quemlibet eorum respective pro tempore relictis (etiamsi ab intestato et sine ullâ vel minus validâ bonorum suorum dispositione ipsi et eorum quilibet respective ubivis locorum in qualibet mundi parte tam continuâ quam interpolatâ illorum inibi mansione, ac etiam extra loca debita residentiae, et etiamsi iter agendo ab humanis decedant) molestari, perturbari, aut inquietari nullatenus possint nec debeant (ita ut de omnibus et quibuscumque rebus et bonis suis, ac per eos et eorum quemlibet acquisitis et acquirendis, tam ex prædictis iam obtentis et obtinendis beneficiis, quam etiam ex prædictis eis iam reservatis seu reservandis, ac in eis translatis et transferendis pensionibus, ut præfertur, tam inter vivos, quam causâ mortis et in ultimâ voluntate, ac in favorem quoruncumque, non tamen personarum a iure prohibitarum et incapacium, disponere seu etiam ab intestato transmittere libere et licite possint et valeant) auctoritate prædictâ, tenore præsentium, concedimus et indulgemus; districtius inhibentes eisdem camerario, thesaurario, commissario, aliisque Sedi et camerae prædictarum officialibus et ministris, seu aliis quibuscumque, ne in bonis et rebus per eos et eorum quemlibet respective pro tempore relictis, beneficiorum vel pensionum huiusmodi occasione vel prætextu, manus iniicere, aut aliquam illorum descriptionem, seu inventarium, aut depositum, vel sequestrum, seu quid simile facere vel attentare quomodo audeant vel præsumant;

Decretum irritans.

§ 2. Ac decernentes præsentibus litteras firmas, validas et efficaces existere et fore, illisque et eorum cuilibet, ac hæredibus et successoribus eorum, aliisque prædictis, in omnibus et per omnia plenissime suffragari,

Clausula sublatâ.

§ 3. Sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum

palatii apostolici auditores, necnon prædictos camerarium, thesaurarium, commissarium, præsidentes, clericos et alios quoscumque camerae et Sedi prædictarum ministros et officiales, ac quosvis alios, etiam S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, ac Sedi prædictæ nuntios, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contraria tollit.

§ 4. Non obstantibus præmissis, ac, quatenus opus sit, regulâ nostrâ de non tollendo iure quaesito, nec non felicitis recordationis Pii Papae IV prædecessoris nostri de gratiis quaecumque interesse camerae prædictæ concernentibus in eadem camera præsentandis et registrari faciendis, ita ut præsentibus inibi præsentari et registrari nullo unquam tempore necesse sit, et aliis etiam nostris, ac quibusvis apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, dictaeque camerae, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis eidem camerae, illiusque officialibus et ministris, ac quibusvis aliis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, ac decretis etiam irritantibus, etiam motu, scientiâ, deliberatione et potestatis plenitudine paribus, etiam consistorialiter, ac ex causâ et titulo onerosis, et in genere vel in specie, ac aliâ quomodolibet in contrarium præmissorum concessis, confirmatis, ac pluries innovatis et approbatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis

eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium et singulorum tenores huiusmodi praesentibus pro plene et sufficienter expressis et ad verbum insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 5. Volumus autem, ut praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae alicuius in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra adhibeatur, quae praesentibus ipsis adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

§ 6. Nomina autem familiarium nostrorum praedictorum sunt quae sequuntur, videlicet:

Venerabilis frater Christophorus Signius, Bononiensis, archiepiscopus Tessalonicensis, ac basilicae Principis Apostolorum de Urbe canonicus, et palatii nostri apostolici praefectus; necnon dilecti filii magister Marcus Aurelius Maraldus Caesentensis, in utraque signaturâ nostrâ referendarius, breviumque nostrorum secretorum secretarius, et canonicus dictae basilicae, praelatusque domesticus noster; magister Franciscus Cherubinus, Senogalliensis dioecesis, etiam in utraque signaturâ nostrâ referendarius, ac eiusdem basilicae canonicus et auditor, praelatusque domesticus noster; Lactantius de Lactantiis, Urbevetanus, canonicus basilicae praedictae, cubiculi nostri praefectus; Quintius de Bubalis, canonicus dictae basilicae, pincerna et cubicularius secretus noster; Gaspar de Simeonibus, Aquilanus, eiusdem

basilicae canonicus, et secretarius litterarum nostrarum in formâ Brevis ad principem, et cubicularius secretus noster; Virgilius Spada de Brischella, Faventinae dioecesis, eleemosynarius et cubicularius secretus noster; Ioseph Frenfanellus, Spoletanae dioecesis, basilicae praedictae canonicus, memorialium nobis porrectorum et sacri S. R. E. cardinalium collegii secretarius, ac clericus Italus archivii eiusdem sacri collegii custos, et cubicularius secretus noster; Constantinus Centoflorenius, Firmanae dioecesis, ecclesiae S. Ioannis in Laterano de Urbe canonicus, cubicularius secretus noster; Franciscus Sacchetti Mantuanus, abbas commendatarius S. Erasmi, dapifer et cubicularius secretus noster; Virgilius Rosarius Spoletanus, canonicus basilicae S. Mariae Maioris de Urbe, cubicularius secretus noster; Onuphrius de Hippolytis, Pistoriensis, in sacrâ theologiâ magister, canonicus dictae basilicae S. Mariae Maioris, et cubicularius secretus noster; Onuphrius Campo-reus, Mutinensis, abbas commendatarius S. Bebbonis de Voghera, Dertonensis dioecesis, cubicularius secretus noster; Ioannes Gerinus, Florentinus, cubicularius secretus noster; Baccius Aldobrandinus, Florentinus, forerius maior, et cubicularius secretus noster; Camillus de Maximis, Romanus, cubicularius secretus noster; Paulus de Bubalis, Romanus, marchio terrae Fighini, Florentinae seu alterius dioecesis, omnium militum custodiae corporis nostri locumtenens generalis; Christophorus Pamphilius, Eugubinus, unius alae equitum levis armaturae custodiae praedictae capitaneus; Aloysius Costaguta, Ianuensis, alterius alae equitum levis armaturae eiusdem custodiae capitaneus; Gabriel Fonseca, Lusitanus, medicus et cubicularius secretus noster; Iulius Caesar Marsella, Soranae dioecesis, canonicus praedictae basilicae S. Mariae Maioris, et medicus,

XCI.

*Quod fratres laici Cappuccini Ordinis Minorum sancti Francisci vocem in electionibus habere possint*¹.

Innocentius Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Exponi nobis nuper fecit dilectus filius minister generalis fratrum Ordinis Minorum sancti Francisci Cappuccinorum nuncupatorum, quod aliàs (postquam felicis recordationis Pius Papa V praedecessor noster dictis fratribus vivae vocis oraculo concesserat seu declaraverat, ut fratres laici dicti Ordinis vocem in electionibus habere possent, non obstante Concilio Tridentino, sess. xxii, *De reformatione*, cap. iv, concessioque seu declaratio huiusmodi fuerat a capitulis generalibus dicti Ordinis limitata, videlicet, ut fratres laici huiusmodi a voce activa et passiva in electionibus praedictis exclusi forent tamdiu quamdiu integrum quadriennium in eodem Ordine complevisent) postmodum etiam recolendae memoriae Urbano Papa VIII, pariter praedecessori nostro, quia ex certis causis animum suum moventibus vivae vocis oracula huiusmodi revocaverat, supplicato, ut desuper opportune provideret, idem Urbanus praedecessor, huiusmodi supplicationibus inclinatus, quod fratres laici dictum Ordinem eatenus professi iuxta praedictam dictorum capitulorum generalium limitationem, ii vero, qui ex tunc de cetero habitum per fratres laicos huiusmodi gestari solitum suscepissent, et professionem per eosdem emitti consuetam emisissent regularem, postquam integro septennio a die suscepti per eos habitus huiusmodi in dicto Ordine degissent, vocem activam et passivam in electionibus praedictis, ad triginta dumtaxat

Supplicatio.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxvii septembris MDCXLVII, pontificatus nostri anno III¹.

Dat. die 27 septembris 1647, pontif. anno III.

¹ Potius legendum anno IV (R. T.).

¹ De his fratribus laicis notavi ad Constitutionem cccxcviii, *Nuper*, Urbani VIII, tom. xiv, pag. 220.

Transumptum fides.

Praedictorum familiarium nomina recensentur.

annos, habere libere et licite possent et valerent, apostolicâ auctoritate concessit et indulsit, et aliâs prout in suis in simili formâ Brevis litteris de anno MDCXXXVII desuper emanatis, quarum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis haberi volumus¹, uberius continetur. Limitationem vero huiusmodi aegre ferens totus Ordo praedictus, et in eâ revocandâ in terminis expressis difficilem reperiens eundem Urbanum praedecessorem, ab eo de novo constitutiones eiusdem Ordinis, prout iacent, apostolicâ auctoritate confirmari procuravit, obtinuitque, et ex huiusmodi confirmatione pristinum ius eorumdem fratrum laicorum, quoad electiones praedictas, illis restitutum fuisse et revixisse praetendit.

Confirmat prout in rubricâ.

§ 1. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, multi ex fratribus huiusmodi in dubium revocaverint, an ex novâ earumdem constitutionum confirmatione praedictâ restitutioni iuris eligendi factae fratribus laicis huiusmodi fuerit et sit sufficienter et abunde cautum, nobis propterea idem minister generalis humiliter supplicari fecit, ut in praemissis opportune, ut infra, providere et indulgere de benignitate apostolicâ dignaremur.

§ 2. Nos igitur, qui felicem dicti Ordinis statum et directionem sinceris desideramus affectibus, eundem ministrum generalem specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, praefatas dicti Ordinis constitutio-

¹ Oportet legere volumus (R. T.).

nes, vocem et votum in electionibus concedentes fratribus laicis Cappuccinis huiusmodi in dicto Ordine, ab omnibus et singulis ad quos spectat et in futurum quomodolibet spectabit, inviolabiliter, et prout in eisdem constitutionibus continetur, observari et adimpleri debere, ac quoscumque Ordinis superiores, fratres et personas ad earumdem constitutionum observationem, quoad hoc, omnibus iuris et facti remediis cogi et compelli posse, sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, et alios quosvis commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, irritumque et inane quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, decernimus et mandamus.

§ 3. Non obstantibus omnibus et singulis illis, quae idem Urbanus praedecessor in suis litteris praedictis voluit non ob stare, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 4. Volumus autem, quod praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo alicuius personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae munitis, eadem prorsus ubique fides adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XXIX septembris MDCXLVII, pontificatus nostri anno III¹.

Dat. die 29 septembris 1647, pontif. anno III.

XCII.

Reservatio pensionis perpetuae ad favorem sacrosanctae patriarchalis eccle-

¹ Oporteret legere anno IV (R. T.).

siae S. Mariae Maioris, de consensu maiestatis catholicae¹.

Innocentius Episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium.

Sacri apostolatus ministerio, meritis licet imparibus, divinâ dispositione praesidentes, ad ea, per quae nostrae provisionis auspiciis basilicae almae Urbis nostrae ac personae in illis divinis obsequiis iugiter insistentes congruis facultatibus pro earum debitâ manutentione onerumque eis incumbentium sublevamine communitari valeant, libenter intendimus, ac in his pastoralis officii nostri partes, etiam per pensionum perpetuarum reservationis ministerium, maxime dum id catholici reges exoptant, favorabiliter interponimus, prout, rerum, personarum et temporum circumstantiis debite pensatis, id in Domino conspicimus salubriter expedire. Cum itaque, sicut accepimus, carissimus in Christo filius noster Philippus IV Hispaniarum rex catholicus ad aliquod insigne et suâ regiâ maiestate ac liberalitate dignum opus pium hic in Urbe fundandum et instituendum a multo tempore citra animum propensum habuerit, et ad hunc effectum ab initio anni Domini millesimi sexcentissimi quadragesimi quarti certam pecuniarum quantitatem, ex spoliis et vacantiis regni Siciliae ad ipsum Philippum regem spectantibus conflata, in huiusmodi opus destinaverit; et successive hodie (in actu quo nos, ad praesentationem eiusdem Philippi regis, ecclesiae Mazzariensi, quae de eius iurepatronatus ex fundatione vel dotatione, seu privilegio apostolico cui non est hactenus in aliquo derogatum, existit, certo tunc expresso modo vacanti, de personâ venerabilis fra-

¹ Pensiones super ecclesiarum fructibus quando servari possint, vide Leonis X Const. *Supernae*, § 11, sub dat. v maii MDXIV, tom. v, pag. 604.

tris nostri Didaci de Requesens, archiepiscopo¹ Carthaginensi, apostolicâ auctoritate providimus, ipsumque illi in episcopum praefecimus et pastorem) inter ceteras unam pensionem annuam perpetuam mille octingentorum scutorum monetae regni Siciliae, ad mentem dicti Philippi regis, et iuxta formam motus proprii per nos signandi distribuendam, super mensae episcopalis Mazzariensis fructibus, redditibus et proventibus, dictâ auctoritate, motu simili, reservari concedi obtinuerit, prout in cedula consistoriali desuper nostrâ signatâ plenius continetur; et novissime nobis, per dilectum filium Inicum Velez de Guevara comitem de Oanate suum apud nos oratorem, significari fecerit se summopere exoptare, ut nos, ultra praedictam mille octingentorum scutorum, iam ut praefertur reservatam, aliam pensionem similiter perpetuam bismille ducentorum scutorum similium super mensae episcopalis ecclesiae Cataniensis fructibus, redditibus et proventibus, quae itidem de iurepatronatus praedicti Philippi regis, ex fundatione vel dotatione, seu privilegio apostolico cui non est hactenus in aliquo derogatum, fore dignoscitur, quaeque ad praesens pastoris solatio destituta reperitur, similiter ad mentem eiusdem Philippi regis, et iuxta formam praesentium litterarum distribuendam, reservaremus;

§ 1. Cumque dictus Philippus rex per eundem Inicum oratorem nobis etiam significari fecerit mentem et intentionem suam esse, ut tam haec quam illa mille octingentorum iam ut praefertur reservata pensiones huiusmodi, et sic in totum quatuor millia scuta annua ex dictis duabus pensionibus proventura, in beneficium patriarchalis basilicae S. Mariae Maioris de Urbe (quam, ob peculiarem, quem

¹ Videtur legendum *archiepiscopi Chartaginensis* (R. T.).

Reconsentur personae quibus scuta distribuuntur.

semper erga dictam Beatissimam Virginem Mariam sua regia maiestas gessit, devotionis, et dictam basilicam propensionis tutelae et protectionis quas proficitur, affectum, singulis aliis dictae Urbis piis et religiosis locis ad hunc actum iure optimo praelegit), eiusque ministrorum, modo et forma ac conditionibus et poenis infrascriptis, et non aliis, aliter, nec alio modo, erogentur et expendantur; bismille et quadraginta¹ videlicet in duodecim portiones, quarum sex debeant constare ducentis et quinquaginta, reliquae vero sex centumquingenta scutis similibus pro qualibet, eaeque semper, ad praedicti Philippi regis eiusque successorum² Hispaniarum regum seu eorum apud hanc S. Sedem nunc et pro tempore existentium oratorum nominationem seu electionem, inter duodecim personas perpetuo distribuuntur, quoad decem, videlicet, canonicis dictae basilicae non fixis, sed ad arbitrium regis seu oratoris huiusmodi pro tempore mutabilibus, quo vero ad alias duas portiones seu pensiones huiusmodi, praeposito cappellae ad praesepe a felicis recordationis Sixto V ac priori cappellae S. Mariae a pia memoriae Paulo etiam V, Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris, in dicta basilica respective fundatarum, seu uni cappellano primae et alteri cappellano secundae cappellarum huiusmodi, similiter, ut supra, ad praedicti Philippi regis seu eius oratoris nominationem eligendis et non fixis, sed, ut supra, mutabilibus, et nullus dictorum duodecim ullo unquam tempore possit habere nisi unam ex dictis duodecim portionibus, ipsorumque duodecim ad dictas duodecim portiones admittendorum electio et deputatio fiat ad vitam cum solis litteris patentibus seu diplomatibus, vel, ut vocant, cedulis praedicti

¹ Legend. *quadringenta*, ut patet ex seq. (R. T.).

² Perperam ed. Main. leg. *successoribus* (R. T.).

Philippi regis, eiusque successorum Hispaniarum regum seu oratorum praedictorum,

§ 2. Nec portiones praedictae censeantur aliquo modo annexae canonicatibus et praebendis aut³ praepositurae vel prioratui seu cappellaniis basilicae et cappellarum huiusmodi, si contingat aliquando per deputatos et electos ad portiones huiusmodi eorum canonicatus et praebendas aut praeposituram et prioratum vel cappellanas resignari, dimitti vel permolari, aut aliis ex eorum personis illorum et illarum vacationes quomodolibet induci (seu defunctis illis, qui pro tempore ad dictas portiones² per quamcumque dimissionem eorundem canonicatum et praebendarum, seu praepositurae, seu prioratus vel cappellaniarum respective, aut aliis quomodolibet vacantibus, vel amittentibus, et praedictis canonicatibus et praebendis, ac praepositura et prioratu, vel cappellanis³ quomodolibet vacantibus), electio et deputatio ad dictas portiones seu pensiones aliorum canonicorum, ac praepositi et prioris, vel cappellanorum, in locum defunctorum vel dimittentium aut amittentium⁴, spectet libere ad dictum regem seu oratorem cum solis patentibus seu diplomatibus vel cedulis cuiuslibet eorum, ut supra (possint tamen eligi et deputari ad portiones ducentorum et quinquaginta scutorum omnes illi tam canonici quam praepositi et prior, seu cappellani praedicti, qui reperiuntur electi ad minores portiones centum et quinquaginta, si sic dicto regi aut oratori videbitur; sed in tali casu eorum prior portio centum quinquaginta, per adeptionem portio pinguioris, vacans remaneat liberae dispositioni regis seu oratoris, ut praefere-

¹ Male ed. Main. legit *ut pro aut* (R. T.).

² Subde *erant electi*, aut simile (R. T.).

³ Legendum *cappellaniis* (R. T.).

⁴ Male edit. Main. legit *amittentium* (R. T.).

Conceditur nominatio oratori regis, vel ipsi regi.

tur, ad favorem alterius ut supra qualificati; hoc insuper addito, quod fructus dictarum portionum seu pensionum decurrendi a die vacationis illarum, usque ad diem quo fiet nova electio et nominatio personarum ad illas, transeant ad successores sic noviter electos et nominatos; et, praetextu dictarum duodecim portionum seu pensionum, canonicatus et praebenda, ac praepositura et prioratus, vel cappellaniae illorum, qui ad dictas portiones pro tempore electi et nominati erunt, pensionibus ecclesiasticis aut aliis oneribus etiam cameralibus, ex quavis causa, etiam quantumvis pia, etiam motu simili, aut etiam consistorialiter gravari nequeant; et, si graventur de consensu illos vel illas obtinentium, statim ille, qui tali gravamini consenserit, sua portione eo ipso¹, absque ulla alia declaratione, privatus remaneat, alteri personae per regem seu oratorem huiusmodi ex hoc solum capite, modo quo supra, disponenda);

§ 3. Alia vero mille et quinquaginta, scuta annua monetae dicti regni erogentur in usum distributionum quotidianarum repartendarum inter omnes canonicos dictae basilicae, ac duos alios qui ex praeposito et priore aut cappellanis praedictis pro tempore erunt electi ad duas portiones praedictas si in dicti chori stallo horis canonicis interessentes de aliis distributionibus quotidianis ad capitulum spectantibus cum eodem capitulo participaverint, omnis quippe summa praedictorum millequingenta² scutorum horis totius anni, quibus divina officia et res sacrae in dicta basilica capitulariter recitantur et celebrantur, assignanda est, ita ut cuique praedictarum horarum sive missarum aliqua portio seu distributio respondeat, cuius quantitas a capitulo dictae basilicae declaranda et determinanda

Pro canonicis scuta mille quinquaginta applicantur.

¹ Perperam edit. Main. legit *ipse* (R. T.).

² Male edit. Main. legit *1500* (R. T.).

est iuxta communem morem et consuetudinem ecclesiarum cathedralium, et dictae basilicae S. Mariae Maioris; et ab iis distributionibus, praeter supradictos, ceteri beneficiati et alii servientes chori dictae basilicae prorsus excludantur; praeterea¹ illi, qui ex canonicis et aliis duobus supradictis de mille et quinquaginta scutis praedictis participare voluerint, ultra servitium et personalem residentiam et assistentiam chori in praedictis officiis divinis et horis canonicis, teneantur etiam personaliter interesse solemnibus celebrationibus trium missarum canonicalium in dicta basilica singulis annis² solemnissimo ritu in diebus infradicendis decantandarum;

§ 4. Hae autem distributiones quotidianae a principio anni proxime sequentis initium habeant, ita ut semper unius anni anticipata dicta mille et quinquaginta scutorum exactio sequentis anni distributioni deserviat, ipsorumque mille et quinquaginta scutorum solutio fiat in tribus annis diebus, in quibus etiam, ut infra dicetur, dictae tres missae decantandae sunt; primus terminus dictae solutionis sit in die Nativitatis Beatae Mariae Virginis anni MDCXLIX, et tertius et ultimus illius anni in die sancti Idelfonsi, hoc est, XXIII Ianuarii MDCL, et sic successive sequentibus annis; et qui non interfuerit dictis missis, pro unaquaque missa cui personaliter non interfuerit, unam tertiam partem dictarum distributionum, et qui fuerit³ in interessentiis duarum sive omnium missarum, reliquas illius anni distributiones, quae sibi obvenissent ex dietis mille et quinquaginta scutis, respective amittat, licet in chori servitio et officiorum illius anni assistentia non defecisset⁴; haeque distributiones ita sint affectae servientibus

Distributiones huiusmodi fiunt tribus diebus.

¹ Male edit. Main. legit *propterea* (R. T.).

² Edit. Main. legit *anno* (R. T.).

³ Legend. *defuerit pro fuerit*, ex Cherub. (R. T.).

⁴ Aptius lege *assistentiis non defuisset* (R. T.).

dumtaxat et interessentibus officiis divinis supradictis et praedictis tribus missis, ut quilibet tantum propter assistentiam dictarum trium missarum, ut praefertur, et pro residentia uniuscuiusque horae ex praedictis distributionem illi horae assignatam lucretur iuxta assignamentum seu appuntamentum, ut aiunt, et computum a praedictae basilicae et ditorum ecclesiarum computistis et chori appuntatoribus sive assignatoribus faciendam, nullusque absens, etiam ex causa quantumvis legitima et privilegiata, etiam pro dictae basilicae servitio, aut qualibet alia maiori, etiam cum speciali Brevi Sedis Apostolicae, vel quae specialem et expressam mentionem requirat, quas omnes praesentibus pro expressis habemus, de illis ullo modo participare possit, excepta tamen causa legitimae infirmitatis, si tamen de ea constiterit per infirmi iuramentum, et portiones absentium a dictis divinis officiis, sive dictis tribus missis non interessentium, convertantur in usum sacristiae capituli;

Alia ducenta scuta beneficiis assignantur.

§ 5. Alia autem ducenta scuta similia¹ distribuuntur inter beneficiatos cappellanos nuncupatos tantum², etsi qui sint³ alios clericos cappellanos seu ministros servitio chori dictae basilicae addictos, ipsique basilicae et illius choro actu inservientes, ac infrascriptum cappellanum regium pro tempore existentem, qui dictis tribus missis personaliter interfuerint, ac etiam inter cappellanos eiusdem cappellae Pauli V, qui ad praedictarum missarum interessentiam a capitulo in dicta cappella admitti solent, non tamen inter canonicos

¹ Edit. Main. legit *simili* (R. T.).

² Edit. Cherub. legit *inter beneficiatos cappellanos et quoscumque clericos beneficiatos nuncupatos tantum* (R. T.).

³ Intelligat qui potest; ita fert etiam edit. Cherub.; forsan legendum: *et, si qui sint, (inter alios etc.* (R. T.).

et praepositum ac priorem, aut duos cappellanos praedictos, qui ad dictas portiones ut supra nominati, vel dicta distributione mille et quinquaginta scutorum frui possunt, qui omnes et eorum singuli ab hac participatione semper exclusi intelligantur; et harum distributionum ducentorum scutorum tres aequales portiones fiant, quarum quaelibet in unaquaque dictarum trium festivitatum infradicendarum tantum inter supradictos, qui personaliter dictis tribus missis interfuerint, distribuendarum⁴ servando formam, normam et quantitatem respective, quibus repartuntur illis aliae distributiones quotidianae, quas ipsi nunc in dicta basilica percipiunt, iuxta providam declarationem a capitulo dictae basilicae faciendam; eo tamen superaddicto, quod praedictis cappellanis dictae cappellae Pauli V non minor distributio assignetur, quam cappellani choro dictae basilicae inservientibus assignanda est; et quoad dictas distributiones ducentorum scutorum initium et acquisitionem, solutionem et amissionem⁵, iustificationemque et poenas eorum, qui praedictis tribus missis vel earum cuilibet non interfuerint⁶, observetur idem, quod circa aliam distributionem mille et quinquaginta scutorum ordinatum et statutum fuit;

§ 6. Alia item centum et quinquaginta scuta paria annuatim in subsidium expensarum cerae, musicae et cantorum arbitrio capituli distribuenda ratione dictarum trium missarum solemnium implentur; reliqua tandem ducenta scuta similia, quae desunt ad perficiendam dictam summam quatuor millium scutorum, annuatim impendantur uni, qui actu sit presbyter, et qui, hac prima vice excepta, semper sit ex gremio canonicorum, seu

¹ Legend. *distribuenda* vel *distribuetur* (R. T.).

² Edit. Main. legit *amissionem* (R. T.).

³ Edit. Main. legit *interfuerit* (R. T.).

Scuta centum quinquaginta pro expensis.

Scuta ducenta regio cappellano.

beneficiorum, vel cappellanorum, aut clericorum dictae basilicae (cum quibus, ex nunc, prout ex tunc, ut hanc regiam cappellariam obtinere, et eius onus simul cum quocumque alio ditorum canonicatum et praebendarum, beneficiorum, aut cappellaniarum dictae basilicae subire possint et valeant, dispensamus),

Cappellanus regius erit amovibilis, et ex numero canonicorum.

§ 7. Qui cappellanus ab eodem rege, vel eius oratore, cum eius vel eorum cuiuslibet patentibus, seu diplomatibus, vel cedulis, ut supra, dumtaxat eligendus et nominandus, ac ad sui libitum etiam absque ulla prorsus causa, hac prima nominatione dumtaxat excepta, removendus, semperque ad nutum dicti regis, seu eius oratoris, amovibilis sit, et regius cappellanus nuncupetur, et ei tamquam tali debitus honor ab omnibus dictae basilicae ministris impendatur, et in diebus, in quibus dictae tres missae solemnes celebrabuntur, ipse cappa et rochetto vel superpellicello indutus, ad instar beneficiorum dictae basilicae, decens stallum in choro sibi per capitulum assignandum habeat, et singulis diebus in praedicto altari, in quo dicta sacra imago Beatae Virginis reposita est et pro tempore fuerit, pro salute praedicti regis, ac suorum filiorum, ac sui regni spirituali et temporali prosperitate et augmento, unam missam, submissa voce recitandam, per se ipsum, aut (cum legitime fuerit impeditus, quod tamen impedimentum per praedicti regis pro tempore existentis oratorem approbati debeat, eoque per modicum tempus et non ultra durante, seu interveniente causa legitima infirmitatis, quae ut supra per fidem iuratam ab ipsomet infirmo constet, sive in diebus in quibus dictus cappellanus ad alterius missae celebrationem ratione suorum canonicatus et praebendae vel beneficii aut cappellaniae adstrictus reperitur) per alium presbyterum (ex gremio dictae basilicae,

vel ex his, qui choro dictae basilicae inserviunt, necessario a dicto cappellano eligendum, qui non minus, quam duorum iuliorum, ut aiunt, eleemosynam pro unaquaque missa solvat) missam, aut missas, quas ipse ex dictis causis recitare non poterit, recitare teneatur et debeat;

§ 8. Et ulterius etiam dicto regio cappellano¹, una cum canonico a maiori parte capituli et eius arbitrio eligendo et deputando, onus exigendi dicta quatuor millia scuta, non tamen propriis, sed dictae foundationis seu operis pii expensis et risico, et accepta sua portione ac etiam rata distributionum quotidianarum iuxta computum per computatores chori dictae basilicae pro tempore faciendum distribuendarum, in se subire, et singulis annis capitulo et pro tempore existenti eiusdem regis oratori de per eum exactis, solutis et administratis rationem reddere, et de toto eo, quod infra annum circa id iuxta casuum exigentiam occurrerit dictum capitulum certiorare debeant et teneantur², ad quem effectum deponantur pecuniae in sacro monte pietatis, seu una arca tribus clavibus obserata, quarum una per canonicum antiquiorem capituli, et alia penes dictum cappellanum regium, et reliqua penes alium, quem ipsum capitulum eligeret, in qua pecuniae praedictae custodian- tur, conficienda, et intus eam tota summa pro tempore exacta reservanda erit;

§ 9. In huiusmodi autem cappellanum regium hac prima vice ad sui vitam electus et deputatus fuit a praedicti Philippi regis oratore, cum oneribus et honoribus supradictis, dilectus etiam filius Bernardinus Barberius presbyter Vintimiliensis dioecesis, licet non sit de gremio dicti capituli, seu ministrorum dictae basilicae,

¹ Legendum *dictus regius cappellanus* (R. T.).

² Aptius legeretur *debeat et teneatur*; sed in plurali numero includitur etiam canonicus eligendus a capitulo (R. T.).

Canonicus debet eligi a maiori parte capituli.

Nomen cappellani regii electi prima vice.

et hoc propter servitia per eum hactenus regiae coronae praesita, et ob labores quos sustinuit in disponenda et perficienda hac praesenti fundatione; ita tamen, ut ipse possit per se vel alium missas celebrare;

§ 10. Summa denique reddituum, quae a dicto Philippo rege ab initio dicti anni MDCXLIV usque ad datam praesentium ad hunc effectum ex spoliis et ex vacantibus dicti regni Siciliae, ut praemittitur, destinata fuit, ponetur in multiplicum, donec ex ea annuus redditus haberi possit, qui ad aliquam summam a dicto Philippo rege seu eius oratore destinandam, ac illis seu cuilibet illorum benevisam, non tamen mille scutis monetae minorem, ascendat, qui quidem redditus tunc erit implicandus in augmentum distributionum quotidianarum ministrorum chori dictae basilicae, pro praestando uniformi servitio dictae basilicae, quod a canonicis praestatur, et non aliter, seu alios quoscumque pios usus ad utilitatem dictae basilicae arbitrio praedicti Philippi regis seu eius oratoris convertendus seu assignandus;

§ 11. Pro qua tamen fundatione, et memoria perpetua, praedicto capitulo basilicae S. Mariae Maioris, ac omnibus ecclesiasticis supradictis illud onus a praedicto Philippo rege respective et perpetuo iniungitur, ut scilicet singulis annis, incipiendo ab hoc praesenti anno, tres missas canonicales in altari praedictae imaginis Beatae Virginis, quod nunc est altare maius dictae cappellae Pauli V, in hoc igitur, vel in eo in quo pro tempore praedicta imago Beatae Virginis reposita inveniatur, unam missam videlicet in die Nativitatis eiusdem Beatae Mariae Virginis, quae etiam nunc a multo tempore pro dicto rege celebratur, alteram in octava Omnium fidelium defunctorum, reliquam die XXIII mensis ianuarii, in festo videlicet S. Idelfonsi, quae ab anno proxime sequenti incipitur, pro dicti Philippi regis,

eiusque successorum Hispaniarum regum, ac ipsorum coniugum et filiorum salute, ac successione, ac pro eorumdem, ac ipsorum praedecessorum animabus, ac demum pro praedicti Philippi regis regnorum temporali ac spiritali prosperitate et augmento, solemnissimo ritu, decantare et celebrare¹, non minori cultu et pompa, sumptu et celebritate, ac numero musicorum et quantitate cerae, aliisque solemnibus, sed iisdem, aut maioribus his, quibus nunc dictam missam in die Nativitatis eiusdem Beatae Virginis pro eodem Philippo rege dictum capitulum celebrat et decantat (quarum solemnitatum et missarum expensae, etiamsi ultra assignationem, ad hunc effectum superius dictum, maior summa expendenda, vel si dicta assignatio non fuerit exacta, ab eodem capitulo anticipate solvendae, faciendae, aut supplendae sunt, uti absque ulla assignatione sumptus dictae festivitatis et missae Nativitatis eiusdem Beatae Virginis iam a multo tempore usque nunc a capitulo fiunt); insuper capitulum et canonici praedicti aestivo tempore servitium chori eadem forma et eodem numero canonicorum quo hiemali tempore fieri solet facere teneantur, et ad id adstricti sint, alioquin distributiones tunc absentium in usum praedictae sacristiae convertantur; ac praepositus, prior, seu cappellani praedicti ad celebrationem trium missarum, per se, vel alium, seu alios, dictis tribus, videlicet Beatae Mariae Virginis, et octava Defunctorum, ac S. Idelfonsi diebus, etiam teneantur;

§ 12. Ac capitulum et praedictus prior ac cappellani dictae cappellae Pauli V tenebuntur et adstricti erunt, ut supradictum est, in eorum sacristiis, seu sacristiis, ac in earum qualibet, prout ipsi regio cappellano videbitur, omnia para-

¹ Subintellige verbum *teneantur*, quod postea sequitur (R. T.).

Alius redditus mille rectorum pro eadem basilica.

Diei recentur quibus missae cantari debent.

Ius paramentorum regio cappellano tributum.

menta, ac alia quaecumque necessaria ad praedictam missam submissa voce quotidie celebrandam in dicto altari Beatae Mariae Virginis, et, si dictum altare impeditum fuerit, in alio altari sibi beneviso, absque ullo impedimento, cum omni decentia sufficienti, dicto regio capellano ministrari facere; et si id, vel aliquam eius partem, capitulum et omnes alii praedicti seu recusaverint, hancque fundationem et singula per dictum Philippum regem ut supra disposita non acceptaverint, seu illis acceptatis dictas tres missas in praedicto altari Beatae Virginis solemniter non decantaverint, haecque et alia omnia ut supra stabilita non adimpleverint, in quolibet ex casibus praedictis Hispaniarum regi pro tempore existenti liberum sit totam hanc fundationem, seu eius partem, ad sui libitum, a canonicis praeposito et priore seu cappellanis et aliis praedictis auferre, illamque in alias pias fundationes, applicationes, dotationes, electiones in dicta basilica, seu cappella Pauli V, seu alios pios usus dictae basilicae, seu cultum dictae Beatae Virginis, arbitrio dicti regis, absque alia licentia, sub eisdem aut aliis oneribus dicto regi etiam benevisis, transmutare et transferre:

§ 13. Nos igitur, regiam praedicti Philippi regis liberalitatem, suamque piissimam intentionem, ut supra dispositam, plurimum in Domino commendantes, et ob singularem quam erga dictam Beatam Virginem et praedictam basilicam (quae una ex patriarchalibus Urbis ecclesiis existit, illarumque omnibus ac aliis plurimis privilegiis, praecipuis, indultis, favoribus et gratiis fruitur, politur et gaudet) gerimus devotionis affectum, et ut illae ad debitum finem perducantur, exindeque dictae basilicae S. Mariae Maioris eiusque ministris tam magnus decor tamque evi-

¹ Praeposit. in addimus ex Cherub. (R. T.).

² Aptius forsitan legeretur *quem* (R. T.).

dens utilitas accrescat, quantum in nobis est, cooperari, simulque propensionem animi nostri erga dictum Philippum regem hoc novo testimonio patefacere volentes, ac capitulum, canonicos, praepositum, priorem Bernardinum, beneficiatos cappellanos et ministros huiusmodi, eorumque singulares personas, a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutos fore censentes, necnon quarumcumque aliarum similium vel dissimilium applicationum dicto capitulo hactenus factarum tenores, ac datum, etc., praesentibus pro expressis habentes,

§ 14. Motu proprio, et ex certa scientia nostra, ac de apostolicae potestatis plenitudine, supradictam mille octingentorum, iam ut praefertur reservari concessam, super qua, ut etiam accepimus, litterae apostolicae nondum expeditae sunt, super dictae mensae episcopalis Mazzariensis, etiam alteram, pensiones annuas et perpetuas (easque ab omni decima, quarta, media et quavis alia fructuum parte, subsidio etiam charitativo et excusato, ac quocumque alio tam ordinario, quam extraordinario onere quomodolibet nuncupato, quavis auctoritate, et ex quavis causa urgente et urgentissima, etiam necessario exprimenda, et pro reparatione ac fabrica basilicae Principis Apostolorum de Urbe, cruciata sancta, et expeditione contra Turcas et alios fide catholicae hostes, ac pro seminario puerorum ecclesiastico, sustentatione et manutentione classis triremium, nunc quomodolibet impositis, et pro tempore ex causa etiam quantumvis privilegiata et de necessitate exprimenda imponendis, etiamsi in im-

A censura absolvit.

Reservatio pensionum.

sitionibus huiusmodi caveatur expresse quod pensionarii quicumque etiam pensiones suas ab oneribus huiusmodi aut alias quantumvis exemptas habentes pro rata earundem pensionum suarum aut alias contribuere teneantur, quam ratam Mazzariensis et Cataniensis ecclesiarum pro tempore existentes praesules seu administratores de earum fructibus, seu eorum proprio, solvere debeant, absque spe aliquid unquam postea repetendi, seu defalcandi, onusque ratae huiusmodi in se et successores suscipere debeant, et quidquid propterea solverint, remissum et donatum esse debeat, necnon belli, pestis, famis, sterilitatis, incendii, grandinis, pruinae, tempestatis, et cuiusvis alterius siniistri et inexcogetabilis ac insoliti casus, fortuiti eventus, ac alias in omnibus et per¹ omnia liberis, immunes et exemptas), bismille ducentorum scutorum similium, super dictae mensae episcopalis Cataniensis fructibus, redditibus et proventibus, iuribus, obventibus et emolumentis universis, tam certis quam incertis, etiam si super utriusque mensarum huiusmodi seu alterius earum fructibus, redditibus et proventibus praedictis aliae pensiones annuae, etiam forsitan perpetuae, aut ad vitam, vel alias, quarum quantitates praesentibus haberi volumus pro expressis, aliis personis reservatae seu reservari concessae sint, ad supradictum effectum dicto regio cappellano, vel ipsius legitimo procuratori, et non alteri personae nisi de ipsius regii cappellani consensu, per dictum Didacum episcopum eiusque successores, ac per pro tempore existentes Mazzariensis et Cataniensis ecclesiarum respective praesules seu administratores, in perpetuum, annis singulis, in duabus aequalibus solutionibus, pro una videlicet in Annunciationis, a proxime futura incipiendo, et altera medietatibus pensionum

¹ Vocem per nos addimus (n. t.).

per praesentes reservandarum huiusmodi in Nativitatis Beatae Mariae Virginis festivitibus, in tabula, seu alio banco civitatis Panormitanae, arbitrio cappellani et canonici praedictorum, sumptibus et expensis ac risico dictorum Mazzariensis et Cataniensis praesulum praesentium et pro tempore existentium, ad creditum capituli, sub dispositione dictorum cappellani et canonici eligendi (ita tamen, ut solutio huiusmodi in aliis reservationibus in exemplum adduci non possit), etiam praesentibus Didaco episcopo ac Mazzariensi et Cataniensi ecclesiarum huiusmodi pro tempore existentibus praesulibus seu administratoribus praedictis nequaquam intimatis neque praesentatis, integre persolvendas, apostolicam auctoritate, earundem tenore praesentium, reservamus, constituimus et assignamus singulis annis in usus supra narratos, ac alias modo et forma supradictis, iuxta formam et intentionem praedicti Philippi regis ut supra expressam et declaratam, ac quodcumque, etiam post mille annos et ultra, in casu alicuius dubii seu controversiae, per ipsum Philippum regem et per pro tempore existentem Hispaniarum regem, seu eius oratorem, apertius exprimendam, ac etiam declarandam, et non alias, aliter, nec alio modo, ut supra, in perpetuum expendi, distribui et erogari volumus et mandamus.

§ 15. Decernentes per solas praesentes litteras priorem pensionem mille octingentorum scutorum huiusmodi, etiam si aliae litterae amplius non expediantur, probari et plenarie iustificari, et per eas ad utriusque pensionis huiusmodi exactiorem suis debitis temporibus contra quoscumque procedi posse et debere; nec easdem praesentes de subreptionis vel obreptionis, aut nullitatis vitio, vel intentionis nostrae, aut quovis alio defectu notari ex quavis causa, etiam quantumvis

Clausulas praeservativas apponit.

legitima et iuridica, etiam sub praetextu, quod dicta ecclesia Cataniensis ad praesens vacet, et pastore et legitimo defensore careat, seu etiam ex defectu totali aut non sufficientis consensus huic reservationi dicti Didaci episcopi, ac praesulum seu administratorum Mazzariensis et Cataniensis ecclesiarum huiusmodi, ac etiam si dictae pensiones, una cum antiquis, tertiam partem fructuum dictarum mensarum respective excedant, et dictae praesentes pensiones in aliis reservationibus pensionum quomodolibet in futurum reservandarum, et in eis clausula forsitan apponenda *dummodo tertiam partem fructuum non excedat*, praesentes pensiones minime comprehendantur, neque de eis aliqua mentio fieri debeat, aut alias notari, impugnari, retractari, annullari, in ius vel controversiam vocari, ad viam et terminos iuris adduci, aut adversus illas quodcumque iuris vel gratiae et facti remedium impetrari, aut etiam motu simili concedi nullatenus posse, sed eas semper et perpetuo validas et efficaces esse et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri, neque eas (uti fundationem regiam continentes, et ad cultus divini et distributionum quotidianarum augmentum tendentes, et consequenter admodum privilegiatas) sub quibusvis revocationibus, suspensionibus et limitationibus, etiam derogatoriis derogatorias clausulas, et decreta irritantia, quarum tenores etiam praesentibus haberi volumus pro expressis, in se contentibus, etiam motu pari, ac etiam consistorialiter emanatis et emanandis comprehendere, sed semper ab illis excipi, et quoties eas revocari aut limitari vel suspendi, seu eis derogari contigerit, toties in pristinum et validissimum statum, etiam sub data posteriori per regem seu eius oratorem pro tempore et quodcumque eligenda, restitutas, repositas et plenarie

reintegratas, ac de novo concessas esse et fore, ac suffragari debere, in omnibus et per omnia, et quoad omnia supradicta, etiam perinde ac si pensiones praedictae in consistorio nostro secreto et ex iusta et rationabili causa reservatae fuissent,

§ 16. Sicque et non alias in praemissis omnibus et singulis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac sanctae Romanae Ecclesiae cardinales, etiam de latere legatos, et Sedis Apostolicae nuncios, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, definiendi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari. Decernentes insuper Didacum episcopum et pro tempore existentem Mazzariensis et Cataniensis ecclesiarum praesules seu administratores ad integram solutionem pensionum per praesentes reservatarum iuxta reservationis constitutionis et assignationis praedictarum tenorem fore efficaciter obligatos;

§ 17. Ac volentes, et eadem auctoritate statuentes, quod illis ex Didaco episcopo et pro tempore existentibus Mazzariensis et Cataniensis ecclesiarum praesulibus seu administratoribus, qui in dictis festivitibus, vel saltem intra triginta dies illarum singulas immediate sequentes, pensiones per praesentes reservatas, per eos tunc debitas, non persolverint cum effectu, lapsis diebus eisdem, ingressus ecclesiae interdictus existat, cuius interdicti relaxationem ii, donec cappellano regio vel eius procuratori praedicto de pensionibus per praesentes reservatis tunc debitis integre satisfactum aut alias secum vel cum dicto procuratore super hoc amicabiliter concordatum fuerit, praeterquam in mortis articulo constituti, nequeant obtinere; si vero per sex menses

Decretum irritans.

Interdicti poena non solventibus pensiones.

dictos triginta dies immediate sequentes sub huiusmodi interdicto, animo, quod absit, permanserint indurato, et tunc effluxis mensibus eisdem a regimine et administratione ipsarum ecclesiarum Mazzariensis et Cataniensis perpetuo suspensi existant.

Executorum deputatio.

§ 18. Quocirca dilectis filiis causarum curiae camerae apostolicae generali auditori, ac venerabilium fratrum nostrorum Panormitanorum et Montis Regalis archiepiscoporum vicariis in spiritualibus generalibus, motu simili per apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, faciant auctoritate nostrâ pensiones per praesentes reservatas praedictas Bernardino, et pro tempore existenti cappellano regio; seu eius procuratori praedicto, iuxta reservationis, constitutionis, assignationis et decreti praedictarum¹ continentiam et tenorem, perpetuo integre persolvi; et nihilominus quemlibet ex Didaco episcopo, ac pro tempore existentibus Mazzariensis et Cathaniensis ecclesiarum praesulibus seu administratoribus, quem interdicti et suspensionis huiusmodi sententias incurrisse eis constiterit, quoties pro parte Bernardini, et pro tempore existentis cappellani regii huiusmodi fuerant² requisiti, tamdiu dominicis ac aliis festivis diebus in ecclesiis, dum maior inibi populi multitudo ad divina convenerit, interdictum et suspensum publice nuntient, et faciant ab aliis nuntiari, donec de pensionibus per praesentes reservatis huiusmodi tunc debitum fuerit integre satisfactum, ipseque interdictus et suspensus interdicti et suspensionis huiusmodi relaxationem meruerit obtinere;

Instantia tolli.

§ 19. Contradictores per censuras ecclesiasticas, appellatione postpositâ, compescendo. Non obstantibus, quatenus opus

¹ Aptius lege praedictorum (R. T.).

² Potius lege fuerint (R. T.).

si, una, per quam dudum inter alia voluimus et ordinavimus, quod litterae reservationis vel assignationis, etiam motu pari, cuiusvis pensionis annuae super alicuius beneficii ecclesiastici fructibus expediri non possint, nisi de consensu illius, qui dictam pensionem persolvere tunc haberet; ac aliâ, per quam decrevimus et declaravimus nostrae intentionis fore, quod deinceps, per quamcumque signaturam et concessionem aut gratiam vel litteras apostolicas pro commissionibus seu mandatis aut declarationibus in quibusvis causis, etiamsi⁴ motu simili, et ex certâ scientiâ, ac etiam ante motam litem, a nobis emanaverint, vel de mandato nostro faciendas, nulli ius sibi quaesitum quomodolibet tollatur; necnon aliis nostris et cancellariae apostolicae regulis de exprimendo vero valore; ac Lateranensis Concilii novissime celebrati pensiones annuas super fructibus mensarum episcopaliū, nisi ex cessionis aut aliâ probabili causâ, reservari prohibentis; aliisque apostolicis, etiam in provincialibus, synodalibus et universalibus conciliis editis et edendis³ specialibus vel generalibus, constitutionibus et ordinationibus etiam contra pensiones perpetuas, et beneficia unius diocesis uniri et assignari nequaquam posse disponentibus, ac Mazzariensis et Catanensis³ ecclesiarum, ac etiam basilicae S. Mariae Maioris, et cappellae Pauli V praedictae, huiusmodi fundatione seu institutione si in aliquo obstet⁴, ac etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, earum praesulibus, capitulis et personis concessis;

¹ Ita ex Cherub.; edit. Main. legit *etiam* (R. T.).

² Vocem *edendis* addimus ex Cherub. (R. T.).

³ Voces *et Catanensis* addim. ex Cherub. (R. T.).

⁴ Legerem *huiusmodi fundationi seu institutioni si in aliquo obstent* (R. T.).

Derogat contrariis.

§ 20. Quibus omnibus, etiamsi de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica et expressa, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio aut quaevis alia expressio habenda seu quaelibet alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omissis inserti forent, praesentibus etiam pro expressis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, harum serie specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque; aut si Didaco episcopo, ac pro tempore existentibus Mazzariensis et Cathaniensis ecclesiarum praesulibus seu administratoribus, vel quibusvis aliis, communiter vel divisim, ab Apostolicâ Sede indultum, quod ad praestationem vel solutionem pensionis alicuius minime teneantur, et ad id compelli, aut quod interdicti, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem; et qualibet aliâ dictae Sedis indulgentiâ generali vel speciali cuiuscumque tenoris existat, per quam praesentibus non expressam vel totaliter non insertam effectus huiusmodi gratiae impediri valeat quomodolibet vel differri, et de qua eiusque toto tenore habenda sit in nostris litteris mentio specialis.

Transumptorum fides.

§ 21. Volumus autem et eâdem apostolicâ auctoritate decernimus, quod praesentium litterarum transumptis, manu alicuius notarii publici et sigillo alicuius personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae munitis, ac etiam impressis, eadem prorsus fides in iudicio et extra adhibeatur, quae eisdem praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae; quodque propter reservationem, constitutionem et assignationem pensionum per praesentes reservatarum, constitutarum et assignatarum huiusmodi, necnon alia

praemissa, capitulum, canonici, praepositus, prior, seu cappellani, necnon alii ministri dictae patriarchalis basilicae praedicti, de cetero perpetuis futuris temporibus, ad solutionem alicuius quinquennii minime teneantur et ad id per clericos camerae et alios ministros et officiales de annatâ et quindenniis huiusmodi participantibus vigore cuiusvis privilegii seu facultatum et indultorum apostolicorum, etiam titulo oneroso, ac aliâs quomodolibet concessorum (quorum tenores, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omissis inserti forent, etiam praesentibus pro expressis haberi volumus) cogi vel compelli minime possint neque debeant.

§ 22. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae absolutionis, reservationis, constitutionis, assignationis, statuti, decreti, voluntatis, mandati et derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursum.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, anno Incarnationis Dominicae MDCXLVII, nonis octobris, pontificatus nostri anno IV.

Dat. die 7 octobris 1647, pontif. anno IV.

Gratis de mandato Sanctissimi.

- P. Tarsia.
- G. Montmannus.
- F. Mannuccius pro R.
- N. Oregius.
- S. Ugolinus.
- O. Tomacellus.
- I. C. Iacobillus pro mag.
- Alphonsus Vidasun.
- V. Bolognetus, pro ann. gratis de mandato Sanctissimi.
- P. Favillottus, gratis de mandato Sanctissimi.
- P. Favillottus, cap.
- Curtius Testa.

Sancto poenalis.

Lodovicus Gioiell., cap.
 Ioannes Baptista Rentius, gratis de mandato Sanctissimi.
 Ioannes de Azevedo, gratis pro ann. de mandato Sanctissimi.
 Ioannis Bepinius, gratis de mandato Sanctissimi.
 Flaminius Marcellinus.
 P. C. Pheus, cap.
 Ioannis de Sernicolis.
 P. Cioffus.
 I. A. Ametus, capp., pro annatis gratis de mandato Sanctissimi.
 Gratis de mandato Sanctissimi H. Odan.
 F. Tamantinus.
 C. Manuccius.

Loco † plumbi appensi.

Illustrissimi et reverendissimi domini canonici, quibus de mandato regiae catholicae maiestatis illustrissimus et excellentissimus dominus comes de Onnate apud Sanctam Sedem orator cedulas regias distribuit,

Iulius Rospigliosus, Pistoriensis, archiepiscopus Tarsensis, Hispaniarum nuncius apostolicus, pro cedula scutorum ducentum et quinquaginta;
 Laurentius Sonantius, Reatinus, pro cedula scutorum ducentum et quinquaginta;
 Ioannes Baptista Fidelius, Ripanus, pro cedula scutorum ducentum et quinquaginta;
 Honuphrius Hippolytus, Pistoriensis, sanctissimi domini nostri intimus familiaris, pro cedula scutorum ducentum et triginta¹;
 Franciscus Canonici Mascambrunus de Apiceno, Picensis, utriusque signaturae referendarius, et signaturae Sanctissimi auditor et subdatarius, pro cedula scutorum ducentum et quinquaginta;
 Ioannes Baptista Alferius de Monte Bodio, Picensis, sanctissimi domini nostri fa-

miliaris, pro cedula scutorum centum quinquaginta;
 Octavius Buccapadulius, Romanus, pro cedula scutorum centum et quinquaginta;
 Iulius Caesar Marsella, Soranus, sanctissimi domini nostri intimus familiaris, et physicus, pro cedula scutorum centum et quinquaginta;
 Lucius Micinellus, sanctissimi domini nostri familiaris, pro cedula scutorum centum et quinquaginta;
 N., pro cedula scutorum ducentum¹ et quinquaginta.

XCIII.

Quod reservatio pensionis perpetuae super Mazariensi in Sicilia ad favorem S. Mariae Maioris de Urbe solvatur non in scutis, sed in ducatis, ad rationem tredecim tarenorum pro quolibet ducato.

Innocentius Episcopus,
 servus servorum Dei,
 ad perpetuam rei memoriam.

Romanum decet Pontificem gratias, a se praesertim catholicorum regum intuitu factas, iuxta eorundem regum intentionem declarare, talique medio insignium ecclesiarum earumque ministrorum, praecipue almae Urbis, utilitati et quieti etiam consulere.

§ 1. Hodie siquidem nos, menti et intentioni charissimi in Christo filii nostri Philippi IV Hispaniarum regis catholici, nobis per dictum filium nobilem virum Inicum Velez de Guevara, comitem de Onnate, suum apud nos oratorem, patefactae, satisfacere cupientes, in beneficium patriarchalis basilicae S. Mariae Maioris nuncupatae de Urbe, unam mille et octingentorum super Mazariensis et alteram pensiones annuas et perpetuas (easque a quocumque tam ordinario quam extra-

¹ Ni legi debeat centum (R. T.).

Exordium.

Satisfacit menti Philippi IV Hispaniarum regis.

ordinario onere quomodolibet nuncupato, ac aliis certis aliis modo et forma tunc expressis, liberas, immunes et exemptas) bis mille ducentorum scutorum monetae regni Siciliae super Cataniensis respective mensarum episcopalium (quarum ecclesiae de iure patronatus dicti Philippi regis, ex fundatione, vel dotatione, seu privilegio apostolico, cui non est hactenus in aliquo derogatum, esse dignoscuntur) respective fructibus, redditibus et proventibus, iuribus, obventionibus et emolumentis universis, tam certis quam incertis, singulis annis, in certos tunc narratos usus, ac aliis modo et forma tunc expressis, iuxta intentionem dicti Philippi regis, et non aliis, aliter, nec alio modo, in perpetuum expendendas, per alias nostras litteras motu proprio reservavimus, constituimus, assignavimus, prout in dictis litteris plenius continetur.

§ 2. Cum autem, sicut nobis melius innotuit, mens et intentio dicti Philippi regis fuerit et sit, ut pensiones praefatae, non in scutis, sed in ducatis, ad rationem tredecim tarenorum pro quolibet ducato huiusmodi monetae dicti regni Siciliae, per nos reservarentur, constituerentur et assignarentur, illaeque non tantum ab oneribus et gravaminibus in dictis litteris tunc expressis (sub quibus ob earum generalitatem virtualiter comprehensa dici posse videntur etiam donativa ordinaria et extraordinaria *tandae* et divini cultus nuncupata), sed etiam, ad quodcumque dubium removendum, a dictis donativis ordinariis et extraordinariis *tandis* et divino cultu nuncupatis specificis et expresse liberae, immunes et exemptae esse deberent:

Declaratio prout in rubrica.

§ 3. Nos, propensionem animi nostri erga dictum Philippum regem etiam in hoc patefactam iri, simulque utilitati dictae basilicae, eiusque ministrorum per amplius consulere cupientes, ac dictarum

litterarum totos et integros tenores praesentibus pro expressis ac totaliter insertis habentes, motu simili, non ad ipsius Philippi regis, aut ministrorum praefatorum, vel alterius pro eis nobis desuper oblatae petitionis instantiam, sed ex nostra mera liberalitate, quod pensiones praefatae non in scutis, sed in ducatis, ad rationem tredecim tarenorum pro quolibet ducato huiusmodi monetae dicti regni Siciliae, perpetuo reservatae, constitutae et assignatae, ac etiam a dictis donativis ordinariis et extraordinariis *tandis* et divino cultu nuncupatis specificis et expresse liberae, immunes et exemptae sint et esse intelligantur, et non in scutis, prout in dictis litteris expressum fuit, sed in ducatis monetae dicti regni, ad rationem supradictam, perinde ac si in illis, et non in scutis praedictis, per nos reservatae, constitutae et assignatae fuissent, omnino persolvi debeant iuxta mentem et intentionem dicti Philippi regis, quibus, quoad hoc, nos conformare intendimus, salva tamen et illaesa remanente in reliquis omnibus et singulis dictarum litterarum dispositione, apostolica auctoritate, tenore praesentium, etiam perpetuo decernimus et declaramus.

§ 4. Non obstantibus omnibus illis, quae in dictis litteris voluimus non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque. Contraria tollit.

§ 5. Volumus autem, et eadem apostolica auctoritate decernimus, quod praesentium litterarum transumptis, manu alicuius notarii publici et sigillo alicuius personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, ac etiam impressis, eadem prorsus fides in iudicio et extra adhibeatur, quae eisdem praesentibus adhibeatur, si forent exhibitae vel ostensae. Transumptis credi iubet.

§ 6. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostri decreti, declarationis et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc Sanctio poenalis.

attendere praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursum.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, anno Incarnationis Dominicae MDCXLVII, nonis octobris, pontificatus nostri anno IV.

Dat. 7 octobris 1647, pontif. anno IV.

XCIV.

Subrogatio episcopi Laudensis ad executioni demandandum Breve Urbani VIII super contributione cleri et personarum ecclesiasticarum Status Mediolanensis.

Venerabili fratri moderno episcopo Laudensi,
Innocentius Papa X.

Venerabilis frater,
salutem et apostolicam benedictionem.

Alias emanarunt a felicitis recordationis Urbano Papa VIII praedecessore nostro litterae in simili forma Brevis, tenoris sequentis, videlicet: *a tergo*: Venerabili fratri Clementi episcopo Interamensi; *intus vero*: Urbanus Papa VIII, venerabilis frater, salutem et apostolicam benedictionem. Ex illo die quo mirabilia faciens nobiscum Dominus militantis Ecclesiae suae principatum humilitati nostrae nullo licet meritorum suffragio credit, etsi nihil antiquius habuerimus, quam ecclesiasticas personas, quas in visceribus gerimus charitatis, a quibusvis gravaminibus et oneribus immunes praeservare, nihilominus, dum ea quae publicae securitati tuendae opportuna sunt, nostrorum temporum conditionem, aliaque praemissa accuratissimam aestimationem perpendimus, facere non possumus, quin, divino implorato praesidio, rectam sacrorum canonum normam aliquam mansuetudine interdum deflectamus, ac nonnulla quamvis difficilia apostolicam

1 Ex Regest. in Secret. Brev.

largitate benigne indulgeamus; hoc enim pacto efficitur, ut et christiana respublica maioribus eximatur incommodis, et quos novis augemus beneficiis ad debitum Apostolicae Sedi praestandum obsequium acriores reddantur. Sane charissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum rex catholicus, qui etiam ducatus Mediolanensis in temporalibus dominus existit, nobis nuper exponi fecit, quod ipse, provide considerans ducatum huiusmodi nullis fere fortalitiis sive propugnaculis munitum existere, quo autem eundem Status tenuiori expensam et minori militum praesidio tueatur, civitates Novarensis, Alexandrinam, Cremonensem et Laudensem, necnon loca Valentiae Padi et Mortarae in sinibus eiusdem Status existentia munire decrevit. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, in muniendis civitatibus et locis praedictis ingenti pecuniarum vi opus, aerariumque ipsius Philippi regis valde exhaustum et attritum sit, ex munitioneque huiusmodi totius Status ac tam cleri quam populi securitati prospiciatur, communitatum vero et universitatum et hominum eiusdem Status, propter eorum inopiam praesertim ex bellis praeteritis contractam, ad totam impensam necessariam supportandam facultates non suppetant, nisi clerus et ecclesiastici quoque, qui ab omni genere onerum cameralium etiam exempti existunt, eo aliquid conferant: nobis propterea idem Philippus rex per dilectum filium Paulum Raudensem, fisci regii eiusdem ducatus Mediolanensis advocatum a dilecto pariter filio nobili viro Gomesio Suarez de Figueroa et Corduba Ferae duce Status Mediolanensis gubernatore ad nos hac de causa missum, humiliter supplicari fecit, ut his rebus opportune providere de benignitate apostolica dignaremur.

§ 1. Nos igitur, attendentes ex praemissis non solum communitatum et uni-

Petitio regis.

Concedit Pontifex.

versitatum et hominum praedictorum, sed etiam personarum ecclesiasticarum locorumque piorum dicti Status, eorumque honorum securitatem provenire¹, ac dicti Philippi regis petitionibus hac in parte, quantum cum Domino possumus, annuendum esse censes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de nonnullorum venerabilium fratrum nostrorum sanctae Romanae Ecclesiae cardinalium, quibus negotium huiusmodi mature examinandum ac nobis referendum commisimus, consilio, fraternitati tuae per praesentes committimus et mandamus, ut, stantibus praemissis, ac vocatis clero et personis ecclesiasticis tam secularibus quam cuiusvis Ordinis regularibus, eidem clero et personis ecclesiasticis, tam secularibus (iis, quoad curata, quorum annui redditus summam quadraginta ducatorum auri de camera secundum communem aestimationem non excedunt, necnon iis, quorum beneficiorum fructus in quotidianis distributionibus consistunt, qui pro tertia illarum parte tantum conferre debeant, dumtaxat exceptis) quam cuiuscumque etiam Mendicantium Ordinis, congregationis et societatis, etiam necessario exprimentorum, ac etiam duodecim illarum congregationum, quae cum camera apostolica tempore felicitis recordationis Pii Papae V praedecessoris nostri de subsidio ordinario concordarunt, ac quarumcumque militiarum, etiam sancti Ioannis Hierosolymitani, regularibus, ac seminariorum et hospitalium quorumcumque, etiam actu hospitalitatem servantium, ceterorumque collegiorum ecclesiasticorum, necnon monasteriorum utriusque sexus, bona et redditus ac iura, cuiusvis qualitatis sint ac quocumque nomine nuncupentur, ac pensiones ecclesiasticas quantumvis liberas, immunes et exemptas percipiendas in eodem statu possidentibus, vel quasi, respective, ut pro

1 Male edit. Main. legit *praevenire* (R. T.).

undecima parte summae per laicos in id opus conferendae (quae tamen centum et quinquaginta millia scuta monetae romanae in totum non excedant²), in quinque annis ad minus, in fine cuiuslibet anni, ab anno videlicet MDCXXV incipiendo, ad rationem summae triginta millium scutorum similium, vel minoris³, quolibet anno, nisi laici maiori gaudeant dilatione, quo lapsu⁴ etiam ecclesiasticos eadem etiam gaudere volumus pro rata sua, iuxta taxam ante praefigendam, persolvendam in expensas munitionis civitatum et locorum praedictorum contribuere libere et licite possint et valeant, auctoritate nostra apostolica, absque spe illius prorogationis, licentiam et facultatem concedas ac impartiaris. Dantes tibi plenam et liberam facultatem et auctoritatem taxam contributionis predictae undecima parte, ex⁵ dictis quinque seu ulterioribus annis huiusmodi durante⁵, per ecclesiasticos seculares et regulares, ut praefertur, persolvendam proportionabiliter faciendi et praescribendi, ac deinde huiusmodi taxam ab omnibus et singulis ad quos spectabit singulis annis, dicto quinquennio seu maiori tempore durante, exigi, et penes aliquem fide et facultatibus idoneum seu locum ecclesiasticum arbitrio tuo eligendum tutum et securum realiter deponi, et, ad ipsius Philippi regis, seu Gomesii praedicti, seu eius in gubernio huiusmodi successorum requisitionem, tuumque mandatum, deputatis munitionum civitatum et locorum praedictorum in dictum usum dumtaxat consignari procurandi (ita tamen, ut ab ecclesiasticis huiusmodi collatio non fiat, nisi facta prius exactione et solutione ratae laicorum, ac operibus munitionum huiusmodi

1 Aptius lege *excedat* (R. T.).

2 Male edit. Main. legit *minores* (R. T.).

3 Potius lege *casu pro lapsu* (R. T.).

4 Potius *legerem et pro ex* (R. T.).

5 Potius lege *durantibus* (R. T.).

inceptis, et pro rata constructis), quoscumque vero solvere recusantes vel differentes, etiam exemptos, et Apostolicae Sedi immediate subiectos, per censuras et poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postposita, cogendi et compescendi, ac demum omnia et singula in praemissis et circa ea necessaria et quomodolibet opportuna faciendi, dicendi, gerendi et exequendi, aut auxilium brachii secularis ad hoc, si opus fuerit invocandi.

Exactio fiat per personas ecclesiasticas.

§ 2. Volumus autem, ut exactio contributionis, per dictos ecclesiasticos persolvendae, per personas similiter ecclesiasticas tantum, a te deputandas, fiat, rataque, a dictis ecclesiasticis, ut praefertur, percipienda, in alios usus, quam munitionum civitatum et locorum huiusmodi pro huiusmodi pro quibus confertur nullatenus convertatur; super quo et tuam et dictorum Philippi regis et Gomesii gubernatoris necnon ministrorum ad id deputatorum sive deputandorum conscientiam oneramus; quodque, iuxta ordinationem concilii Viennensis, calices, libri, ceteraque ecclesiarum ornamenta divino cultui dicata ex causa pignoris capi, recipi vel distrahi, aut alias quomodolibet occupari non debeant, ac praeterea, ut, ultra summam centum et quinquaginta millia scuta huiusmodi, nihil amplius ab iisdem personis ecclesiasticis exigatur, sub poenis in sacris canonibus contentis ipso iure incurrendis.

Contraria tollit.

§ 3. Non obstantibus quibuscumque apostolicis, ac in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, ac ecclesiarum, monasteriorum Status huiusmodi, et Ordinum quorumcumque, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus,

1 Verba pro huiusmodi importune interiecta delenda (R. T.).

privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, monasteriis et Ordinibus, eorumque capitulis, collegiis, superioribus et personis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, in genere vel in specie, ac alias in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, eorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 4. Per praesentes autem non intendimus quidquam innovare super portione, quam colonicam vocant, neque circa illam ullum praeiudicium quoquo modo inferre aut illatum esse ecclesiasticis, quominus possint et valeant ecclesiasticae libertatis et exemptionis iura occasione dictae portionis sibi eorumque ecclesiis, colonis et bonis competentia quandocumque et ubicumque omnibus iuris remediis, ac etiam per censuras ecclesiasticas, tueri et defendere, non secus ac si praesentes nullatenus emanassent; quodque expensae pro tuis et familiae tuae usibus occasione praemissorum subeundae per ministros laicos non autem per ecclesiasticos persolvantur.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die x maii mdcxxiv, pontificatus nostri anno I.

§ 5. Cum autem, sicut pro parte eiusdem Philippi regis per dilectum filium Franciscum Redenascum, senatorem Mediolanensem, a dilecto filio nobili viro Bernardino Fernandez de Velasco et Tovar connestabili Castellae, Status praedicti gubernatore, ad nos ea de causa missum,

1 Ed. Main. legit *comestabili* (R. T.).

Nihil per praesentes innovat.

Desiderium Philippi regis pro executione.

nobis nuper expositum fuit, praesertim litterae hactenus suum effectum sortitae et executioni demandatae minime fuerunt¹, et nihilominus fortificationes post datam praedictarum litterarum, tam in civitate Novariae, quam in aliis locis praedicti Status, factae existant impensis laicorum et regis, et propterea idem Philippus rex per nos desuper opportune providere desideret:

Annuit Innocentius

§ 6. Nos, eundem Philippum regem, ob praeclara eius in nos et Apostolicam Sedem fidei et devotionis merita amplioris favore gratiae prosequi volentes, supplicationibus eiusdem Philippi regis nomine per eundem Bernardinum gubernatorem nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de nonnullorum venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium ac dilectorum filiorum Romanae curiae praelatorum, quibus hoc negotium examinandum commisimus, consilio, fraternitati tuae per praesentes committimus et mandamus, ut, attento quod super expressis in praesertim litteris fuit a praedictis cardinalibus et praelatis adhibita matura causae cognitio et habita sufficiens informatio, ad executionem praesertarum litterarum absque alia iustificatione narratorum et clausularum et quorumcumque aliorum contentorum in illis (servato tamen termino quinque annorum, intra quos facienda erit contributio cleri et personarum ecclesiasticarum, qui terminus incipere debeat a die praesentationis praesentium litterarum coram te faciendae, ita ut personae ecclesiasticae praedictae teneantur et a te compellantur contribuere intra dictos annos summam centum quinquaginta millium scutorum monetae praedictae ad rationem triginta millium scutorum in fine cuiuslibet anni praedicti quinquennii) procedas in omnibus et per omnia perinde ac si

1 Aptius lege fuerint (R. T.).

illae tibi a principio personaliter directae fuissent, et, quidquid a praedictis ecclesiasticis ratione contributionis huiusmodi per personas ecclesiasticas a te deputandas exactum fuerit, tu praedicto Bernardino gubernatori, seu eius in officio gubernatoris huiusmodi successori, vel ab illis speciale ad id mandatum habentibus, consignes, seu consignari facias, ad effectum impendendi pro servitio Philippi regis et Status Mediolani praedictorum in refectionem praedictarum expensarum per regem et alios in praedictis fortificationibus factarum.

§ 7. Volumus autem quod ipsi ecclesiastici ab omni genere onerum camerae eiusdem Status exempti existant, nec pro eis aliquo modo graventur.

§ 8. Non obstantibus omnibus illis, quae in dictis litteris concessa sunt non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Contrarium derogatio.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die ix octobris mdcxlvii, pontificatus nostri anno III.

Dat. die 9 octobris 1647, pontif. anno III.

XCV.

Pro religione Clericorum Regularium Ministrantium Infirmis circa observantiam motus proprii editi ab Urbano Papa VIII, et revocationem consultoratus.

Innocentius Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Alias, pro parte dilectorum filiorum Clericorum regularium congregationis Ministrantium Infirmis, venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositis exposito, quod alias (postquam a felicis recordationis Gregorio Papa XIV praedecessore nostro in suis litteris sub plumbo super approbatione

Supplicatio

regulae eiusdem congregationis emanatis, forma regiminis illius stabilita, et inter alia dispositum fuerat, videlicet,

Forma regiminis istius congregationis.

§ 1. « Quod eiusdem Congregationis praefectus generalis duplex, quatuor vero consultores singuli simplex votum seu suffragium decisivum respective haberent, necnon unius¹ et eiusdem Congregationis professor constitueretur arbiter, qui in votorum paritate decideret »: et subinde etiam recolendae memoriae Urbani Papa VIII pariter praedecessor, per quasdam suas in simili formâ Brevis litteras motu suo proprio expeditas praescripserat, ut in eadem Congregatione, quae in quinque provincias, videlicet, Romanam et Hetruriae insimul, Siculam, Neapolitanam, Bononiensem et Mediolanensem divisa existit, ex illarum unâ praefectus generalis, et ex qualibet ex aliis quatuor provinciis huiusmodi unus consultor eligerentur, et sic successive per turnum in futuris electionibus praefectorum generalium et consultorum huiusmodi procederetur)

Laesionis illius.

§ 2. Postmodum, et transactis aliquot ab inde annis, idem Urbanus praedecessor dilectis filiis Fridiano Pierio primum et deinde Matthaeo Mortuello eiusdem Congregationis successive praefectis generalibus per quasdam alias binas suas in eadem formâ Brevis litteras diversis temporibus emanatas, finito eorum praefecti generalis respective officio, indulgit ut, licet ex statutis regularibus eiusdem Congregationis apostolicâ auctoritate confirmatis cautum foret, quod nullus illius professor, nisi alicuius officii ratione id sibi iuris competeret, in consultâ generali, ac in capitulis, tam generalibus quam provincialibus, intermediis, necnon examinibus novitiorum semestribus votum haberet, seu illis interesse posset, nisi ad id a capitulis generalibus, provincialibus,

¹ Videretur legendum unus pro unius (R. T.).

vel localibus respective electus esset, nihilominus iidem Fridianus et Matthaeus, exacto eorum praefecti generalis huiusmodi officio, etiamsi, ut praefertur, electi non fuissent, quoad vixissent, tamquam consultores in capitulis, ac congregationibus et consultis, necnon examinibus praedictis votum decisivum habere, ac illis interesse libere et licite possent et valerent, perinde ac si ad id a capitulo generali electi fuissent; ex praefatâ vero eorumdem Fridiani et Matthaei in consultores huiusmodi adiunctione tolluntur ea, quae prius, intuitu iustitiae distributivae, statuta et ordinata fuerant, quandoquidem in eiusdem congregationis Romanâ et Hetruriae insimul duo, videlicet idem Fridianus et unus alius a capitulo generali, necnon similiter in Siculâ provinciis huiusmodi alii duo, nempe dictus Matthaeus necnon alius, consultores, a capitulo generali electi¹, respective sunt, et insuper quando in praefatis Romanâ et Hetruriae insimul necnon Siculâ provinciis huiusmodi praefectus generalis dictae Congregationis eligi debet, inibi praefectus generalis et unus consultor futuri sunt, quod expresse primodictis eiusdem Urbani praedecessoris litteris repugnat; de quibus cum nulla facta fuerit mentio specialis, prout erat necessarium, quando binas ultimodictae eiusdem Urbani praedecessoris litterae consultoratum perpetuorum ad eorumdem Fridiani et Matthaei favorem impetratae fuerunt, illae semper in eadem Congregatione pro subreptitie impetratis habitae fuerunt;

§ 3. Praeterea, nec etiam idem Fridianus dicto Urbano praedecessori ullatenus exposuit laesionem, quae exinde officio arbitri proveniebat, qui, per adiunctionem et augmentum dicti consultoris cum voto decisivo, constituto septem votorum seu suffragiorum numero, ac aliâs, quia con-

¹ Legendum foret electus (R. T.).

sequenter casus paritatis votorum evenire nullatenus poterat, iure sibi competenti decidendi cum voto suo in eventum paritatis privatus remanebat;

§ 4. Et, quoad eundem Matthaeum, ultra supradicta, nec etiam ille eidem Urbano praedecessori mentionem fecit, cum ab eo se in consultorem perpetuum deputari obtinuit, quod eadem congregatio indulserat praeteritis et futuris pro tempore illius praefectis generalibus, expleto eorum officio, quod ipsi pro suâ spirituali quiete et consolatione, ac toties quoties sibi placuerit, quamlibet dictae Congregationis domum regularem, dummodo exinde ratione itineris Congregatio seu domus regularis huiusmodi sumptibus et expensis non gravetur, eligere et mutare possint, quodque immediate consultae generali eiusdem Congregationis subsint, et e domo exire sibi que socium sibi benevisum assumere possint, praefectisque localibus praecedant, quodque capitula localia, provincialia, intermedia, scrutinia novitiorum et capitula generalia, perinde ac si ad id electi forent, ingredi possint, ipsisque titulus *paternitatis admodum reverendae* remaneat; et, licet idem Matthaeus ex oppositionibus sibi factis a praefecto generali praeterito eidem voto decisivo renunciaverit, progressu tamen temporis experientia docuit praemissa ad quietem et pacem comuneque bonum eiusdem Congregationis satis non fuisse nec esse; ac demum, cum consultoribus perpetuis huiusmodi cultus et observantia maior habeatur, quam ipsi praefecto generali, cuius officium ad sexennium dumtaxat durare consuevit, illius exinde auctoritas non leviter atteritur, et disciplinae regularis observationem efficaciter procurare nequit;

Potitio pro iis tollendis.

§ 5. Quare per eosdem exponentes, cupientes felici eiusdem Congregationis statui prospectum esse, et binas ultimodi-

ctas consultoratum perpetuorum eorumdem Fridiani et Matthaei litteras revocari, eisdem cardinalibus supplicato, ut in praemissis opportune, ac aliâs, ut infra providerent: ab eisdem emanavit decretum tenoris sequentis, videlicet, « Sacra congregatio S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praeposita, auditis partibus, censuit servandam fore et esse constitutionem motus proprii sanctae memoriae Urbani Papae VIII editam xxix aprilis mdcxxviii, quae incipit *Romanus Pontifex*, etc., et revocanda Brevia consultoratus perpetui ad favorem patrum Fridiani et Matthaei contra formam praefati motus proprii subreptitie emanata, si ita sanctissimo Domino nostro placuerit ». Romae xxvii septembris mdcxlvii.

Decretum sacrae congregationis.

M. cardinalis GINETTUS.

§ 6. Cum autem, sicut iidem exponentes nobis nuper exponi fecerunt, ipsi decretum huiusmodi, quo firmiter subsistat et exactius observetur, apostolicae nostrae confirmationis patrocinio communiti summpere desiderant: idcirco nos, qui religiosorum Ordinum quorumcumque felicem directionem sinceris desideramus affectibus, eosdem exponentes specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore consentes, supplicationibus illorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praesentium, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, confirmamus et approbamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robor

Confirmat Pontifex prout in rubrica.

adiicimus, ac omnes et singulos tam iuris quam facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus; salvâ tamen in praemissis dumtaxat congregationis eorundem cardinalium auctoritate.

Decretum irritans.

§ 7. Decernentes praesentes litteras validas, firmas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, et ab omnibus et singulis, ad quos spectat et pro tempore spectabit in futurum, inviolabiliter observari, sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariis derogat.

§ 8. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac dictae Congregationis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, eidem Congregationi, ac quibusvis illius superioribus et personis, sub quibuscumque verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatarum derogatoriis, aliisque efficacioribus clausulis, irritantibus, et aliis decretis, in genere vel in specie, aut aliâs quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio ad hoc servanda foret, illorum omnium et singulorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 9. Volumus autem, quod praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur in iudicio et extra, quae praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Transumptis credi mandat.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XIX^a octobris MDCXLVII, pontificatus nostri anno IV.

Dat. die 19 octobris 1647, pontif. an. IV.

XCVI.

Declaratio Sanctissimi, quod vigore indulti Urbani Papae VIII licuerit et liceat congregationis S. Mauri superioribus in capitulis generalibus quaecumque decreta, etc. condere, ac pro tempore innovare¹.

Innocentius Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Onerosa pastoralis officii cura humilitati nostrae a Domino commissa exigit, ut in his, per quae personarum regularium quieti et felici regimini consulitur, auctoritatis nostrae partes propensis studiis interponamus.

Prooemium.

§ 1. Cum itaque (sicut dilectus filius Placidus de Simon, monachus expresse professus et procurator generalis Congregationis S. Mauri Ordinis sancti Benedicti in regno Franciae, nobis nuper exponi fecit), ut² licet in litteris felicis recordationis Urbani Papae VIII praedecessoris nostri, super confirmatione erectionis dictae Congregationis aliâs per recordandae memoriae Gregorium Papam XV etiam praedecessorem nostrum factae emanatis de anno MDCXXVII, superioribus

Motiva.

¹ In edit. Cherub. legitur XXVI (R. T.).

² Ex Regest. in Secret. Brevium.

³ Particula ut delenda (R. T.).

eiusdem Congregationis concessa fuerit facultas condendi in capitulis generalibus congregationis huiusmodi statuta et constitutiones pro bono regimine ipsius congregationis et condita immutandi et abrogandi; nihilominus, occasione novarum constitutionum eiusdem Congregationis editarum de anno MDCXXX et sequentibus, mota fuerit controversia per dilectos filios Placidum de Chemin et Bartholomaeum Corbeli, monachos dictae Congregationis, tam suo proprio, quam nomine dilecti pariter filii Pharonis de Chalus et nonnullorum aliorum monachorum Congregationis praedictae, super praedictâ facultate condendi propria et peculiaria statuta et ordinationes, tam pro regimine, quam pro observantiâ regulari eiusdem Congregationis, aliaque per monachos praedictos coram infrascriptis cardinalibus deducta fuerint: nobis propterea praedictus Placidus procurator nomine dictae Congregationis humiliter supplicari fecit, ut desuper opportune providere de benignitate apostolicâ dignemur.

Annuit supplicationibus procuratoris.

§ 2. Nos igitur, votis eiusdem Placidi procuratoris huiusmodi annuere volentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis et consultationibus, episcoporum et regularium praepositorum (qui saepius partes unâ cum dicto Placido procuratore audierunt, licentiasque erectionis et confirmationis praedictarum, necnon iuramentum per novitios dictae Congregationis olim emitti solitum viderunt, iuraque et rationes utriusque partis in contradictorio iudicio per specialem congregationem desuper habitam diligenter examinarunt, nobisque relationem fecerunt) consilio, vigore indulti a praedicto Urbano praedecessore praedictae Congregationi de anno MDCXXVII ut praemittitur concessi licuisse et licere superioribus in capitulis generalibus praedictae et quaecumque alia decreta, constitutiones, declarationes et statuta, etiam propria et peculiaria, modo tamen sacris canonibus et Concilii Tridentini decretis ac regulae sancti Benedicti non adversentur, condere, ac pro tempore innovare, alterare et immutare, sive etiam abrogare, prout magis in Domino pro bono eiusdem Congregationis regimine et regulari disciplinâ conservandis et augendis iudicaverint expedire, ideoque omnes et singulos eiusdem Congregationis professos teneri et obligatos esse, sub praecepto sanctae obedientiae, aliisque poenis ab eorum superioribus apposis, seu apponendis, praedictas aliasque constitutiones et declarationes canonice ut supra factas, seu in futurum faciendas, acceptare, iisdemque pro viribus parere et se conformare, praemissis obiectionibus et allegationibus non obstantibus, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, declaramus; salvâ semper in praemissis tantum auctoritate congregationis dictorum cardinalium; sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac sanctae Romanae Ecclesiae cardinales, etiam de latere legatos, iudicari ac definiri debere, ac irritum et inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Decretum irritans.

§ 3. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis apostolicis, necnon in universalibus provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, necnon, quatenus opus sit, Congregationis et Ordinis huiusmodi, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et

Contrariis derogat.

¹ Praeposit. in nos addimus (R. T.).

litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis
cradi mandati.

§ 4. Volumus autem, ut praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra ubique adhibeatur, quae adhiberetur praesentibus, si forent exhibitae, vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die IX novembris MDCXLVII, pontificatus nostri anno IV.

Dat. die 9 novembris 1647, pontif. anno IV.

XCVII.

Indultum pro capitulis ecclesiarum metropolitanarum et cathedralium regni Portugalliae circa canonicos poenitentiarios, lectores, magistrales et doctorales dictarum ecclesiarum¹.

**Innocentius Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.**

Exordium.

Super universas orbis ecclesias ab Eo, qui cunctas² imperat, nullo licet meritum nostrorum suffragio, constituti, in his per quae ipsarum ecclesiarum, praesertim metropolitanarum et cathedralium, honori et commodis opportune consulitur, pastoralis officii nostri partes, cum a nobis petitur, libenter interponimus, prout conspiciamus in Domino salubriter expedire.

Supplicatio.

§ 1. Nuper siquidem nomine dilectorum filiorum decani et capituli ecclesiae

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

² Videtur legendum *cunctis* (R. T.).

Elborensis nobis expositum fuit, quod in ecclesiis metropolitanis et cathedralibus regni Portugalliae dudum, iuxta sacri Concilii Tridentini decreta, poenitentiarius, cum unione unius ex praebendis pro uno magistro vel doctore aut licentiatum in sacra theologia vel iure canonico, institutus, necnon una lectoralis pro uno theologo lectore sacrae scripturae, et praeterea una doctoralis pro uno doctore aut licentiatum in utroque vel altero iurium, ac alia praebenda magistralis respective nuncupatae¹ pro uno magistro seu licentiatum in sacra theologia constitutae fuerunt.

Causae huius
indulti.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, iuxta eiusdem Concilii Tridentini decreta, poenitentiario onus audiendi confessiones publice in ecclesia, theologo autem, canonicis praedictis, legendi et interpretandi sacram scripturam incumbat, magistralis vero et doctoralis canonici huiusmodi in praedictis ecclesiis eo fine instituti sint, ut hic suae ecclesiae in defendendis illius iuribus et in dandis capitulo suo aliisque ecclesiae suae ministris salubribus consiliis pro felici negotiorum eorumdem directione assistant, ille autem ut verbum Dei populo praedicet, et in his quae ad conscientiam pertinent recta consilia² capitulo et ministris suae ecclesiae praebeat, et proinde ipsos apud suas ecclesias assidue residere oporteat: contingit tamen interdum, ut nonnulli ex canonicis huiusmodi, variis praetextibus, et inter alios quod officio sanctae inquisitionis adversus haereticam pravitatem inserviant, ac etiam vigore indultorum sibi ab Apostolica Sede concessorum, ab ecclesiis suis absint, et nihilominus suorum canonicatum et praebendarum fructus, redditus et proventus, ac etiam distributiones quo-

¹ Male ed. Main. legit *nuncupatur* (R. T.).

² Edit. Main. legit *concilia* (R. T.).

tidianas integre, tamquam si residerent, percipere praetendant in grave ipsarum ecclesiarum detrimentum. Quare nomine eorumdem decani et capituli nobis humiliter supplicatum fuit, ut ecclesiarum huiusmodi et illarum capitulorum indemnitati in praemissis opportune consulere de benignitate apostolica dignaremur.

A censuris
absolvit.

§ 3. Nos igitur, attendentes petitionem huiusmodi rationi esse consentaneam, ac exponentes praedictos specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium in tota republica christianam adversus haereticam pravitatem inquisitorum generalium ab hac sancta Sede Apostolica specialiter deputatorum consilio, omnibus et singulis capitulis metropolitanarum et aliarum cathedralium ecclesiarum regni Portugalliae praedictae, ut nullo unquam tempore canonicis poenitentiariis, lectoribus, magistralibus et doctoralibus suarum ecclesiarum pro tempore existentibus, ex quavis causa, etiam praetextu quod officio sanctae inquisitionis inserviant, absentibus, etiamsi aliquod ab Apostolica Sede indultum desuper sine speciali capitulorum praedictorum consensu obtinuerint, fructus, redditus et proventus ac distributiones quotidianas suorum canonicatum et praebendarum praestare minime teneantur, nec ad id inviti cogi, aut compelli, seu vigore litterarum apostolicarum, nisi in illis de praesenti indulto, de verbo ad verbum, specialis mentio fiat, interdici,

suspendi vel excommunicari non possint, auctoritate apostolica, tenore praesentium, de speciali gratia indulgemus, ac praedictos canonicos poenitentiarios, lectores, magistrales et doctorales quavis de causa, occasione, vel praetextu, etiam servitii dictae sanctae inquisitionis huiusmodi, a dictarum suarum ecclesiarum servitiis illis incumbentibus se quoquo modo eximere, ac super hoc quodcumque indultum, etiam a Sede Apostolica, nisi eorumdem capitulorum ad id expressus accederet assensus, impetrare, aut sibi quovis modo etiam motu proprio concessio uti vel frui nullatenus posse aut debere, nec illis in aliquo contra praesentium tenores suffragari, quinimo quodcumque contigerit pro tempore existentes canonicos poenitentiarios, lectores, magistrales et doctorales huiusmodi in aliis quam dictarum suarum ecclesiarum servitiis, etiam officii sanctae inquisitionis, etiam intra civitates in quibus ecclesiae praedictae existunt, occupari, canonicatus et praebendas¹ per eos obtentos in ecclesiis huiusmodi eo ipso vacare, ac aliis personis qualificatis per eos, ad quos eorum collatio pertinebit, libere conferri posse, sicque ab omnibus censeri, et ita et non aliter per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, nostrosque et Sedis Apostolicae nuncios, ac quoscumque alios quavis auctoritate fungentes, sublatam eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane quidquid secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Decretum irritans.

§ 4. Quocirca venerabilibus fratribus archiepiscopis, episcopis, dicti regni Por-

Executores
deputati.

¹ Male ed. Main. hab. *praebendae* (R. T.).

tugalliae, seu dilectis filiis officialibus ecclesiarum regni huiusmodi, per praesentes committimus et mandamus, ut ipsi, per se, vel alium, seu alios, praesentes litteras et in eis contenta, ubi et quando opus fuerit, et quoties pro parte dictorum capitulorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in praemissis efficacia defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostrâ eadem capitula praemissorum huiusmodi effectu pacifice frui et gaudere, non permittentes illa desuper a quoquam, quavis auctoritate, quomodolibet indebite molestari, contradictores quoslibet et rebelles per sententias, censuras et poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postpositâ, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Contrariis derogat.

§ 6. Non obstantibus felicis recordationis Bonifacii Papae VIII praedecessoris nostri de unâ, et concilii generalis de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium in iudicium non trahatur, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac ecclesiarum praedictarum, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, stabilimentis, usibus et naturis, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, etiam praedicto sanctae inquisitionis officio, et quibusvis aliis, in contrarium praemissorum, nunc et pro tempore, sub quibuscumque tenoribus et formis, quomodolibet concessis, confirmatis et approbatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores¹ praesentibus pro expressis habentes, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§ 7. Volumus autem, ut praesentium transumptis, etiam impressis, manu ali-

¹ Male edit. Main. legit tenoribus (R. T.).

cuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio vel extra ubique adhibeatur, quae ipsis originalibus litteris adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XIX decembris MDCXLVII, pontificatus nostri anno IV.

Dat. die 19 decembris 1647, pontif. anno IV.

XCVIII.

Mandatum inquisitori generali in regnis Hispaniarum, ne aliquid innovet in causâ contra Hieronymum a Villanova¹.

Venerabili fratri Didaco episcopo Placentino, provinciae Compostellanae contra haereticam pravitatem in regnis Hispaniarum generali inquisitori apostolicâ auctoritate deputato,

Innocentius Papa X.

Venerabilis frater, salutem et apostolicam benedictionem.

§ 1. Interpositâ ad nos ad Sedemque Apostolicam per dilectum filium Hieronymum a Villanovâ appellatione a sententiâ contra eum latâ ab inquisitione Toletanâ, causam appellationis praedictae commisimus uni ex venerabilibus fratribus Conchensi, Segobiensi et Calaguritano episcopis commissione manu nostrâ signatâ ac Brevi apostolico sub annulo Piscatoris expedito munitâ; et, licet appellationem et commissionem huiusmodi ad tui notitiam pervenisse non dubitemus, volumus tamen per apostolicas hasce nostras litteras de his omnibus te certiore reddere, tibi mandare, prout per praesentes praecipimus et mandamus in virtute sanctae obedientiae, ne, huiusmodi appellationis causâ pendente, contra pra-

Constitutionis exordium.

¹ Ex Regest. in Secret. Brevium.

Sanctio poenalis.

dictum Hieronymum, illiusque advocatos, procuratores, sollicitatores, agentes, seu negociorum gestores, per te ipsum, inquisitores, consiliarios, fiscales, aliosque ministros tuos, quicumque illi sint, aliquid innovare vel attentare, neve quinquam commissio praedicta debita exequutioni mandetur quoquo modo in iudicio vel extra te opponere vel contradicere praesumas, sub poenâ suspensionis ab exercitio pontificalium, interdicti ab ingressu ecclesiae, privationis muneris inquisitoris generalis ipso facto et absque aliâ declaratione incurrendis; quoad inquisitores vero, consiliarios, fiscales, aliosque ministros praedictos, excommunicationis latae sententiae ac privationis officiorum quomodocumque ad tribunal sancti officii spectantium ipso facto pariter et absque aliâ declaratione incurrendis; quorum omnium absolutionem respective nobis et Sedi Apostolicae reservamus. Nostrae enim intentionis esse, ut commissio praedicta suum plenarie consequatur effectum.

Decretum irritans.

§ 2. Decernentes praesentes litteras de subreptionis, obreptionis, aut nullitatis vitio, vel intentionis nostrae, aut alio quocumque etiam quantumvis substantiali defectu, et ex quacumque causâ notari, impugnari vel invalidari, neque adversus eas aperiitionis oris, restitutionis in integrum, aut quodcumque aliud iuris, facti, vel gratiae remedium impetrari, seu concedi, ac concessio quempiam in iudicio vel extra illud uti nunquam posse, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac sanctae Romanae Ecclesiae cardinales, etiam de latere legatos, et quosvis alios quacumque auctoritate fungentes et functuros, sublatâ eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane si secus super

his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§ 3. Non obstantibus, quatenus opus sit, regulâ nostrâ de non tollendo iure quaesito, ac constitutionibus et indultis ac privilegiis apostolicis inquisitioni Hispaniarum a nostris praedecessoribus concessis, etiam clausulis derogatoriis ac derogatarum derogatoriis munitis, et praesertim felicis recordationis Sixti IV, Innocentii VIII, Iulii II°, Hadriani VI, Leonis X, Clementis VIII°, Pauli III, Iulii III, Pauli IV, Pii IV et Pii V, Gregorii XIII, Sixti V et aliorum Romanorum Pontificum nostrorum praedecessorum, quorum omnium tenores hic pro expressis habentes, illis pro hac vice in hac parte derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die X ianuarii MDCXLVIII, pontificatus nostri anno IV.

Dat. die 10 ianuarii 1648, pontif. anno IV.

XCIX.

Facultas nuncio Hispaniarum praesentandi inquisitori generali Hispaniarum Breve continens, ne ipse inquisitor generalis aliquid innovet in causâ Francisci a Villanovâ, cum aliis facultatibus opportunis¹.

Venerabili fratri Iulio archiepiscopo Tarsensi, nostro et Apostolicae Sedis in regnis Hispaniarum commoranti nuncio,

Innocentius Papa X.

Venerabilis frater, salutem et apostolicam benedictionem.

§ 1. Cum unum Breve nos sub annulo Piscatoris expeditum, ac venerabili fratri Didaco, episcopo Placentino, provinciae Compostellanae contra haereticam pravi-

Proemium.

¹ Forsan legendum VIII (R. T.).

² Ex Regest. in Secret. Brev.

tatem in regnis Hispaniarum inquisitori generali auctoritate apostolicâ deputato, directum, tibi mitti fecerimus ad effectum ut tu Breve praedictum, nostro et Apostolicae Sedis nomine, eidem Didaco episcopo inquisitori generali praesentes, quod Breve est tenoris sequentis, videlicet, *a tergo*: Venerabili fratri Didaco episcopo Placentino provinciae Compostellanae contra haereticam pravitatem in regnis Hispaniarum inquisitori generali auctoritate apostolicâ deputato, *Intus vero*: Innocentius Papa X, venerabilis frater, salutem et apostolicam benedictionem. Interpositâ ad nos, etc. (*reliqua omittuntur, quia iam illa invenies in suo ordine sub datâ X Ianuarii MDCXLVIII*¹):

Conceditur
possit legere et
aperire Breve.

§ 2. Idcirco, pro faciliiori eiusdem Brevis praesentatione faciendâ, motu proprio, certâque scientiâ ac maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, tibi ad peragenda et expedienda omnia et singula praemissa, ac quaecumque alia desuper necessaria et quomodolibet opportuna, facultatem plenam et amplam, atque etiam eandem quae magistro cursorum nostrorum in Romanâ curiâ competit, quodque tu, etiam non exhibitis nec ostensis praesentibus nostris litteris, possis Breve praedictum aperire et perlegere, testibusque adhibendis ostendere, copiamque et transumptum illius sumere, ac illud cum iisdem vel aliis testibus auscultare et conferre, ipsumque Breve cum notario et testibus adhibendis, vel, si opus fuerit, etiam absque notario et testibus, prout occasio temporis et loci dictaverit, vel aliâs quemadmodum tibi videbitur, ipsi Didaco episcopo inquisitori generali, et aliis quibus opus erit, praesentare et intimare, et de praesentatione et intimatione huiusmodi ut praefertur faciendâ, et de aliis praemissis omnibus et singulis

¹ Nempe Breve huiusmodi habes paulo ante, pag. 556 b (n. r.).

ceterisque necessariis et opportunis, tu instrumentum et instrumenta publica unum vel plura conficere, et tu, tamquam habens facultatem praedictam magistri cursorum nostrorum, relationem unam vel plures etiam in copiis praedicti Brevis per te extrahendis facere etiam possis et valeas, concedimus et impertimur, utque relationi seu relationibus tuis huiusmodi plena fides ubique in iudicio et extra illud absque aliis adminiculis omnino adhiberi debeat volumus et mandamus.

§ 3. Nos enim omnia et singula, quae vigore et aliâs pro executione praesentium nostrarum litterarum feceris, motu, scientiâ, et potestatis plenitudine similibus ex nunc approbamus et confirmamus, omnesque et singulos tam iuris quam facti et quarumcumque solemnitatum nec non quosvis alios etiam quantumvis substantiales defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

Confirmat prout in rubricâ.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac cancellariae apostolicae regulis, etiam specialem derogationem ac mentionem requirentibus, et praesertim, quatenus opus sit, illâ de non tollendo iure quaesito, ac quibusvis legibus et sanctionibus etiam imperialibus et statutis etiam iuratis et apostolicâ auctoritate confirmatis et saepius approbatis tam Urbis quam quorumcumque aliorum locorum, et usibus ac stylo Romanae curiae ac quorumcumque locorum et quarumcumque curiarum, necnon consuetudinibus etiam longaevis et immemorabilibus, et omnibus aliis, quae in praesentibus Brevi nostro volumus non obstare, ac privilegiis et indullis etiam apostolicis collegio cursorum, ac magistro illorum praedicto, et quibusvis aliis quomodolibet respective concessis, et aliâs competentibus, ceterisque contrariis quibuscumque, etiam habentibus decreta solita et clau-

Derogat contrariis.

sulas etiam derogatoriâs derogatorias, ac aliâs quomodolibet praesentibus praedicta et contraria; quorum omnium et singulorum tenores hic pro expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis, ad effectum praemissorum, esse derogamus.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XI Ianuarii MDCXLVIII¹, pontificatus nostri anno IV.

Dat. die 11 Ianuarii 1648, pontif. anno IV.

C.

Impositio decimae a clero et personis ecclesiasticis regnorum Castellae et Legionis regi catholico persolvendae.

Innocentius Papa X,
ad futuram rei memoriam.

Supplicatio.

§ 1. Cum, sicut carissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum rex catholicus nobis nuper exponi fecit, ipse, pro fidei catholicae regnorumque et dominiorum suorum defensione, adeo gravia expensarum onera hactenus subire coactus fuerit, et ad praesens cogatur, ut non solum ordinarios et extraordinarios regnorum suorum redditus, verum etiam omnia illorum aëria fere exhausserit, et propterea nobis humiliter supplicari fecerit, ut super ecclesiarum in suis regnis Castellae et Legionis ditionibusque et provinciis in eis comprehensis existentium peculio, Christique Domini patrimonio, aliquod subsidium in ipsius Philippi regis catholici subventionem imponere de benignitate apostolicâ dignemur: nos, ad ingentia eiusdem Philippi regis maiorumque suorum erga religionem catholicam et hanc sanctam Sedem Apostolicam merita paternae dirigentes considerationis

intuitum, ac horum contemplatione illum specialis favore gratiae prosequi volentes, supplicationibus dicti Philippi regis nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de attributâ nobis a Domino apostolicae potestatis plenitudine, tenore praesentium, indicimus et imponimus unam semel in duobus annis proximis, illorumque nempe singulo pro medietate, persolvendam decimam, quae in totum ad summam octingentorum millium ducatorum monetae Hispaniae ascendat, iuxta ratam a venerabili fratre Iulio archiepiscopo Tarsensi, nostro et praedictae Sedis in regnis Hispaniarum nuncio, taxandam, omnium fructuum, reddituum, proventuum, iurium, obventionum, emolumentorum, ac distributionum quotidianarum omnium ecclesiarum, archiepiscopali, episcopali, collegiatarum, parochialium, necnon monasteriorum et conventuum, ac etiam mensarum abbatialium, capitularium, tam cathedralium et metropolitanarum, quam quarumcumque collegiatarum ecclesiarum, necnon conventualium, prioratum quoque, praepositarum, praeceptoriarum, canonicatum et prebendarum, dignitatum, personatum, administrationum, etiam fabricae et officiorum, ceterorumque beneficiorum ecclesiasticorum, cum curâ et sine curâ, secularium, ac sancti Benedicti, sancti Augustini, Cluniacensium, Cisterciensium, Praemostratensium, ac quorumcumque aliorum Ordinum utriusque sexus, etiam Mendicantium annuos redditus habentium, tam virorum quam mulierum, necnon congregationum regularium, institutorum regularium, et societatum, etiam Iesu, et praeterea hospitalium, necnon B. Mariae Theutonicorum, S. Jacobi de Spatha, Alcantara, Calatrava, de Avis et Montesia, necnon S. Lazari et aliarum quarumcumque mi-

¹ Male edit. Main. legit 1647 (n. r.).

¹ Potius lege illorum (v. r.).

litiarum (exceptis tamen S. R. E. cardinalibus et fratribus militibus hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani, qui pro sui tutela contra Turcas et alios infedele alienis auxiliis quotidie indigent, et, quoad curata, iis quorum centum, quo vero ad simplicia beneficia ecclesiastica, iis quorum annui redditus viginti quatuor ducata auri de camera non excedunt) in praedictis Castellae et Legionis regnis, ditionibusque et provinciis in eis comprehensis existentium, ac similiter omnium pensionum super praemissis assignatarum et assignandarum, percipiendam et exigendam a quibuscumque archiepiscopis, episcopis, primatibus, praepositis, decanis, capitulis, canonicis, rectoribus, beneficiatis, abbatibus, prioribus, commendatariis, abbatissis, priorissis, fratribus, militibus, et aliis quocumque nomine nuncupatis, secularibus et regularibus, ceterisque, cuiuscumque dignitatis, status et conditionis existentibus, praefata quocumque iure, modo, occasione et titulo obtinentibus, seu detinentibus, et obtenturis, necnon oeconomicis et administratoribus, perpetuis seu temporalibus, usufructuariis, ac fructus, pensiones, res et alia quaecumque huiusmodi iura et bona, ex quacumque causa, quavis auctoritate, in toto vel in parte, sibi reservata aut concessa habentibus vel habituris, secularibus et regularibus ordinum, congregationum, militiarum et hospitalium praedictorum, necnon ab ipsis ecclesiis, capitulis, conventibus, ordinibus, congregationibus, collegiis, hospitalibus, militiis, mensis, massis et locis, quocumque privilegio et exemptione reali, personali et mixta, antiqua et immemorabili, pacifica et continuata suffultis, quos omnes (exceptis supradictis) collectoribus, ut infra deputandis¹, volumus

¹ Male prorsus edit. Main. parenthesi producta legit (exceptis supradictis collectoribus ut infra deputandis) (R. T.).

decimam praedictam iuxta taxam praedictam infra duos annos proximos, illorum videlicet singulo pro medietate, persolvisse.

§ 2. Decernentes nullas omnino exemptiones et immunitates exactionem huiusmodi impedire posse, sicque per quoscumque iudices ordinarios et commissarios, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari ac definiri debere, ac irritum et inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 3. Ut autem supradicta diligenter et fideliter executioni demandentur, eundem Iulium archiepiscopum modernum et pro tempore existentem nostrum et Sedis praedictae in dictis regnis Hispaniarum nuncium, cuius integritas et prudentia nobis iam pridem cognita est, et alias ecclesiasticas personas, si ita ei videbitur, ab eo nominandas, decimae praedictae collectores cum omnibus iurisdictionibus, quae aliis huiusmodi collectoribus de iure vel consuetudine quomodolibet competunt, auctoritate et tenore praedictis constituimus et deputamus; mandantes, ut quidquid inde, per se, vel personas ecclesiasticas praedictas, seu subcollectores suos, exegerit, id omne, redditum prius sibi per personas deputandas huiusmodi praemissorum omnium ratione, thesaurario ipsius Philippi regis, in supradictos et non alios usus convertendum, consingari faciat; ac eidem nuncio plenam, liberam et amplam, ac absolutam potestatem taxam et repartimentum huiusmodi pro praedicta summa octingentorum millium ducatorum monetae Hispaniae dumtaxat conficiendam, omni et quacumque appellatione, recursu, nullitatis dictione, ac in integrum resti-

Decretum irritans.

Executores deputat.

tutione penitus remotis, faciendi et praescribendi, praedictos omnes ad decimam huiusmodi pro rata quemlibet iuxta praedictam taxam tangente persolvendam, etiam per edictum locis publicis affigendum, et sub censuris et poenis ecclesiasticis monendi et requirendi, non parentes, contumaces et fraudantes in censuras et poenas praedictas incidisse declarandi, proprietates, fructus, res et bona ipsorum apprehendendi et usque ad satisfactionem retinendi, contradictores, perturbatores, molestatores et rebelles quoscumque iis consilium, auxilium, vel favorem, publice vel occulte, quovis quaesito colore, praestantes, cuiuscumque dignitatis, gradus et ordinis fuerint, praedictis aliisque censuris et poenis ecclesiasticis, necnon pecuniariis, ceterisque iuris et facti remediis opportunis, compellendi, illasque etiam iteratis vicibus aggravandi, eos vero, qui debite satisfecerint, ab omnibus censuris et poenis supradictis in forma Ecclesiae consuetam absolvendi,

§ 4. Praeterea quascumque personas ecclesiasticas in collectores et subcollectores, fide et facultatibus idoneos, in omnibus civitatibus, dioecesibus et provinciis regnorum praedictorum, quotquot expedierit, constituendi, eumque vel eos arbitrio suo revocandi, negligentes et morosos removendi, ac alium seu alios subrogandi, quotiescumque ei videbitur, in delinquentes et contumaces, per se, vel alium, seu alios, etiam simpliciter et de plano, ac sine strepitu et figura iudicii, inquirendi, ac meritis poenis puniendi, modos et formas in praedictis servanda praescribendi, dubia quaecumque in praemissis forte oritura declarandi.

§ 5. Non obstantibus felicis recordationis Bonifacii Papae VIII praedecessoris nostri de una, et concilii generalis edita de duabus dietis, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon ec-

clesiarum, monasteriorum, ordinum, congregationum, hospitalium et locorum piorum, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, stabilimentis, usibus et naturis, quodque personis praedictis, eorumque ecclesiis et locis, vel quibusvis aliis communiter vel divisim a Sede praedicta sit indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto, necnon personis, eorumque nominibus, cognominibus, ecclesiis, monasteriis, ordinibus et locis huiusmodi mentionem, et quibuslibet aliis privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, in genere vel in specie, etiam S. R. E. camerario et aliis camerae apostolicae ministris, etiam ex causa onerosa, quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis, et solutiones decimarum aliter quam secundum antiquam taxam, et nisi in universali decimarum per orbem impositione fieri prohibentibus, necnon promissionibus, donationibus, obligationibus, iuramentis, renunciationibus, vinculis et cautelis in assignatione praedictarum pensionum factis, quibus per impositionem decimae huiusmodi minime teneri, neque eis¹ quoad praemissa contra quemcumque locum habere declaramus, aliisque indultis et litteris apostolicis, generalibus vel specialibus, cuiuscumque tenoris existant, per quae praesentibus non expressa, et totaliter non inserta, effectus eorum impediri valeat quomodolibet vel differri, et de quibus quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris litteris mentio specialis, quae omnia contra praedicta nolumus cuiquam suffragari, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 6. In percipiendam vero decimam praedictam pie memoriae Clementis Papae V

¹ Legendum foret ea pro eis (R. T.).

Prohibet supplicatiles ab ecclesia extrahi.

Concedit facultatem puniendi contravenientes.

Contrariis derogat.

etiam praedecessoris nostri in Concilio Viennensi editam constitutionem, ac praesertim, quod nec calices, nec libri, ceteraque ecclesiarum ornamenta, divino cultui dicata, aliave supellex ecclesiastica ex causâ pignoris capi, recipi, vel distrahi, aut alias quomodolibet occupari debeant, ubique praecipimus observari; quinimo volumus, ut illius occasione ecclesiae, monasteria, aliaque pia et sacra loca quaecumque debitis propterea non fraudentur obsequiis, ac divinus in his cultus et solitus Altissimo famulantium et ministrorum numerus nullatenus minuatur, nec eis quoquo modo iniuncta onera aut pia quae exerceri solent opera et officia nullo modo minuantur, seu negligantur, sed eorum congrue supportentur onera consueta, quodque, propter praedictam decimae impositionem, quibuscumque iuribus nostris et collegii S. R. E. cardinalium ac camerae nostrae apostolicae praefatae, quae ecclesiarum, monasteriorum et aliorum beneficiorum vacantium et vacaturorum solvi debuerint¹, in aliquo minime praecudicetur.

Transumptio-
ram fides.

§ 7. Praesentium vero litterarum exempla, etiam impressa, manu notarii publici subscripta, et alicuius personae in dignitate aliquâ ecclesiasticâ constitutae sigillo obsignata², eadem in iudicio et extra illud ubique locorum fides adhibeatur, quae ipsis originalibus litteris adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxv ianuarii MDCXLVIII, pontificatus nostri anno IV.

Dat. die 25 ianuarii 1648, pontif. anno IV.

¹ Potius legerem debeant, aut deberent, pro debuerint (R. T.).

² Lege exemplis... impressis... subscriptis... obsignatis (R. T.).

*Iubilaeum universale almae Urbi concessum ad divinam opem implorandam*¹.

Innocentius Papa X,

Universis christifidelibus praesentes litteras inspecturis, salutem et apostolicam benedictionem.

Inter plurimas easque gravissimas curas nostri pontificatus illa continenter anxie ac sollicitum habuit nostrum animum, qua late aspeximus assiduis bellorum motibus agitari ac premi christianum orbem.

§ 1. Siquidem commiserationem et lacrimas iugiter poscunt continuae per tot iam annos populorum caedes, urbiumque strages, ac tanta undique illata rebus sacris damna et catholicae religioni. Adeoque ipse christiani nominis hostis implacabilis Turcharum tyrannus, confidentior factus christianorum discordiis, vires atque animos sumit, stragemque et exitium minuitur Europae universae.

§ 2. Et quamquam nos, pro pastoralis nostri munere ac paternâ erga omnes charitate, iam inde ab initio nostri pontificatus nullam humanam operam, quantum in nobis fuit, praetermisimus rebus componendis et conciliandis, eamque in dies adhibere conamur; divinam tamen opem in id implorandam et caeleste auxilium invocandum esse duximus, ut, afflictatione corporum et contritione² cordium aptas preces adiungentes, paratam in nos Dei iram placemus et avertamus: propitiatur enim Dominus cunctis, qui in toto corde requirunt eum.

§ 3. Hoc autem ut fructuosius et maiori cum spiritus ardore peragatur, ex veteri ecclesiae Romanae omnium matris et magistrae more in praesentibus ne-

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

² Fors. legen. afflictationi... contritioni (R. T.).

Exordium.

Motiva.

cessitatibus eiusdem Ecclesiae thesauros, quorum dispensatores a Domino constituti sumus, proferre et elargissime erogare decrevimus.

§ 4. Itaque, ex parte omnipotentis Dei Patris et Filii et Spiritus Sancti, omnes et singulos utriusque sexus christifideles, tam in almâ Urbe nostrâ, quam alibi ubicumque locorum constitutos, apostolicâ auctoritate paterne enixeque requirimus, monemus et in Domino hortamur ad infrascripta devote peragendum et adimplendum, et ad Deum salvatorem nostrum orandum, ut¹ per viscera misericordiae suae fidem catholicam protegere ab hostium conatibus et insidiis defendere, haeresim² extirpare, principibus christianis pacem et veram concordiam donare, ac praecipue praesentibus Ecclesiae necessitatibus subvenire dignetur.

Indulgentias
pro iubilaeo
concedit omni-
bus christifide-
libus.

§ 5. Nos enim, de omnipotentis Dei misericordiâ ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi, ex illâ ligandi atque solvendi potestate, quam nobis Dominus, meritis minime suffragantibus, contulit, universis et singulis christifidelibus in almâ Urbe praedictâ degentibus, qui solemnibus processionibus, quas feriâ quartâ ab ecclesiâ S. Susannae ad basilicam S. Mariae Maioris nuncupatae, et feriâ sextâ praesentis hebdomadae ab ecclesiâ nostri archihospitalis S. Spiritus in Saxia nuncupati ad basilicam Principis Apostolorum de Urbe, unâ cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus, christianorumque regum et principum apud nos et Apostolicam Sedem oratoribus, omnibusque praelatis et proceribus, ac universo clero et populo agemus, aut alteri ex processionibus huiusmodi interfuerint, vel qui in eadem seu immediate sequenti hebdomadâ dictas basilicas sive ecclesias saltem semel vi-

sitaverint, ibique devote ut supra Deum oraverint, necnon feriâ quartâ, sextâ et sabbato eiusdem vel sequentis hebdomadae ieiunaverint, atque peccata sua confessi sequenti saltem die dominico sanctissimum Eucharistiae sacramentum reverenter sumpserint, et eleemosynas ad libitum, prout charitas singulis suggererit, fecerint, ceteris vero omnibus et singulis fidelibus extra Urbem existentibus in quibusvis civitatibus, terris et locis, qui processioni ab Ordinariis locorum, vel eorum vicariis, seu officialibus, vel de eorum mandato, et, ipsis deficientibus, per eos qui ibi curam animarum exercent, primâ vel secundâ hebdomada postquam ad eorum notitiâ hae nostrae litterae devenerint indicendae et agendae interfuerint, vel ecclesiam seu ecclesias per eosdem designandas saltem semel visitaverint, ibique, ut supra, Deum oraverint, ac feriâ quartâ, sextâ et sabbato alterius³ ex duabus hebdomadis ab eisdem deputandis ieiunaverint, pariterque peccata sua confessi ac sanctissimâ communionem reflecti fuerint, et eleemosynas similiter pro arbitrio suo fecerint, plenissimam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem, sicut in anno iubilaei visitantibus certas ecclesias intra et extra Urbem concedi consuevit, tenore praesentium concedimus et elargimur. Navigantes vero aut iter agentes, ut, cum primum ad sua sese domicilia receperint, supra-scriptis peractis, et loco interventus in processione, visitatâ ecclesiâ cathedrali, vel maiore, aut parochiali loci eiusdem domicilii, eandem indulgentiam consequi possint et valeant;

§ 6. Regularibus autem personis utriusque sexus etiam in claustris perpetuo degentibus, necnon aliis quibuscumque, tam laicis quam ecclesiasticis, secularibus vel

Et etiam largitur regularibus utriusque sexus.

¹ Edit. Main. legit et pro ut (R. T.).

³ Videretur legendum alterutris (R. T.).

regularibus, etiam in carcere aut in captivitate existentibus, vel aliquâ corporis infirmitate seu alio quocumque impedimento detentis, qui supra expressa, scilicet ieiunium, elemosynam, ecclesiaeque seu ecclesiarum visitationem, ac interventum in processione et oratione, vel eorum aliqua praestare nequiverint, ut illa confessarius, quem ut infra elegerint, eis in alia pietatis opera commutare, vel in aliud proximum tempus prorogare possint, eaque iniungere, quae ipsi poenitentes efficere poterunt, pariter concedimus et indulgemus.

Concedit ut universi catholici possint absolvi a quocumque confessario approbato a quocumque eorum crimine.

§ 7. Cupientes autem omnes christifideles participes fieri huius pretiosissimi thesauri, universis et singulis utriusque sexus, tam laicis quam ecclesiasticis, secularibus et regularibus cuiuscumque ordinis, congregationis et instituti licentiam concedimus et facultatem damus, ut sibi ad hunc effectum eligere possint quemcumque presbyterum confessarium tam secularem quam cuiusvis ordinis regularem ex approbatis a locorum Ordinariis, qui eos ab omnibus excommunicationis, suspensionis et aliis ecclesiasticis sententiis et censuris, a iure vel ab homine, quavis causâ latis, seu inflictis, necnon ab omnibus peccatis, excessibus, criminibus et delictis, quantumvis gravibus et enormibus, etiam locorum Ordinariis, sive nobis et Sedi Apostolicae, etiam in litteris die Coenae Domini legi solitis contentis, et aliâs per quascumque nostras aut Romanum Pontificum praedecessorum nostrorum constitutiones, quarum tenores praesentibus haberi volumus pro expressis, quomodocumque reservatis, in foro conscientiae et hac vice tantum (non tamen a crimine haeresis) absolvo, et liberare valeant; et insuper vota quaecumque (religionis et castitatis exceptis) in alia pia et salutaria opera commutare, iniunctâ

1 Male edit. Main. legit quo pro quae (n. T.).

tamen eis et eorum cuilibet in supradictis omnibus casibus poenitentia salvari, aliisque eiusdem confessarii arbitria iniungendis. Quapropter, tenore praesentium, in virtute sanctae obedientiae districtae praecipimus atque mandamus omnibus et quibuscumque venerabilibus fratribus, patriarchis, archiepiscopis et episcopis, et aliis ecclesiarum praelatis, ac quibuscumque Ordinariis locorum, eorumque vicariis et officialibus, vel, iis deficientibus, illis, qui curam animarum exercent, ut, cum praesentium litterarum transumpta aut exempla etiam impressa acceperint, illa statim absque ullâ morâ, retardatione, vel impedimento per suas ecclesias et dioeceses, provincias, civitates, oppida, terras et loca publicent et publicari faciant, ac clericis et populis sibi subiectis solemnes processiones et supplicationes indicant et celebrent, ecclesiamque seu ecclesias visitandas designent.

§ 8. Non intendimus autem per praesentes super aliquâ irregularitate, publicâ vel occultâ, notâ, defectu, incapacitate, seu inhabilitate quoquomodo contractâ dispensare, vel aliquam facultatem tribuere dispensandi, seu habilitandi, et in pristinum statum restituendi, etiam in foro conscientiae;

§ 9. Neque etiam easdem praesentes iis, qui a nobis et Apostolica Sede, vel ab aliquo praelato, seu iudice ecclesiastico excommunicati, suspensi, interdicti, seu aliâs in sententias et censuras incidisse declarati, vel publice denunciati fuerint, nisi infra tempus celebrationis huiusmodi iubilaei satisfecerint, aut cum partibus concordaverint, ullo modo suffragari posse aut debere.

§ 10. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, praesertim quibus facultas absolviendi in certis tunc expressis casibus ita Romano Pontifici

1 Edit. Main. legit indicent (n. T.).

Contrariis derogat.

CH.

Quod fratres laici, seu conversi, Tertii Ordinis sancti Francisci congregationis Gallicanae, post quartum annum ab emissâ professione, habeant votum in electionibus¹.

Innocentius Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Decet Romanum Pontificem dissensionum et controversiarum materias inter ecclesiasticos, praesertim vero personas regulares, e medio tollere ac praecidere, prout in Domino salubriter conspicitur² expedire.

§ 1. Cum itaque, sicut pro parte dilectorum filiorum Remati Parisiensis et Iustini Aurelianensis, fratrum laicorum seu conversorum antiquorum Tertii Ordinis sancti Francisci congregationis Galliae, procuratorum ceterorum fratrum laicorum, tam antiquorum quam novorum, provinciarum Franciae, sive S. Francisci et Lugdunensis, sive Ss. Ludovici et Elzearii Ordinis et Congregationis huiusmodi, nobis nuper expositum fuit, ipsi ius sibi competens vigore generalium constitutionum dictae congregationis, auctoritate apostolicâ confirmatarum, dandi votum seu suffragium in contractibus, et quibusdam aliis actibus capitularibus suorum conventuum declarari desiderent:

§ 2. Idcirco nos, felici eorumdem fratrum laicorum statui, quantum nobis ex alto conceditur, consultum esse cupientes, ipsosque exponentes specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommu-

pro tempore existenti reservatur, ut nec etiam similes vel dissimiles iubilaei, indulgentiarum et facultatum huiusmodi concessionem, nisi de illis expressa mentio aut specialis derogatio fiat, cuiquam suffragari queant, necnon regulâ nostrâ de non concedendis indulgentiis ad instar, ac quorumcumque Ordinum et Congregationum, sive institutorum regularium, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel aliâ quavis firmitate roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, eisdem ordinibus, congregationibus et institutis, illorumque personis, quomodolibet concessis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica et individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores praesentibus pro sufficienter expressis ac formam eorum traditam pro servatis¹ habentes, hac vice specialiter nominatim et expresse ad effectum praesentium derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis credi iubet.

§ 11. Ut autem praesentes nostrae, quae ad singula deferri non possunt, ad omnium notitiam facilius deveniant, volumus, ut earundem praesentium transumptis, vel exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate aliquâ constitutae munitis, ubique locorum et gentium eadem prorsus fides adhibeatur, quae haberetur ipsis praesentibus, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die II martii MDCXLVIII, pontificatus nostri anno IV.

Dat. die 2 martii 1648, pontif. anno IV.

1 Potius lege servata (n. T.).

1 De huiusmodi tertiariis lege, quae notavi ad Const. DCLIX (al. 625), Nobis pro parte, Urbani VIII, sup. pag. 3; et Const. DCCLXXIV (al. 721), Cum sicul, supra pag. 229, quoad indulgentiam plenariam perpetuam in eorumdem ecclesiis in festo Portiunculae.

2 Legerem conspici (n. T.).

Ex edictum.

Supplicatio.

A consensu absoluit.

Excipit crimen haeresis.

nicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iurē vel ab homine, quavis occasione vel causā latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus illorum nomine nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium, negotiis et consultationibus episcoporum et regularium praepositorum, consilio (qui saepius eosdem exponentes nomine praedicto, et illis contradicentes sacerdotes, aliosque clericos eorundem provinciarum, eorumque procuratores in Urbe audierunt, necnon constitutiones generales praefatas, ac litteras apostolicas in simili formā Brevis a sanctae memoriae Urbano Papa VIII praedecessore nostro de annis MDCXLI et MDCXLIV, pro fratribus oblati ac novis laicis dictae congregationis desuper emanatas, viderunt), praefatis fratribus laicis, tantum antiquis, vigore eorundem constitutionum, et earum subsecutae observantiae, praefatum ius dandi votum in contractibus, et quibusdam aliis actibus capitularibus suorum conventuum, haecenus potuisse, ac posse competere, apostolicā auctoritate, tenore praesentium, declaramus.

Declarat pro-
ut in rubrica.

§ 3. Verum, pro bono pacis, et ad aequalitatem servandam inter fratres laicos antiquos et novos huiusmodi, et ad tollendam causam ulterioris dissidii, statuimus in posterum, ut omnes et singuli praedicti fratres laici dictarum provinciarum, post quartum annum ab emissā professione, habeant votum decisivum in omnibus contractibus et aliis negotiis temporalibus gravioris momenti tam intra quam extra conventum ineundis, in quibus omnes sacerdotes et alii in sacris constituti, ex statutis ordinariis, seu ex

laudabili consuetudine, intervenire solent aut debent; item vocem activam in electione vicarii, quando illum a conventu eligi contigerit, necnon in electione discretorum localium ad capitula mittendorum, ac in receptione quorumcumque novitiorum ad professionem; demum vocem passivam in electione provisoris seu procuratoris conventus tantum, non autem discretorum, in omnibus et per omnia iuxta formam praedictarum constitutionum generalium dictae congregationis a praefato Urbano praedecessore de anno MDCXXV confirmatarum, supranominatis litteris apostolicis non obstantibus, firmis tamen in reliquis permanentibus. Et ita per eos ad quos spectat observandum esse pariter statuimus et ordinamus, partibusque hinc inde perpetuum desuper silentium imponimus. Salvā tamen semper in praemissis tantum auctoritate congregationis eorundem cardinalium.

Quod habeat
vocem activam
in electione vi-
carii.

§ 5. Decernentes praesentes litteras validas, firmas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ipsisque fratribus laicis plenissime, in omnibus et per omnia suffragari,

Decretum ir-
ritans.

§ 6. Sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si quid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 7. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac Ordinis et congregationis huiusmodi, etiam iuramento, confirmatione apostolicā, vel quavis firmitate aliā roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, quibusvis dictae congregationis sacerdotibus, clericis et aliis personis, sub quibuscumque verbo-

Contraria tollit.

rum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis ac irritantibus clausulis, et aliis decretis, in genere vel in specie, et aliis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, ad effectum praemissorum, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis
credi libet.

§ 8. Volumus autem, ut praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiasticā constitutae munitis, eadem prorsus ubique fides in iudicio et extra adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die VI aprilis MDCXLVIII, pontificatus nostri anno IV.

Dat. die 6 aprilis 1648, pontif. anno IV.

CHH.

*Erectio oppidi Rupellae in Gallia in episcopatum*¹.

Innocentius Episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.

Supplicatio.

In supereminenti militantis Ecclesiae solio et apostolicae potestatis plenitudine, summā Redemptoris nostri benignitate, constituti, nunc in novis sedibus episcopalibus in irriguo ipsius militantis Ecclesiae agro plantandis et instituendis, nunc in dioecesis partibus dividendis, quandoque etiam in illis ex toto supprimendis et alio transferendis, pastoralis officii nostri partes, prout locorum et temporum rationes ac sublimium et excelsorum re-

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

gum vota postulant, libenter conferimus, ut exinde divinus cultus et christifidelium devotio per amplius augeatur, animarumque salus subsequatur, ac in oppidis insignibus et populi multitudine refertis, atque eorundem regum piā et strenuā operā e manibus haereticorum non ita pridem vindicatis, plantetur radicitus christiana religio, et eorum dignioribus ecclesiis decoratorum incolae et habitatores, venerabilium praesulum doctrinā et auctoritate suffulti, proficiant semper in fide, et, quod in temporalibus sunt adepti, non careant in spiritualibus incremento.

§ 1. Dudum siquidem per nos accepto civitatem Malleacensem, valde exiguam, nullis moenibus cinctam, paucis domibus, aliis eversis, plerisque ruinosis, conflatam, aërem vero adeo insalubrem ob paludes undique adiacentes sortitam esse, ut pauci admodum incolae et omnes fere pauperes eam modo inhabitent, domumque pro episcopo nullam, neque conseptum vel dormitorium pro capitulo licet regulari Ordinis sancti Augustini Canonorum Regularium, nullum monasterium aut collegium, nullum seminarium neque hospitale, sed unam tantum confraternitatem adesse ecclesiasticam, denique ipsam, extremam fere ruinam haereticorum iniuriā passam, debitae structurae nunquam fuisse restitutam; hisque, atque aliis de causis, felicit recordationis Urbanum Papam V^o praedecessorem nostrum ecclesiam ipsam ad oppidum Fontaniaci Comitum Malleacensis dioecesis transferri mandasse, et successive ipsam ecclesiam secularizasse, ipsam tamen translationem effectum sortiri nequivisse, rebus causisque aliter quam expositae fuerant sese habentibus,

§ 2. Nos¹ ex parte quidem ipsius ecclesiae et civitatis Malleacensis, quippe

Causae huius
erectionis.

Numerantur
erectiones in
hoc oppido fa-
ciendae.

¹ Indubium mihi est legendum esse *Non pro Nos* (R. T.).

² Potius lege VIII (R. T.).

quae constanti veritate etiam nunc pro translatione militent, sed ex parte oppidi Fonteniaci multo angustioris atque inferioris reperti per quod dignitatem ad illud transferendam capere possit; e converso oppidum Rupellense, celebre ad Oceanum Aquitanicum emporium, ab ipsa Malleacensi civitate septem aut octo leucis tantum distans, circuitu amplum, moenibus circumdatum, propugnaculis validum, domibus magnificentibus, habitatoribus, plerisque nobilibus, refertum, et opibus abundans existere, in eoque, praeter plures ecclesias, conventus et unum hospitale, adesse ecclesiam templum maius nuncupatam amplae ac elegantis et recentis structurae, qua², non minus quam oppidum in quo sita est, capessendae dignitatis episcopalis valde capax, parque videatur; et ex praemissis nomine charissimi in Christo filii nostri Ludovici Francorum et Navarrae regis christianissimi nobis supplicato, ut dignitatem episcopalem in civitate et ecclesia Malleacensi suppressendam³, et oppidum Rupellense ac eius ecclesiam templum maius nuncupatam huiusmodi in civitatem et cathedralem respective erigenda⁴, ac ad eas sic erectas dotem et capitulum dictae ecclesiae Malleacensis transferre⁵ de benignitate apostolica dignemur:

§ 3. Nos, instantiam regis praedicti, negociumque suppressionis, erectionis et translationis huiusmodi, congregationi venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium rebus consistorialibus praepositorum examinandum et discutiendum commisimus.

§ 4. Cum autem congregatio ipsa sub die xxix maii anni proxime praeteriti, remature discussa, ex iam dictis causis, ac

etiam quia clarae memoriae Ludovicus X¹ eorumdem Francorum et Navarrae rex christianissimus, statim post oppidi Rupellae praedicti et illius habitatorum sub eius obedientia armis regis factam reductionem, sedem episcopalem in illo meliori et commodiori qua potuisset via erigi procurare destinaverat, ac solemniter promiserat, confidens fore, ut, mediante tali erectione, oppidum ipsum, quod antea firmum haereticae pravitatis et haereticorum asilum extiterat, imposterum religionis catholicae, apostolicae et Romanae clarioribus signis ornatum, ac fidei catholicae propugnaculum redderetur, eaque ratione catholici ad illud habitandi causa confluentes in eadem fide catholica et orthodoxa confirmarentur, et haeretici, si quos temporis necessitas illic remanere, indeque non dimitti suaderet, ad aulam² Christi facilius reducerentur, mandatum de transferendo praedicti³ supranominati Urbani praedecessoris nostri, quod executioni eatenus demandatum ut praesertur non fuerat, revocari et circumscribi, ac dignitatem episcopalem in praedictis ecclesia et civitate Malleacensi suppressi, et, remanentibus perpetuo in ipsa ecclesia sic suppressa uno paroco ad exercitium curae animarum illius et aliquot aliis presbyteris ad divinum cultum inibi peragendum necessariis, arbitrio Ordinarii, praeviaque dismembratione dicti oppidi Rupellensis, ac insulae de Re, et territorii⁴ d'Aulix, vulgo dicti, suis finibus terminati, ac centum circiter parochiis constantis, dicto oppido circumvicinorum, quae eatenus pars fuerunt dioecesis Xantonensis, ab ipsa Xantonensi dioecesi, oppidum Rupellense et eius ecclesiam templum maius nuncupatam in civitatem et

¹ Legendum XIII (R. T.).

² Videtur legendum *caulam* pro *aulam* (R. T.).

³ Potius lege *praedictum* (R. T.).

⁴ Male edit. Main. habet *territorio* (R. T.).

² Forsan legendum *quae* pro *qua* (R. T.).

³ Potius lege *supprimere* (R. T.).

⁴ Mallem *erigere* (R. T.).

⁵ Edit. Main. legit *transferri* (R. T.).

cathedralem respective erigi, et ad cathedralem et civitatem sic erectas capitulum Malleacense cum eorum dignitatibus seu officiis, ac canonicatibus et praebendis, ac canonicatum portionibus et redditibus, atque ipsius ecclesiae Malleacensis ornamentis pontificalibus, transferri, et Rupellensi episcopo pro tempore existenti ecclesiam templum maius nuncupatam pro cathedrati, et dotem ac redditus suppressae ecclesiae Malleacensis pro dote illius, ac civitatem Rupellensem, sic noviter erectas, pro civitate, insulamque de Re et territorium d'Aulix huiusmodi, necnon etiam oppidum et totam dioecesis Malleacensem, pro dioecesi respective assignari, ac episcopum Rupellensem pro tempore archiepiscopo Burdegalensi, prout erat suppositus episcopus Malleacensis, iure metropolitico supponi, ad supplicationem dicti Ludovici moderni regis, per nos respective posse decreverit, de consensu dilectorum filiorum nominatorum in episcopos tam Malleacensem quam Xantonensem, et capitulorum Malleacensis et Xantonensis ecclesiarum iam praestito, et quoad eosdem nominatos in episcopos iterum praestando postquam a Sede Apostolica provisi fuerint, prout in ipso decreto desuper emanato latius continetur:

§ 5. Nos, qui, audita ipsius decreti relatione, decretum ipsum confirmavimus et approbavimus, attendentes reipublicae christianae, et praesertim animarum dictorum locorum incolarum saluti, divinique cultus augmento plurimum expedire, ipsi quoque Ludovico moderno regi admodum gratum futurum, si contenta in ipso decreto ac pia et sancta ipsius defuncti regis Ludovici genitoris sui intentio quam citius suum effectum sortiantur, habitam prius super his cum venerabilibus fratribus nostris eiusdem S. R. E. cardinalibus in consistorio nostro secreto de-

¹ Potius lege *sortiatur* (R. T.).

liberatione maturam, de ipsorum fratrum consilio, et apostolicae potestatis plenitudine, attentam praesertim ipsius Ludovici regis instantiam, ad formam decreti congregationis huiusmodi, mandatum de transferendo praefati¹ supranominati Urbani praedecessoris huiusmodi, apostolica auctoritate, tenore praesentium, perpetuo revocamus et circumscribimus, et in praedictis ecclesia et civitate Malleacensi dignitatem episcopalem, ac dignitatis episcopalis et civitatis titulum respective etiam perpetuo supprimimus et extinguimus, et a dicta dioecesi Xantonensi, ac pro tempore existentis episcopi Xantonensis omnimoda iurisdictione, superioritate, visitatione, dominio, correctione et potestate, oppidum Rupellense et insulam de Re ac territorium d'Aulix huiusmodi, una cum illorum clero, populo et personis, monasteriis, piis locis, dignitatibus, cappellis et beneficiis ecclesiasticis secularibus et quorumvis Ordinum regularibus, ac illa conferendi aut alias de illis disponendi aliisque iuribus et actionibus super illis vel ad illa pro tempore existenti episcopo Xantonensi praedicto quomodolibet competentibus, similiter perpetuo dismembramus et separamus; iisque sic dismembratis et separatis ad omnipotentis Dei laudem et honorem, necnon militantis Ecclesiae exaltationem, oppidum Rupellense in civitatem Rupellensem nuncupandam, cum iuribus, honoribus et praecipue quibus ceterae civitates illarum partium et earum cives utuntur, fruuntur, potiuntur et gaudent, ac uti, frui, potiri et gaudere poterunt quomodolibet in futurum, et eius ecclesiam templum maius nuncupatam huiusmodi in cathedralem ecclesiam Rupellensem nuncupandam, et in ea sedem episcopalem pro uno episcopo Rupellensi nuncupando,

¹ Potius lege *praefatum* (R. T.).

qui eidem ecclesiae illiusque civitati et dioecesi praesit, synodum convocet, evellet, destruat, aedificet et plantet, ac omnia et singula iura episcopalia habeat et exerceat, cum capitulo infrascripto, ac cum episcopali et capitulari mensi¹, ceterisque omnibus cathedralibus et pontificalibus insigniis, necnon iuribus, iurisdictionibus facultatibus praerogativis, privilegiis, honoribus, gratiis, favoribus et indultis, realibus, personalibus et mixtis, quibus aliae cathedrales ecclesiae illarum partium, earumque praesules, capitula et personae quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur et gaudent, ac uti, frui, potiri et gaudere possunt et poterunt quomodolibet in futurum, perpetuo quoque respective erigimus et instituimus; ac oppidum Rupellense civitatis, ipsiusque incolas civium, necnon ecclesiam templum maius nuncupatam huiusmodi cathedralis ecclesiae honore, nomine, titulo et insigniis² decoramus; et ad eas sic erectas et institutas capitulum Malleacense, cum sua mensa capitulari, ac cum aliis supradictis omnibus (ita tamen, ut apud ipsam ecclesiam Malleacensem unus parochus ad curam animarum et aliquot alii presbyteri ad divinum cultum inibi peragendum necessarii, ut supra, pariter perpetuo remanere et manuteneri debeant ibidem) perpetuo transferimus, ac episcopo Rupellensi pro tempore existenti dictam ecclesiam templum maius nuncupatam pro cathedrali, ac dotem et redditus suppressae ecclesiae Malleacensis, pro dote illius, ac civitatem Rupellensem sic noviter erectas, pro civitate, insulamque de Re et territorium d'Aulix huiusmodi, necnon etiam oppidum et totam³ dioecesim Malleaci, pro dioecesi, respective assignamus; et episcopum Rupellensem pro tempore

existentem archiepiscopo Burdegalensi, quoad ius metropoliticum, prout suppositus erat episcopus Malleacensis, pariter perpetuo supponimus; necnon episcopo, ac capitulo et canonicis ecclesiae Rupellensis, capitulariter congregatis, et pro felici statu et salubri regimine et administratione dictae ecclesiae Rupellensis, ac illius personarum, necnon divinorum officiorum in illa celebrandorum directione, quaecumque et qualiacumque statuta, constitutiones, ordinationes et decreta, licita tamen et honesta, sacrisque canonicis, praesertim vero Concilii Tridentini decretis minime contraria, facere, condere et edere, illaque toties, quoties pro personarum rerum et temporum qualitate et varietate et ipsius ecclesiae utilitate necessarium et opportunum fuerit, alterare, corrigere et in melius mutare, ac de novo condere et edere valeant (quae, postquam facta, condita, edita, alterata, correctata, mutata, ac etiam de novo condita et edita fuerint, apostolicam auctoritatem approbata et confirmata esse censeantur, et ab omnibus, ad quos spectabit, sub poenis in eis statuendis et comminandis, inviolabiliter observari debeant) plenam, liberam et amplam facultatem tribuimus et impertimur.

§ 6. Non obstantibus nostram per quam dudum inter alia voluimus, statuimus et ordinavimus, quod petentes beneficia ecclesiastica aliis uniri tenerentur exprimerem verum annum valorem secundum communem existimationem, tam beneficii uniendi, quam illius cui aliud uniri peteretur, alioquin unio non valeret, quodque semper in unionibus commissio fieret ad partes, vocatis interesse habentibus, idemque observaretur in erectionibus, dismembrationibus et applicationibus perpetuis, ac de iure quaesito non tollendo, necnon Lateranensis Concilii novissime celebrati uniones perpetuas, nisi in casi-

Contrariis derogat.

¹ Certo legendum *mensis* (R. T.).

² Male edit. Main. legit *insignis* (R. T.).

³ Edit. Main. legit *votam* (R. T.).

bus a iure permissis, fieri, et beneficia seu bona unius beneficii seu bonis alterius dioecesis uniri respective prohibentis, aliisque apostolicis, etiam in provincialibus, synodalibus et universalibus conciliis editis et edendis, specialibus vel generalibus, constitutionibus et ordinationibus, ac Xantonensis, Malleacensis et Burdegalensis ecclesiarum, iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate aliam roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, eisdem ecclesiis, illarumque praesulibus, capitulis et canonicis, aliisque superioribus et personis, in genere vel in specie, in contrarium forsitan quomodolibet concessis, approbatis et innovatis; quibus omnibus, etiamsi alias pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa et individua ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio aut quaevis alia expressio habenda aut aliqua exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso et forma in illis tradita observata, inserti forent, eisdem praesentibus pro plene ac sufficienter expressis et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice tantum specialiter et expresse harum serie derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Sanctio poenalis.

§ 7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae revocationis, circumscriptionis, suppressionis, extinctionis, dismembrationis, separationis, erectionis, institutionis, decorationis, translationis, assignationis, suppositionis, tributionis, impartitionis et derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, anno Incarnationis Dominicae MDCXLVIII, IV nonas maii, pontificatus nostri anno IV.
Datum 4° maii 1648, anno IV.

CIV.

Confirmatio erectionis seminarii puerorum factae a Ioanne Palafox et Mendoza episcopo Angelopolitano in Indiis occidentalibus.

Innocentius episcopus,
ad futuram rei memoriam.

Ex debito supremi apostolatus officii, nobis divinitus commissi, iis, quae a catholicis antistitibus, pro pia et religiosa iuventutis educatione, ac in ecclesiasticis aliisque salutaribus disciplinis instructione, provide facta et instituta fuerunt, libenter, cum a nobis petitur, apostolici muniminis adiicimus firmitatem, prout conspicimus in Domino salubriter expedire.

§ 1. Nuper siquidem pro parte venerabilis fratris Ioannis episcopi Angelopolitani in Indiis occidentalibus nobis expositum fuit, quod ipse in sua civitate Angelopolitanam unum seminarium clericorum sub invocatione seu denominatione S. Petri Principis Apostolorum fundavit, dotavit et erexit sub certis modo et forma uberius expressis in instrumento erectionis huiusmodi, cuius tenor est, qui sequitur, videlicet:

Nos Ioannes de Palafox et Mendoza, Dei et Apostolicae Sedis gratiam episcopus della Puebla Angelorum, novae Hispaniae visitator generalis, inhaerentes dispositioni sacrorum canonum et conciliorum et praecipue sacri oecumenici et generalis Concilii Tridentini, et volentes eius decreta exequi, quemadmodum mandat concilium provinciale Mexica-

¹ Ed Main. ad marginem habet *nonis* (R. T.).

² Ex Regest. in Secret. Brev.

Exordium.

Supplicatio.

nense assiduaque hos¹ expetit commissae nobis ecclesiae sollicitudo, et urget summa pietas sacrae reverendae maiestatis, tenore praesentium fundamus, constituimus et stabilimus in hac civitate della Puebla Angelorum seminarium clericorum sub invocatione S. Petri Principis Apostolorum, assignantes pro illius fabricam domum sitam prope ecclesiam cathedralem inter episcopale palatium et collegium S. Iohannis, et pro sustentatione alumnorum redditus annuos decem milium ponderum argenteorum² ex contributionibus ecclesiarum et communitatum dioecesis solvendorum.

Huiusmodi fundatio fit modo et forma sequentibus:

Forma huius
fundationis.

Quod in seminario seu collegio S. Petri sustentari debeant triginta collegiales, et plus vel minus prout ex redditibus commode sustentari poterunt;

Quod huiusmodi collegiales, antequam adscribantur collegio, et in eo admittantur, debeant saltem sacram tonsuram esse insigniti; quodque in actu receptionis promittant se sacrum presbyteratus ordinem esse suscepturos, et in casum contraventionis teneantur et obligati sint restituere seminario certam pecuniarum quantitatem ad rationem certae summae pro quolibet anno ratione alimentorum susceptorum, quodque in praedicto ingressu pro huiusmodi securitate teneantur cautionem praestare;

Quod collegiales debeant esse patrimoniales huius nostrae dioecesis; si vero in ea non reperiantur, assumi debeant ex nova Hispania, dummodo sint legitimi, et pauperes (non exclusis ditioribus³ qui tamen suis sumptibus alantur et alimenta solvant ad rationem centum viginti quin-

¹ Lege potius *hoc* vel *nos* (R. T.).

² Videtur legendum *argenteorum* (R. T.).

³ Pessime edit. Main. legit *ditioribus* clausa parenthesi (R. T.).

que ponderum singulis annis, et Deo et ecclesiae inserviant) semper praefereendo dioecesanos (ut sunt Totonaci, Ottomites, Chocchi, Mistechi et Thapaneci ratione ideomatis istarum linguarum) ceteris etiamsi expertis in lingua Mexicana; isti vero, qui callent linguam Mexicanam, praeferrantur illam ignorantibus;

Perfectam vero habitationem huius seminarium, seu collegium, ac etiam collegium S. Iohannis, quod erit infra annum, collegiales seu alumni eligantur, habentes aetatem undecim et⁴ duodecim annorum, qui alantur usque ad annum decimumseptimum, in circa, in dicto collegio S. Petri una cum rectore per nos nominando, ex quibus duodecim una cum infanticulis seu monachellis ecclesiae induantur vestibus et cignis violaceis et una cum biretis quadratis, et praecipue quando incedunt cum superpelliceis seu cottis; quatuordecim vero ex istis, qui sunt de fundatione, accedant singulis diebus ad ecclesiam, ut eidem personaliter inserviant in divinis officiis, quibus absolutis, tam matutinis, quam vespertinis, statim ad collegium revertantur et subiiciantur in omnibus eidem rectori, eique consignari debeant vestes et insignia⁵, ac salarium ab ecclesia dari solitum infanticulis disponendum in ipsorum usu et servitio;

Collegiales S. Petri, qui adiunguntur, sint eiusdem aetatis, et teneantur assistere ecclesiae tantum diebus festivis, quibus cessant lectiones; ceteris diebus vacent studiis litterariis, musicae, ac cantus ecclesiastici ab anno duodecimo usque ad decimum octavum, vel donec didicerint ad minus grammatice, rhetoricam et cantum modulatum, et postea transferantur ad dictum collegium S. Iohannis situm ad latus in quo assistunt acolyti, et ibi in-

¹ Aptius lege *aut* pro *et* (R. T.).

² Edit. Main. legit *insigna* (R. T.).

serviant in isto ministerio omnibus diebus festivis.

Ceteri vero vacent studiis maioribus, iuxta cuiuslibet inclinationem, sub nostra approbatione et examine, exercendo se in caeremoniis, cantu, theologia morali et in omnibus aliis, quae continentur in nostris constitutionibus editis pro collegio S. Iohannis, et cum iisdem habitu et insignibus, quibus usi fuere in dicto collegio;

Quando autem dicti collegiales acolyti fuerint promoti ad presbyteratus ordinem vacent conferentiis et studiis theologiae moralis, ac aliis exercitiis litterarum ecclesiasticarum huiusmodi, ut habiles fiant ad exercitium curae animarum et servitii ecclesiarum, et ad hoc habebunt a collegio pecuniam necessariam pro assumendo gradu baccalaureatus in scientiis maioribus, cum obligatione, quod, si in futurum acquirant redditus, debeant, deductam congruam sustentationem, collegio restituere id quod pro dicto gradu assumendo collegium insumpsit, et, quousque fiat pro eis peculiare collegium sub titulo S. Pauli, maneant in dicto collegio S. Iohannis;

Collegiales sacerdotes, quos *passantes* vocant, scilicet, quia semetipsis vacant studiis quibus vacarunt in scholis, in eodem habitu incedant cum superpelliceis, et in communitate intersint choro dictae ecclesiae diebus festivis, prout disponitur in nostris constitutionibus particularibus, ita ut in collegio S. Petri alantur parvuli ab anno XII usque ad XVII vacantes grammaticae et aliis artibus huic aetati convenientibus; ab anno vero XVIII usque ad XXIV in maioribus scientiis, philosophia, theologia et sacris canonibus et maioribus ministeriis in collegio S. Iohannis; et tandem, tamquam hospites, et exercentes se in maioribus operibus, theologiae moralis, et administrationis sacramentorum, in viros perfectos, in collegio S. Pauli; reservantes nobis facultatem mutandi et alterandi in

dictis constitutionibus quidquid temporis qualitas suaserit; et, ut praedicta exequantur, intimetur praesens decretum et fundatio capitulo et decano nostrae cathedralis ecclesiae; et quantitas sexcentorum ponderum per ipsos solvenda quolibet anno, quae est aequalis quantitati impositae super nostram quartam episcopali, solvatur in duobus terminis, scilicet in fine mensis februarii MDCXLV, et alium¹ in fine mensis augusti eiusdem anni, et sic deinceps, semper autem anticipatae, ita ut pro termino seu rata decurrente usque ad finem mensis augusti solvatur in fine mensis februarii, quod petitur² semper servetur in alia rata, seu terminis, et idem intimetur ceteris beneficiatis, curatis, vicariis et universo clero seculari et regulari, ut solvant singuli portionem suam pro arbitrio nostro infra tempora praedicta in manibus thesaurarii³, a nobis ad id deputati, prout ex tunc mandamus, sub censuris et aliis poenis opportunis.

Datum in civitate Angelorum novae Hispaniae, die mensis augusti MDCXLIV.

Die II maii MDCXLVIII sacra congregatio⁴ eminentissimorum cardinalium Concilii Tridentini interpretum censuit, si sanctissimo Domino nostro placuerit, supradictam erectionem seminarium, a Sua Sanctitate remissam, et ab eadem sacra congregatione examinatam, recognitam et emendatam, posse confirmari, servata tamen in regimine dicti seminarium forma a sacro Concilio praescripta in cap. XVIII, sess.⁵ XXIII, *De Reformatione*, et quod constitutiones, si quae⁶ in futurum mutari seu alterari contigerit, non repugnent sacris canonibus.

¹ Nempe terminum; sed aptius lege *alio* (R. T.).

² Forsan *pariter* pro *petitur* legend.; at obscura lectio (R. T.).

³ Male edit. Main. legit *thesaurariis* (R. T.).

⁴ Edit. Main. legit *congregationis* (R. T.).

⁵ Edit. Main. pro *sess.* legit *seu* (R. T.).

⁶ Potius lege *quas* (R. T.).

bus, conciliis, nec constitutionibus apostolicis, non aliàs, aliter, nec alio modo.

PETRUS ALOYSIUS cardinalis CARAFA.
FRANCISCUS PAULUTIUS, S. C. C. secr.

Confirmat auctoritate apostolicâ.

§ 2. Cum autem ea firmiora sint, quibus apostolicae confirmationis robur adicitur, nobis propterea eiusdem Ioannis episcopi nomine fuit humiliter supplicatum, ut praeinsertam seminarii huiusmodi foundationem et erectionem apostolicâ auctoritate confirmare de benignitate apostolicâ dignaremur. Nos igitur, piis eiusdem Ioannis episcopi votis hac in re annuere volentes, ac pastorem eius circa gregem sibi commissum sollicitudinem plurimum in Domino commendantes, ipsumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, et absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium sacri Concilii Tridentini interpretum, quibus hoc negotium examinandum commiseramus, consilio, praeinsertam seminarii praedicti foundationem et erectionem, ut praemittitur, factam, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, servatâ tamen in regimine dicti seminarii formâ a praedicto sacro concilio praescriptâ in cap. XVIII, sess. xx¹ *De Reformatione*, et cum hoc, quod constitutiones, si quas in futurum mutari seu alterari contingeret, non repugnent sacris canonibus, conciliis, nec constitutionibus apostolicis, non aliàs, aliter, nec alio modo, confirmamus et approbamus, illique inviolabilis apostolicae firmitatis robur adicimus, ac omnes et singulos tam iuris quam facti defectus, si

A censuris absolut.

qui desuper quomodolibet intervenerint supplemus, salvâ tamen semper in praemissis auctoritate congregationis dictorum cardinalium.

§ 3. Decernentes praesentes litteras validas, firmas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri, ac inviolabiliter observari, sicque et non aliter in praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Decretum irritans.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, etiam in conciliis universalibus editis, ac, quatenus opus sit, ecclesiae Angelopolitanae, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statulis et et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Contraria tollit.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XXII maii MDCXLVIII, pontificatus nostri anno IV.

Dat. die 22 maii 1648, pontif. anno IV.

CV.

Facultas provisoribus sanitatis civitatis Anconitanae procedendi contra transgressores ordinationum pro sanitate factarum, etiam ad capitalem sententiam¹.

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

Innocentius Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Molira.

§ 1. Cum, sicut accepimus, coram dilectis filiis provisoribus sanitatis civitatis nostrae Anconitanae introducta reperiatur causa contra quemdam nautam super falsificatione fidei et transgressione ordinationum pro conservatione sanitatis ibidem emanatarum, et¹ ab aliquibus in dubium revocetur facultas dictorum provisorum super formandis et terminandis processibus in delictis circa transgressionem dictarum ordinationum:

Approbat hanc facultatem.

§ 2. Nos, omnè circa facultatem dictorum provisorum quoad praemissa dubium tollere, et litis et quaestionis materiam amputare volentes, necnon processuum et actorum aliorumque omnium circa praemissa factorum tenores praesentibus pro expressis habentes, motu proprio, et ex certâ scientiâ ac merâ deliberatione nostris, et de apostolicae potestatis plenitudine, processum, ac omnia et singula acta per eosdem provisos contra dictum nautam super transgressione praefatâ, necnon in eis contenta quaecumque, etiamsi poenam capitalem contineant, et ad eam sit deveniendum, tenore praesentium sanantes, quatenus opus sit, approbamus et confirmamus, omnesque et singulos iuris et facti etiam substantiales defectus in eis supplemus, ac eisdem provisoribus praesentes committimus et mandamus, ut in causâ et causis praefatis, cum omnibus earum incidentibus, dependentibus, annexis et connexis, totoque negotio principali, tam contra dictum nautam, quam omnes et singulos praemissorum reos, et in praemissis complices, fautores et auxiliares, aut aliàs quomodolibet delinquentes, ad ulteriora, cum participatione tamen dilecti filii gubernatoris eiusdem civitatis, etiam

¹ Coniunct. et nos addimus, vel postea legendum revocatur pro revocetur (R. T.).

usque ad sententiam definitivam et illius executionem inclusive procedant.

§ 3. Decernentes praesentes litteras etiam ex eo quod dictus nauta aut alii quicumque interesse habentes auditi et vocati non fuerint, de subreptionis aut obreptionis, aut intentionis nostrae, seu quocumque alio defectu, notari aut impugnari non posse, sed semper et perpetuo validas et efficaces fore, et per eos, ad quos spectat et spectabit quomodolibet in futurum, observari debere, ac irritum et inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Decretum irritans.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon privilegiis, gratiis et indultis, quibusvis personis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis approbatis et innovatis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Obstantium remittit.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die IX iunii MDCXLVIII, pontificatus nostri anno IV.

Dat. die 9 iunii 1648, pontif. anno IV.

CVI.

Erectio collegii Maronitarum in civitate Ravennatensi sub regimine congregationis de Propagandâ Fide cum solitis privilegiis similium collegiorum Pontificiorum¹.

Innocentius Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

Quoniam divinae bonitati visum est humilitatem nostram turbulentissimis christianae reipublicae temporibus ad universalis Ecclesiae regimen vocare, ex eo tempore

Exordium.

§ 1. Nos, eiusdem adiuvante gratiâ, ea potissimum, sicut officii nostri ratio po-

Causas huius erectionis.

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

stulat, cogitare et agere non destitimus, quae ad divinum ubique cultum propagandum, animarumque salutem procurandam cognovimus pertinere. In primis vero animo recolentes nationem Maronitarum, qui in Libani montibus degunt a multis seculis, sub S. R. E. obedientia et devotione fidem catholicam inter tot circumstantes infidelium et schismaticorum sectas retinere, nihil eidem nationi utilius et ad conservandam in illa veram puramque fidem orthodoxam aptius existimamus, quam si pueri et adolescentes eiusdem nationis his in regionibus pie educentur, et divinis humanisque litteris, quibus operam dandi facultas deest in partibus illis gravi Turcarum tyrannide oppressis, sedulo instruantur.

§ 2. Cum itaque, sicut accepimus, quondam Victorius Scialac, Aconensis, Maronita, pro catholicae fidei et erga suam nationem charitatis zelo ductus nonnulla certorum montium Romanae curiae non vacabilium loca pro instituendo in civitate nostra Ravennatensi uno Maronitarum collegio reliquerit, aliaque bona postmodum per congregationem venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotio Propagandae Fidei praepositorum, ad eundem effectum, adiuncta fuerint: hinc est quod nos, opus hoc propagationi fidei utilissimum totis viribus, prout ex susceptae servitutis officio tenemur, promovere cupientes, de praedictae congregationis consilio, motu proprio, et ex certa scientia maturaque deliberatione nostris, ac de apostolicae potestatis plenitudine, ad Dei omnipotentis laudem, sanctaeque ipsius Ecclesiae incrementum, praecipuamque nationis Maronitarum salutem et commodum, in dicta civitate Ravennatensi unum collegium pro adolescentibus nationis praedictae, sub invocatione S. Ephrem Syri, tenore praesentium, perpetuo erigimus et instituimus; illique sic erecto et

instituto pro congrua eius dote, ac alumnorum ex praedicta natione in illo pro tempore educandorum et illis inservientium personarum sustentatione, onerumque illis¹ incumbentium supportatione, unam domum recens fabricatam in platea ecclesiae metropolitanae Ravennatensis, iuxta, ab uno, dictam plateam, et ab alio lateribus, bona seu aedes dilectorum filiorum comitum Petri et Alexandri de Ginanis, ac Caesaris de Turre, et aliorum, suos² notissimos fines sitam, necnon unam possessionem tornaturarum³ quadragintanovem circiter mensurae illarum partium, cum domo et aliis suis pertinentiis in territorio Ravennatensi in villa de Gambellaria existentem divisam in sex petia, quorum unum viae publicae fluminis Ronci ac bonis dilecti filii Pompilii de Pompiliis et viae de Gambellara, alterum viae publicae et bonis dilecti etiam filii Ioannis de Peregrinis, tertium bonis ecclesiae S. Georgii et dicti Pompilii, quartum bonis dilectorum pariter filiorum comitum Iosephi et Francisci de Septem Castellis, quintum viae publicae ac bonis dilecti itidem filii Iulii Francisci Abiosi, et sextum bonis haeredum quondam Hieronymi Abiosi et quondam Marci Antonii de Pompiliis sunt respective contermina, necnon aliam tornaturarum⁴ septuagintaseptem circiter in eodem territorio in villa de Saterna, terrae arativae, arboratae et vineatae, cum domibus et aliis pertinentiis suis, in duo petia divisam possessionem, quorum unum sexaginta duarum tornaturarum viae publicae a duobus lateribus et bonis dicti Caesaris, alterum vero, quindecim tornaturarum circiter, viae de Sale nuncupatae ac bonis illorum de Barellis respective cohaerent, ac insuper

1 Aptius legeretur *illi* (R. T.).

2 Forsan *intra legend.* (R. T.).

3 Edit. Main. habet *tornaturam* (R. T.).

4 Edit. Main. habet *tornaturam* (R. T.).

novem fabricae secundae, et duo primae erectionum, necnon duo Ursini secundae erectionis, et quatuordecim novennalis, ac quadraginta salis tertiae erectionis montium non vacabilium Romanae curiae loca etiam perpetuo attribuimus, applicamus et appropriamus; ipsumque collegium ac illius pro tempore alumnos collegiales et personas omnimodae iurisdictioni, regimini et gubernio eiusdem congregationis, cum facultatibus eidem congregationi alias auctoritate apostolica concessis super collegiis Avenionensibus, itidem perpetuo subiicimus, supponimus et submitimus; et, quoniam fundatio et dotatio collegii huiusmodi maiori ex parte a praedicta congregatione provenit, idcirco nos illud declaramus collegium pontificium, membrumque eiusdem congregationis, atque, uti tale, quod fruatur et utatur, ac uti, frui possit et debeat privilegiis ipsi congregationi auctoritate apostolica concessis et praesertim quoad forum, itaut rector, alumni et ministri quicumque eiusdem collegii pro tempore existentes, tam civiliter quam criminaliter, active et passive, conveniri non possint, et respondere non teneantur, nisi coram iudice a praedicta congregatione deputando, necnon, quod quaecumque patentes, seu aliae litterae, chirographa, instrumenta, testamenta, codicilli et aliae quaecumque scripturae, quocumque nomine censeantur, necnon quaecumque litterae apostolicae, tam sub plumbo, quam in simili forma Brevis, earundem litterarum apostolicarum supplicationes super quibuscumque negotiis, rebusque et bonis, tam mobilibus quam immobilibus, ad dictum collegium quomodolibet spectantibus et pertinentibus, ac demum super quocumque interesse idem collegium quovis modo et ex quavis causa concernente, pro tempore conficiendae et registrandae, necnon similiter quaecumque litterae, quas rectori

et alumnis, ministrisque dicti collegii scribi, vel ab ipsis scriptas extra civitatem Ravennatensem mitti contigerit, gratis omnino et absque ulla mercede, aut alicuius rei etiam quantumvis minimae solutione expediri, confici, registrari, tradi et mitti debeant, iuxta tenorem litterarum in simili forma Brevis per felicis recordationis Gregorium Papam XV ad favorem dictae congregationis super praemissis die xiv. decembris mdcxxii expeditarum; et generaliter, quod collegium huiusmodi illiusque rector, alumni et ministri quibuscumque privilegiis, exemptionibus, libertatibus, immunitatibus, facultatibus, gratis et indultis, quibus cetera collegia pontificia, illorumque rectores, alumni et ministri quovis modo utuntur, fruuntur, potiuntur et gaudent, ac uti, frui, potiri et gaudere possunt et poterunt quomodolibet in futurum, non solum ad eorum instar, sed principaliter et pariformiter, in omnibus et per omnia uti, frui, potiri et gaudere valeant; et praeterea, ut huius collegii alumni post studiorum labores ad succurrendum spiritualibus patriae necessitatibus alacriores reddantur, eisdem alumnis, ut, postquam per triennium continuum in eodem collegio manserint, sine aliquibus suorum Ordinariorum litteris dimissoriis, sed cum solis litteris testimonialibus dicti collegii rectoris pro tempore existentis de eorum vita et moribus, ad omnes etiam sacros et presbyteratus ordines, ad titulum missionis, sine aliquo beneficii vel patrimonii titulo, etiam extra tempora ad id a iure statuta, et intra annum, annique curriculo non expectato¹, minusque servatis ad id a sacro Concilio Tridentino designatis interstitiis, dummodo alia ab eodem Concilio requisita habeant, a quocumque, quem maluerint, catholico antistite gratiam et

Quod possint ad omnes sacros ordines promoveri.

1 Edit. Main. legit *spectato* (R. T.).

communione Sedis Apostolicae habente in propria dioecesi residente, vel in aliena de dioecesani loci licentia pontificalia exercente, si ad id alias reperiantur idonei, promoveri, et, postquam promoti fuerint, in illis etiam in altaris ministerio ministrare libere et licite possint; praeterea rectori pro tempore existenti dicti collegii, illos, qui in eodem collegio per continuum triennium, vel ultra, non autem citra, permanserint, et quos idem rector, praevio riguroso examine, scientia ac moribus idoneos esse repererit, in philosophia, vel decretis, aut sacra theologia, ad baccalaureatus, licentiatursae, doctoratusque et magisterii gradus, servata forma Concilii Viennensis, iuxta universitatis almae Urbis consuetudinem, seu alias, promovendi, et ipsorum graduum solita insignia exhibendi, eisque in facultatibus supra dictis sic promotis, ut illas legitime interpretari, ac de eis disputare, et quoscumque gradui seu gradibus huiusmodi convenientes usus¹ exercere, ac omnibus et singulis privilegiis, gratiis, favoribus, praerogativis et indultis, quibus alii, in praedicta seu aliis universitatibus et alibi iuxta illius et aliarum universitatum huiusmodi constitutiones et mores ad gradus praedictos promoti, de iure vel consuetudine utuntur, potiuntur et gaudent, ac uti, potiri et gaudere poterunt quomodolibet in futurum, uti, potiri et gaudere possint et debeant, perinde ac si gradus praedictos in ipsa universitate iuxta consuetudines et mores praedictos suscepissent, concedendi et indulgendi, plenam et liberam facultatem et auctoritatem, eorundem tenore praesentium, concedimus et impertimur.

Indulgentiam
concedit.

§ 3. Ut vero temporibus commodis spiritualia munera quocumque² coniungamus, quibus fidelium devotio et merita crescere

¹ Lege actus pro usus (R. T.).

² Videtur quoque pro quocumque leg. (R. T.).

magis et augeri possint, de omnipotentis Dei misericordia ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi, omnibus et singulis scholaribus, rectoribus et ministris, qui in idem collegium recepti fuerint, in ipso ingressu, et deinde in exitu, siquidem confessi et contriti sanctissimum Eucharistiae sacramentum sumperint, atque etiam, si³ in eodem collegio decedere eos ab humanis contigerit, in mortis articulo, ipsis quoque, ac ceteris utriusque sexus christifidelibus, vere poenitentibus et confessis, ac sacra communione refectis, qui ecclesiam collegii praedicti die festo S. Ephrem a primis vespervis visitaverint, et ibi pro christianorum principum concordia, haeresum extirpatione, ac sanctae matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus et elargimur.

§ 4. Decernentes proemia² omnia et singula ac praesentes nullo unquam tempore ex quibusvis causis de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostrae, vel quocumque alio defectu notari, impugnari, redargui, retractari, seu etiam revocari, suspendi, restringi, limitari, aut in ius vel controversiam vocari, seu ad terminos iuris reduci posse, nec quemcumque ad easdem praesentes in camera apostolica, iuxta constitutionem piae memoriae Pii Papae IV etiam praedecessoris nostri desuper editam, aut alias quandocumque praestandum³, insinuandum et registrari faciendum teneri, neque propterea illas irritas esse, sed omni meliori modo valere ac si constitutio praedicta et alia contraria minime emanassent; sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam

¹ Edit. Main. legit *etiamsi* pro *etiam*, si (R. T.).

² Forsan *praemissa* pro *proemia* (R. T.).

³ Potius lege *praesentandum* (R. T.).

Decretum
irritans.

camerae apostolicae praesidentes clericos, aliosque ministros et officiales, ac eisdem S. R. E. camerarium, vicecamerarium et causarum palatii apostolici auditores, et alios eiusdem S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Executores
deputat.

§ 5. Quocirca venerabili fratri episcopo Cerviensi, ac dilectis filiis causarum curiae camerae apostolicae generali auditori necnon archidiacono ecclesiae Ravennatensis, motu pari mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, praesentes nostras litteras et in eis contenta quaecumque, ubi et quando opus fuerit, et quoties pro parte rectoris et alumnorum collegii huiusmodi fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostram eisdem praesentes et in eis contenta huiusmodi ab omnibus, ad quos spectat et pro tempore spectabit, firmiter et inviolabiliter observari, ac rectorem et alumnos huiusmodi illis pacifice frui et gaudere; non permittentes eos desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari; contradictores quoslibet et rebelles per sententias, censuras et poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris vel facti remedia, appellatione postposita, compescendo; ac censuras et poenas ipsas, servata forma eiusdem Concilii Tridentini, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Derogatio
contrariorum.

§ 6. Non obstantibus nostram de gratiis ad instar non concedendis, ac quibuscumque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, etiam in conciliis universalibus

editis, necnon quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, quibusvis universitatibus, collegiis, eorumque rectoribus et personis, et quibuslibet aliis, etiam sub quibuslibet verborum tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, necnon irritantibus et aliis decretis, in genere vel in specie, etiam motu, scientiam et potestatis plenitudine similibus, et alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis et innovatis; quibus omnibus, etiamsi pro sufficienti eorum derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso et forma in illis tradita observata inserti forent, praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque;

§ 7. Aut si aliquibus communiter aut divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

§ 8. Volumus autem, quod earundem praesentium transumptis, etiam impressis, manualiter notarii publici subscriptis, et sigillo communi dicti collegii, aut alicuius curiae ecclesiasticae, seu personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis,

Transumptis
credi iubet.

eadem prorsus fides in iudicio et extra ubique adhibeatur, quae ipsis originalibus litteris adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die VI iulii MDCXLVIII, pontificatus nostri anno IV.

Dat. die 6 iulii 1648, pontif. anno IV.

CVII.

Commissio episcopo et inquisitori generali Melitanis ut cogant etiam ecclesiasticos ad contributionem et extinctionem monetae aeneae¹.

Venerabili fratri episcopo Melitano, ac dilecto filio adversus haereticam pravitatem in insula Melitana inquisitori generali apostolicam auctoritate deputato,

Innocentius Papa X.

Venerabilis frater, ac dilecte filii, salutem et apostolicam benedictionem.

Enarratio
causae.

Nuper pro parte dilectorum filiorum iuratorum et deputatorum universitatis et hominum insulae Melitanae nobis expositum fuit, quod, cum a decem annis citra plus solito Turcarum tyrannus eandem insulam valido exercitu se infestare velle minaretur, dilecti filii magnus magister et conventus eiusdem hospitalis, ut eidem Turcarum tyranno resisterent, novas duplicatasque munitiones facere, et, post exhaustum in illis dicti hospitalis aerarium, illud grandi aere alieno ex censuum impositione contracto obstringere, necnon insuper pro expensis, quae dilationem non patiebantur, monetam ex aere in pluribus vicibus usque ad summam ducentorum et quinquaginta sex millium scutorum, quae tota in opus munitionum huiusmodi erogata est, cudi facere coacti fuerunt. Cuius monetae postmodum, extincta scissaque parte aliqua, cum ipsi magnus magister et conventus statuissent ratio-

nem inire qua residuum dictae monetae extinguerent, scindique facerent, de anno MDCXLV, invalescentibus ut cum maxime dicti Turcarum tyranni minis, collectoque per eum firmissimo exercitu, qui, donec ad insulam Cretensem movit, credebatur insulam praedictam aggressurus, oportuit eosdem magnum magistrum et conventum, quo formidatam et alias expertam obsidionem sustinere possent, novas et excessivas expensas facere, in vectis introductisque aliunde in eandem insulam brevissimo tempore maximam comestus aliarumque rerum ad bellum necessarium copiam, ingentique militum exterorum manu, idque aere eiusdem hospitalis proprio, absque ulla universitatis et hominum huiusmodi contributione; malueruntque magnus magister et conventus praefati bona et religiosos eiusdem hospitalis, duplicatis oneribus ordinariis super prioratum, baiulivatuum, ac praepceptoriarum et commendarum eiusdem hospitalis fructibus et proventibus impositis, nec non censuum in almam Urbem nostram, in civitate Ianuensi, Franciaeque regno, et alibi in aliquot centenis scutorum millibus creationibus et constitutionibus, quam universitatem et homines praefatos praegravare; unde tunc necesse fuit supersedere in dictae monetae aereae extinctione ab omnibus popularibus huiusmodi peroptata, proptereaque; cum, ultra praedictam dictorum ducentum et quinquaginta sex millium scutorum summam, etiam alia consimilis moneta in aere pro summam scutorum quadraginta millium causa¹ fuisset, et tanta monetae aereae huiusmodi copia et quantitate factum est, ut usus monetae aureae et argenteae cessaret in eadem insula; cuius ager, cum minime praeferat² quantum in sex menses sustentationi eorumdem universitatis et

¹ Videtur certo legend. *cusa* pro *causa* (R. T.).

² Forsan legendum *perferat* (R. T.).

hominum satis esse possit, sibi que de omnibus ad victum necessariis in partibus exteris providendum sit, in quibus dicta moneta aerea repudiatur, cursumque non habet; propterea, ac alias, occasione dictae monetae aereae universitas et homines praefati non levia damna et incommoda hactenus passi sunt, et in dies patiuntur, cum pro cambio seu collybo monetae ad praesens triginta quinque scuta pro quolibet centenario solvantur, pretiaque rerum pro medietate ultra consuetum creverint; eaque de causa iique¹ universitas et homines, destituti opportunitate quam habere solebant pecunias capiendi a negotiatoribus ad aliquod competens interesse ut sibi de frumentaria ad eiusdem insulae sustentationem necessario providerent, et ignari quidnam hac in re consilii caperent, ad eundem magnum magistrum eiusque consilium recursum habuerunt, illisque supplicarunt, ut eisdem universitati et hominibus, ne fame perirent, in cura comparandi tritici subintrarent succederentque; quo onere per eosdem magnum magistrum et consilium assumpto, et ad frumenti emptionem sumptam ad interesse notabili pecuniarum summam, ob immensum alio gravi aere alieno² quo sese exsolvere nequit commune dicti hospitalis aerarium propter nimis diminutos illius redditus occasione praesentium motuum bellicorum inter princeps christianos excitatorum subsecutamque postmodum ingentem praesentis anni sterilitatem, pretium tritici adeo crevit, ut, computatis expensis et interesse, tumulus tritici mensurae illarum partium novemdecem, aut viginti circiter tarenis monetae pariter illarum partium eidem hospitali constet; quoniam vero compertum fuisset, esse impossibile,

¹ Aptiori syntaxi lege *iidem* pro *iique* (R. T.).

² Videretur legendum *ob immensum aliud grave aere alienum* (R. T.).

ut a personis particularibus triticum tanto pretio solveretur, ideo, ad supplicationem universitatis et hominum praedictorum, idem magnus magister tumulum frumenti solis dumtaxat decem tarenis vendi fecit, propter quod idem universitas et homines gravissimum aere alienum cum eodem hospitali contraxerunt; quod eo maius erit quia ipsum hospitale per decretum expressum obligavit se per totum mensem augusti proximum frumenti pretium non aucturum.

§ 1. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, iidem universitas et homines nullos redditus nullaque bona stabilia habeant, quae dissolvendo tam gravi suo aeri alieno, quod in eodem mense augusti ad summam centum et sexaginta millium scutorum circiter pervenire poterit, sufficiant, quamvis ipsi hospitali maxime opus sit, ut dictum suum creditum in pecunia numerata consequatur; nihilo tamen minus iidem magnus magister et consilium, miserti vicem¹ dictorum universitatis et hominum, damnumque quod illi continenter occasione dictae monetae aereae sustinent, decreverunt condonare; prout re ipsam dictum suum creditum iisdem universitati et hominibus condonarunt, ita tamen, ut, si et postquam per eos summa pecuniarum eidem credito aequivalens collecta coactaque fuerit, ex ea scindita alia quantitas dictae monetae aereae debeat; quod decretum universitas et homines praefati summe gratum acceptumque habuerunt, et sub die XXVII februarii proxime praeteriti insimul congregati tres ex suo coetu deputarunt, quibus unanimiter amplam concesserunt facultatem ineundi rationem faciliorem levioeremque, qua fiat una collecta generalis, per quam pecunia, quae eidem debito dissolvendo par sit, colligi, et tantumdem dictae mo-

Remedium
collectae
fidei.

¹ An vox *vicem* apta sit nescio (R. T.).

netae aereae scindi possit, cum hoc tamen, ut collecta huiusmodi semel dumtaxat et universaliter fiat, ita ut illa omnes et singulos, etiam exemptos, comprehendat, attento quod omnes indiscriminatum gavisu fuerunt, continuoque gaudent commodo supradicto vescendi frumento valde minori pretio, quam fuit emptum per idem hospitale.

Supplicatio.

Annuit Pontifex.

§ 3 Quare nobis iidem iurati et deputati humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in praemissis opportune providere de benignitate apostolicâ dignaremur. Nos igitur, eosdem exponentes specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium controversiis iurisdictionalibus praepositorum consilio, vobis per praesentes concedimus facultatem ac committimus et mandamus, ut, pro extinctione monetae fabricatae ex aere, compellatis ad contribuendum etiam ecclesiasticos, tam seculares quam regulares, pro ratâ tamen commodo¹ particularis eorumdem per vos servatis servandis declarandi², salvâ tamen in praemissis semper auctoritate congregationis praedictorum cardinalium.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, etiam consiliaribus, necnon quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, stabilimentis, usibus et

¹ Videtur legendum *commodi* (R. T.).

² Forsan *declarandâ*, nempe *ratâ* (R. T.).

naturis, ac ordinationibus capitularibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, etiam ecclesiasticis tam secularibus quam regularibus praefatis, ac etiam in favorem familiarium et officialium sancti inquisitionis officii et quorumvis aliorum etiam speciali mentione dignorum, in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac ad verbum insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 4. Volumus autem, ut praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate aliquâ ecclesiasticâ constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra ubique adhibeatur, quae ipsis praesentibus originalibus litteris adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xvii iulii MDCXLVIII, pontificatus nostri anno iv.

Dat. die 17 iulii 1648, pontif. anno iv.

CVIII.

Confirmatio erectionis academiae pro facultatibus theologiae, iuris canonici et philosophiae in civitate Burgensi¹, cum solitis privilegiis similium academiarum, etc.²

Innocentius Papa X,
ad perpetuam rei memoriam.

In supereminenti Apostolicae Sedis speculâ, meritis licet imparibus, disponente Domino constituti, et intra mentis nostrae arcana revolventes, quantum ex lit-

¹ In textu dein legitur *Bambergensi* (R. T.).

² Ex Regest. in Secret. Brev.

terarum studiis catholica fides augeatur, divini nominis cultus protendatur, veritas agnoscatur, ac iustitia colatur, ad ea, per quae litterarum studia huiusmodi ubilibet excitentur, et personae eis incumbere desiderantes id commode efficere possint, libenter intendimus, et in iis nostrae sollicitudinis partes propensius impertimur, prout pia ecclesiasticorum praelatorum vota exposcunt, nosque, locorum qualitate pensatâ, in Domino conspicimus salubriter expedire.

Supplicatio.

§ 1. Sane, nomine venerabilis fratris Melchioris Octavii¹ episcopi Bambergensis, nobis nuper expositum fuit, quod ipse, ut sui dioecesanî commodius philosophiae, necnon sacrae theologiae, ac sacrorum canonum studiis vacare possint, iisque imbuti ceteros erudire, et in avitâ catholicâ religione confirmare, seque haereticis, quibus civitas et dioecesis Bambergensis undique cinta est, eorumque falsis et erroneis opinionibus opponere valeant, unam in praedictâ civitate academiam, in qua duo theologiam scholasticam, unus sacram scripturam, unus casus conscientiae, et unus ius canonicum, necnon unum logicam, alius physicam, alius metaphysicam, et reliquos, professores, ethicas et mathematicas disciplinas praelegant et doceant, cum assignatione annui redditus mille tallerorum monetae illarum partium pro sustentatione eorumdem professorum, sub directione et regimine dilectorum filiorum praepositi generalis et clericorum regularium Societatis Iesu, de consensu dilectorum etiam filiorum capituli et canonicorum suae ecclesiae Bambergensis, fundavit et erexit.

A censuris absolvit et donnulla privilegia academiae concecit.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, ipse Melchior Otto¹ episcopus, ut fundatio et erectio huiusmodi firmiter subsistant, illam auctoritate apo-

¹ Infra dicetur *Otonis* (a. r.).

stolicâ confirmari, et, quo dicti dioecesanî ad incumbendum gravius praedictis studiis incitentur, eandem academiam specialibus favoribus et gratis per nos decorari summopere desideret: nos, eiusdem Melchioris Otonis episcopi piam in praemissis sollicitudinem plurimum in Domino commendantes, eiusque votis huiusmodi annuere volentes, eumque a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, ac erectionis et foundationis academiae huiusmodi, sic ut praefertur factae, tenores praesentibus pro expressis et insertis habentes, supplicationibus ipsius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, fundationem et erectionem praesentis academiae, per eundem Melchiorum Otonem episcopum ut praemittitur factam, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, perpetuo confirmamus et approbamus, illique perpetuae inviolabilis apostolicae firmitatis vim et robur adiciamus, ac omnes et singulos tam iuris quam facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus; necnon eidem academiae, illiusque pro tempore rectori, cancellario, doctoribus, lectoribus, magistris, scholasticis, bidellis, aliisque illius officialibus, ministris et personis, ut omnibus et quibuscumque privilegiis, indultis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, favoribus, gratis, praerogativis, honoribus et praecipientis, huiusmodi academiis, illarumque pro tempore existentibus rectoribus, cancellariis, magistris, lectoribus, doctoribus, praeceptoribus, scholasticis, bidellis, officialibus, ministris et aliis personis, in genere vel in specie, tam apo-